فهرست موضوعی

۱- معنی ابیات و عبارات ۲
ستایش ۲
درس ۱؛ آفرینش ۲
درس ۲؛ عجایب صنع حق‌تعالی ۲
درس ۳؛ مثل آیینه، کار و شایستگی ۳
درس ٤؛ هم‌نشین ۳
درس ٦؛ آداب همزیستی ۳
درس ۷؛ پرتو امید ٤
درس ۸؛ همزیستی با مام میهن ٤
درس ۹؛ راز موفقیت ٥
درس ۱۰؛ آرشی دیگر ٥
درس ۱۱؛ زن پارسا ٥
درس ۱۲؛ پیام‌آور رحمت ٦
درس ۱۳؛ آشنای غریبان؛ میلاد گل ٦
درس ۱٤؛ پیدای پنهان ۷
درس ۱٦؛ آرزو ۷
۱۷؛ شازده کوچولو ۷
نیایش ۷
۲- معنی واژه ۸
ستایش ۸
درس ۱؛ آفرینش همه تنبیه خداوند دل است ۸
درس ۲؛ عجایب صنع حق‌تعالی ۸
درس ۳؛ مثل آیینه، کار و شایستگی ۹
درس ٤؛ هم‌نشین ۹
درس ٦؛ آداب زندگی ۹
درس ۷؛ پرتو امید ۱۰
درس ۸؛ همزیستی با مام میهن ۱۰
درس ۹؛ راز موفقیت ۱۰
درس ۱۰؛ آرشی دیگر ۱۱
درس ۱۱؛ زن پارسا ۱۱
درس ۱۲؛ پیام‌آور رحمت ۱۱
درس ۱۳؛ آشنای غریبان؛ میلاد گل ۱۱
درس ۱٤؛ پیدای پنهان ۱۲
درس ۱٦؛ آرزو ۱۲
درس ۱۷؛ شازده کوچولو ۱۲
نیایش ۱۳
ترکیبی ۱۳
۳- درک مطلب ۱٤
ستایش ۱٤
درس ۱؛ آفرینش همه ۱٤
درس ۲؛ عجایب صنع حق‌تعالی ۱٥
درس ۳؛ مثل آیینه؛ کار و شایستگی ۱٥
درس ٤؛ هم‌نشین ۱٦
درس ٦؛ آداب زندگی ۱۷
درس ۷؛ پرتو امید ۲۰
درس ۸؛ همزیستی با مام میهن ۲۱
درس ۹؛ راز موفقیت ۲۱
درس ۱۰؛ آرشی دیگر ۲۲
درس ۱۱؛ زن پارسا ۲۳
درس ۱۲؛ پیام‌آور رحمت ۲٤
درس ۱۳؛ آشنای غریبان؛ میلاد گل ۲٥
درس ۱٤؛ پیدای پنهان ۲۷
درس ۱٦؛ آرزو ۲۷
درس ۱۷؛ شازده کوچولو ۲۸
نیایش ۲۸
ترکیبی ۲۸
٤- دانش‌های ادبی ۲۹
استفهام انکاری ۲۹
لحن ۳۰
ردیف و قافیه ۳۰
قالب ۳۱
تشبیه ۳۱
تخلص ۳۲
تضاد ۳۳
تلمیح ۳٤
کنایه ۳٥
تشخیص ۳٦
جناس ۳٦
ترکیبی ۳٦
٥- دانش‌های زبانی ۳۹
نقش کلمات ۳۹
هسته و وابسته ٤۰
فعل ٤۱
ساختمان واژه ٤٤
صفت ٤٦
قید ٤۷
روابط واژگانی ٤۷
جمله ٤۸
ترکیبی ٤۸
٦- تاریخ ادبیات ٤۹
وصل کردنی ٤۹
چندگزینه‌ای ٥۰
درست و نادرست ٥۲
جا خالی ٥۳
توضیحی ٥٤
پرسش ٥٤
ابتکاری ٥٥

۱- معنی ابیات و عبارات

ستایش

۱) معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) به نام خداوند جان و خرد/کزین برتر اندیشه برنگذرد (ایلام خرداد ۴۰۲)

ب) به بینندگان آفریننده را/نبینی مرنجان دو بیننده را[1] (لرستان خرداد ۴۰۲)

درس ۱؛ آفرینش...

۲) معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

ب) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است/دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار (اصفهان؛ بوشهر؛ تهران؛ گیلان خرداد ۴۰۲)

ج) پاک و بی‌عیب خدایی که به تقدیر عزیز/ ماه و خورشید مسخر کند و لیل و نهار (ایلام خرداد ۴۰۲)

د) نعمتت بار خدایا ز عدد بیرون است/شکر انعام تو هرگز نکند شکرگزار (اردبیل؛ سمنان؛ گلستان خرداد ۴۰۲)

هـ) که تواند که دهد میوه الوان از چوب (لرستان خرداد ۴۰۲)

و) معرفت این است که من در آنم. (کردستان خرداد ۴۰۲)

ز) عقل حیران شود از خوشهٔ زرین عنب[2] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۳) در معنی بیت زیر نهاد در جای اصلی خود قرار ندارد نهاد را پیداکرده و با نوشتن آن در جای درست خود، معنی را بازنویسی کنید. (کرمان خرداد ۴۰۲)

تا قیامت سخن اندر کرم و رحمت او / همه گویند و یکی گفته نیاید از هزار[3]

درس ۲؛ عجایب صنع حق‌تعالی

۴) معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) در وقت بهار بنگر و تفکر کن که زمین چگونه زنده شود و چون دیبای هفت‌رنگ، گردد، بلکه هزار رنگ شود. (زنجان خرداد ۴۰۲)

ب) به زمین نگاه کن که چگونه بساط تو ساخته و جوانب وی فراخ گسترانیده (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

ج) هریکی را آنچه به کار باید داد.[4] (سیستان و بلوچستان؛ مازندران خرداد ۴۰۲)

۱- الف) با نام خداوند جان و خرد {آغاز می‌کنم} زیرا اندیشهٔ انسان نمی‌تواند از این فراتر رود بنابراین در ستایش خداوند سخنی بیشتر از اینکه خداوند جان و خرد است نمی‌توان گفت.

ب) با چشمان خداوند را نمی‌بینی (نخواهی دید) {پس} دو چشم را آزار مده.

۲- الف) اگر کسی به تو، نیندیشد مثل نقاشی روی دیوار بی‌ارزش است

ب) تمام هستی برای آگاهی و هوشیاری انسان‌هاست و آن‌که با تمام این هشدارها باز هم به وجود خداوند، ایمان ندارد، بسیار بی‌احساس و نادان است.

ج) پروردگار، خدای پاک و بی‌عیب است که همهٔ امور دنیا را با سرنوشت مشخص‌شده‌ای در اختیار خود دارد. & د) پروردگارا نعمت‌های تو قابل‌شمارش نیست و هیچ انسان شکرگزاری نمی‌تواند شکر نعمت‌های بی‌کران تو را به جای آورد.

هـ) چه کسی می‌تواند از چوب میوه رنگارنگ به دست آورد؟!

و) شناخت حقیقی آن کاری است که من مشغول آن هستم.

ز) عقل انسان با دیدن زیبایی خوشه‌های طلایی‌رنگ انگور متعجب می‌شود

۳- همه تا قیامت در مورد بخشش و مهربانی او (خدا) سخن می‌گویند و یکی از هزاران کرم و بخشش او گفته نمی‌شود.

اگر همه درباره بخشش و مهربانی او (خداوند) سخن بگویند؛ آن‌قدر زیاد است که اگر تا قیامت هم افراد راجع به آن صحبت کنند؛ نمی‌توانند شکر یکی از هزاران کرم و بخشش او را بگویند.

۴- الف) به طبیعت در فصل بهار نگاه کن و به آن فکر کن که زمین چگونه دوباره سرسبز می‌شود و مانند پارچه ابریشمی هفت‌رنگ زیبا می‌شود بلکه هزار رنگ می‌شود.

ب) به زمین نگاه کن و در آن بیندیش که چگونه آن را زیر پای تو گسترده است و اطراف آن را گسترده ساخته است.

ج) خداوند به هر موجودی هرچه لازم و شایسته بوده، بخشید.

درس ۳؛ مثل آیینه، کار و شایستگی

۵) معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) جوانی گه کار و شایستگی است/گه خودپسندی و پندار نیست (البرز خرداد ۴۰۲)

ب) به چشم بصیرت به خود در نگر/ تو را تا در آیینه زنگار نیست (خراسان شمالی؛ قم؛ کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

ج) مپیچ از ره راست بر راه کج / چو در هست حاجت به دیوار نیست (خوزستان؛ مرکزی خرداد ۴۰۲)

د) غنیمت شمر جز حقیقت مجوی/ که باری است فرصت، دگربار نیست (همدان خرداد ۴۰۲)

هـ) آینه چون نقش تو بنمود راست/ خود شکن آیینه شکستن خطاست (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

و) چو بفروختی از که خواهی خرید؟ /متاع جوانی به بازار نیست[۵] (شهرستان‌های تهران؛ فارس؛ کردستان خرداد ۴۰۲)

درس ۴؛ هم‌نشین

۶) معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) مار بد جانی ستاند از سلیم/ یار بد آرد سوی نار مقیم (بوشهر؛ کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

ب) تنهایی یکی از سنگین‌ترین مصائب است. (اردبیل خرداد ۴۰۲)

ج) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟ /ابری که در بیابان بر تشنه‌ای ببارد (سمنان خرداد ۴۰۲)

د) چه بسیارند کسانی که لاف دوستی می‌زنند. (مازندران خرداد ۴۰۲)

هـ) هم‌نشین تو از تو به باید.[۶] (کردستان خرداد ۴۰۲)

درس ۶؛ آداب همزیستی

۷) معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) خاصه کسی را که پند نشنود که او خود اوفتد (آذربایجان شرقی؛ خوزستان خرداد ۴۰۲)

ب) جهد کن اگرچه اصیل و گوهری باشی گوهر تن نیز داری (البرز خرداد ۴۰۲)

ج) داد ده تا داد یابی. (چهارمحال و بختیاری؛ کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

د) در متقدم طعن نکند و در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود، خوض ننماید. (چهارمحال و بختیاری؛ خراسان رضوی؛ قزوین؛ کهگیلویه و بویراحمد؛ مرکزی؛ یزد خرداد ۴۰۲)

هـ) پس در هر عمل که هست، نیکوسیرتی باید و داد (ایلام؛ لرستان؛ یزد خرداد ۴۰۲)

و) در هر که این دو گوهر یابی چنگ در وی زن (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

ز) داعیه‌ای در باطن من پدید آمد. (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

ح) آدمی باید که بسیار نگوید و سخن دیگری به سخن خود قطع نکند. (گیلان خرداد ۴۰۲)

ط) بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را (فارس؛ گلستان خرداد ۴۰۲)

۵- الف) دوره جوانی دوره کار و شایسته بودن است و دوره غرور و خیال‌بافی نیست

ب) با آگاهی، به خودت نگاه کن. ارزش‌های ذاتی خودت را کشف کن، قبل از اینکه قلب پاک و بی‌آلایشت آلوده به زنگار شود و نتوانی حقایق را ببینی.

ج) از راه راست به راه کج منحرف نشو و تلاش کن که همیشه در راه راست قدم برداری، وقتی‌که راه راست وجود دارد، نیازی به راه کج نیست. خانه‌ای که در دارد، نیازی نیست که از بالای دیوار وارد خانه شویم.

د) قدر و ارزش جوانی را بدان و در این دوره به دنبال کشف حق و حقیقت و درک آن باش، یک‌بار جوان می‌شوی و این دوره تکرار نخواهد شد

هـ) هنگامی‌که آینه عیب و نقص‌هایت را به تو نشان داد، آن را نشکن، بلکه عیب و نقص‌هایت را برطرف کن، زیرا از بین بردن و شکستن آینه اشتباهی بزرگ است.

و) اگر جوانی را از دست بدهی، دیگر نمی‌توانی آن را به دست آوری، چون جوانی، مانند کالا نیست که در بازار خریدوفروش شود و تو آن را بخری.

۶- الف) مار خطرناک، جان مارگزیده را می‌ستاند، اما دوست بد انسان را به‌سوی آتش جاودان و پابرجا می‌کشاند.

ب) یکی از سخت‌ترین و دشوارترین مشکلات تنهایی (بدون دوست بودن) است.

ج) می‌دانی لذت دیدن دوستی که مدت طولانی او را ندیده‌ای چگونه حسی است؟ حسی مثل وقتی‌که انسان تشنه‌ای در بیابان باشد و تکه ابری بر او باران ببارد

د) افراد زیادی هستند که ادعای دوستی دارد

هـ) کسی که با تو نشست‌وبرخاست می‌کند باید از تو بهتر باشد.

ی) گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود[۷] (لرستان خرداد ۴۰۲)

۸) **کدام واژه معنی مناسبی برای عبارت داخل پرانتز است؟**(قم خرداد ۴۰۲)

وقتی در او گوهر معرفت یافتی **از دست مگذار**

الف) به او پناه ببر ب) او را رها مکن[۸]

درس ۷؛ پرتو امید

۹) **معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.**

الف) یوسف گم‌گشته بازآید به کنعان غم مخور/ کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور (تهران خرداد ۴۰۲)

ب) در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم/ سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور (آذربایجان غربی؛ گیلان؛ زنجان خرداد ۴۰۲)

ج) گرچه منزل بس خطرناک است و مقصد بس بعید/ هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم مخور (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

د) هان مشو نومید چون واقف نه ای از سر غیب/ باشد اندر پرده بازی‌های پنهان غم مخور (چهارمحال و بختیاری؛ خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

هـ) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت/دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور (یزد؛ هرمزگان خرداد ۴۰۲)

و) ای دل از سیل فنا بنیاد هستی برکند/ چون تو را نوح است، کشتیبان ز طوفان غم مخور (همدان خرداد ۴۰۲)

ز) ای دل غم‌دیده حالت به شود دل بد مکن[۹] (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

درس ۸؛ همزیستی با مام میهن

۱۰) **معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.**

الف) این ستد و داد مادر فرزندی و جان‌فشانی یکی برای دیگری دوسویه است. (اردبیل خرداد ۴۰۲)

ب) همزیستی و همدلی اقوام ایرانی میهن را در آوردگاه‌ها از گزند دشمنان و اهرمن‌خویان می‌رهاند. (اصفهان خرداد ۴۰۲)

ج) زی پدرش رفت و خبردار کرد. (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

د) دریغ است ایران که ویران شود/ کنام پلنگان و شیران شود.[۱۰] (سیستان و بلوچستان؛ قزوین خرداد ۴۰۲)

۷- الف) به‌ویژه کسی را که نصیحت قبول نمی‌کند که او خودش گرفتار خواهد شد

ب) تلاش کن هرچند که انسان با اصل و نسب هستی هنر و فضیلتی هم داشته باشی زیرا هنر و شایستگی فردی از اصل و نسب بهتر و باارزش‌تر است

ج) عدالت را رعایت کن و حق مردم را بده تا تو نیز عدالت ببینی و حقت را بدهند

د) شخص قبلی مورد سرزنش قرار نگیرد؛ و در گفت‌وگوهایی که در حضور او بین دو نفر انجام می‌گیرد، دقیق نشود (کنجکاوی نکند)

هـ) پس در هر کاری، باید روش خوب و مناسب و انصاف را به کار گرفت.

و) در هر فردی این دو گوهر (شایستگی‌های اکتسابی مانند علم و دانش و اصل نسب نیکو) را دیدی، او را رها نکن

ز) انگیزه‌ای در وجود من ایجاد شد.

ح) انسان نباید زیاد صحبت کند و حرف دیگران را قطع نکند (میان حرف دیگران نپرد)

ط) شکوه و بزرگی هر فرد به دانش کسب‌شده توسط او مرتبط است و بر اساس اصل و نسب نیکو سنجیده نمی‌شود.

ی) زیرا دانش و فضیلت (= گوهر تن) از اصالت خانوادگی (= گوهر اصل) بهتر است.

۸- گزینه ب

۹- الف) یوسف گم‌شده به وطن خود، کنعان، بازمی‌گردد. غمگین مباش. خانه غم‌ها روزی به گلزار شادی بدل می‌شود، اندوه مخور

ب) اگر در راه رسیدن به اهدافت با سختی و ناملایمات مواجه شدی نگران نباش و به راهت ادامه بده

ج) اگرچه راه رسیدن به هدف به نظر سخت و طولانی می‌آید اما هیچ راهی نیست که نتوان به انتهای آن رسید (رسیدن به هدف) پس نگران نباش

د) وقتی از اسرار الهی آگاه نیستی ناامید نشو بدان که در عالم غیب و ملکوت سرنوشت‌ها و مقدرات پنهانی وجود دارد پس اندوهگین نباش

هـ) اگر مدتی زندگی و زمانه مطابق خواسته‌های ما پیش نرفت، اما همیشه این‌طور باقی نمی‌ماند. پس ناراحت نباش.

و) ای دل، اگر نیستی و نابودی همچون سیل خروشانی، اساس و بنیان هستی را نابود کند، بازهم غمگین نباش زیرا هدایتگری هم چون نوح همراه باقدرت الهی داری، پس از مشکلات نترس.

ز) ای دل رنج‌کشیده حالت بهتر می‌شود پس به خود بیهوده ناراحتی نده.

۱۰- الف) این فداکاری میان مادر (وطن) و فرزند ارتباطی دوطرفه است.

درس ۹؛ راز موفقیت

۱۱) **معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.**

در تن رنجورش رمقی باقی نمانده بود و شمع وجودش به خاموشی می‌گرایید[۱۱] (اردبیل؛ خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

۱۲) **شمع وجودش به خاموشی می‌گرایید: یعنی** (قم خرداد ۴۰۲)

الف) واپسین لحظات زندگی را می‌گذرانید. ب) دیده از جهان فروبست[۱۲]

۱۳) **پوریا مصراع اول بیت زیر را به‌درستی مرتب کرده است؛ شما با مرتب کردن مصراع دوم معنی بیت را کامل کنید.** (کرمان خرداد ۴۰۲)

چو خواهی که نامت بود جاودان / مکن نام نیک بزرگان نهان

چو (اگر) می‌خواهی نامت جاودان باشد.....[۱۳]

درس ۱۰؛ آرشی دیگر

۱۴) **معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.**

الف) از کمند آرزوها رست (البرز؛ چهارمحال و بختیاری؛ هرمزگان خرداد ۴۰۲)

ب) ناگهان، تکبیر پر واکرد در میان آتش و باروت غوغا کرد ... (اردبیل؛ سمنان خرداد ۴۰۲)

ج) خانه‌هامان تنگ خواهد شد / نامِمان در دفتر تاریخ / کوچک و کم‌رنگ خواهد شد (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

د) لحظه‌ای دیگر/از تمام تانک‌ها تنها/تلی از خاکستر خاموش/ ماند روی دست‌های دشت (زنجان خرداد ۴۰۲)

هـ) دشمن بدعهد بی‌انصاف/ با هجوم بی‌امان خود/ مرزها را جابجا می‌کرد (قزوین خرداد ۴۰۲)

و) شهر خونین، شهر خرمشهر/ در غروب آفتاب خویش/ چشم در چشم افق می‌دوخت[۱۴] (لرستان خرداد ۴۰۲)

درس ۱۱؛ زن پارسا

۱۵) **معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.**

الف) الهی! تو می‌دانی که هوای دل من در موافقت فرمان توست. (آذربایجان شرقی؛ البرز؛ چهارمحال و بختیاری؛ خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

ب) آوازی شنید که «غم مخور فردا جاهیت خواهد بود؛ چنان‌که مقربان آسمان به تو نازند.» (بوشهر؛ خوزستان؛ زنجان؛ مازندران؛ هرمزگان خرداد ۴۰۲)

ج) رابعه، همه‌شب نماز کردی و تا روز برپای بودی (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

د) ابلیس زَهره ندارد که گرد او گردد تو خود را مرنجان ای طرار! (تهران؛ خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

هـ) ابلیس زَهره ندارد که گرد او گردد؛ دزد را کی زَهره آن بود که گرد چادر او گردد؟ (قزوین؛ قم خرداد ۴۰۲)

و) از گوشهٔ صومعه آواز درآمد که: ای مرد! ابلیس زَهره ندارد که گردِ او گردد. (اصفهان؛ کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

ب) همراهی و زندگی اقوام مختلف در ایران، باعث قدرتمندتر شدن ایران شده است و ایران را در میدان‌های مبارزه از آسیب دیدن از سوی دشمنان در امان نگه داشته است.

ج) به‌سوی پدرش رفت و او را آگاه کرد.

د) حیف است که ایران از بین برود و محل زندگی حیواناتی درنده مانند پلنگ و شیر شود.

۱۱- الف) در تن بیمارش، نیرویی باقی نمانده است و در حال مردن است

۱۲- جواب گزینهٔ ب

۱۳- نام نیک بزرگان (را) نهان مکن

۱۴- الف) از دام آرزوهای خود رها شد (از آرزوهایش دست کشید.)

ب) ناگهان فریاد بلند الله‌اکبر در آسمان پیچید؛ در میان شعله‌های آتش و باروت صدای تکبیر به گوش می‌رسید.

ج) خانه‌هایمان کوچک می‌شود دشمن سرزمین ما را تصرف می‌کند؛ نام ما در تاریخ ماندگار نخواهد شد (از بین می‌رود)

د) چند لحظه دیگر از بین همهٔ تانک‌ها، فقط تپه‌ای از خاکستر سرد و خاموش در میان دشت، باقی ماند.

هـ) دشمن بد قول و ستم‌کار با حمله و تعرض بی‌وقفه‌اش، حد و حدود مرزها را تغییر داد.

و)) شهر خرمشهر که از خون رزمندگان رنگین شده بود در آخرین لحظات عمر خود نابودی (خود) به آسمان نگاه می‌کرد

ز) خود را مرنجان ای طرار که اگر یک دوست خفته است، دوست دیگر بیدار است. (سمنان خرداد ۴۰۲)

ح) روی بر خاک نهاد و گفت الهی غریبم و بی‌مادر و پدر و اسیرم و دست‌شکسته (گیلان خرداد ۴۰۲)

ط) چون رابعه بزرگ شد پدر و مادر بمردند و در بصره قحطی عظیم پیدا شد و خواهران متفرق شدند (کهگیلویه و بویراحمد؛ همدان خرداد ۴۰۲)

ک) این دختر سیده‌ای است که هفتاد هزار از امت من در شفاعت او خواهند بود. (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

ل) اگر کار به دست من استی، یک ساعت از خدمتت نیاسودمی (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

م) آن شب که رابعه در وجود آمد.[۱۵] (کردستان خرداد ۴۰۲)

۱۶) **معنی بیت و عبارت زیر را به‌گونه‌ای بنویسید که اجزای جمله نیز مرتب شوند.** (کرمان خرداد ۴۰۲)

غم مخور فردا جاهیت خواهد بود چنان‌که مقربان آسمان به تو نازند.[۱۶]

۱۷) **مقصود از قسمت مشخص‌شده در عبارت زیر چیست؟** (مازندران خرداد ۴۰۲)

پس رابعه به خانه رفت و هر شب نماز کردی **تا روز بر پای بودی**[۱۷]

درس ۱۲؛ پیام‌آور رحمت

۱۸) **معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.**

الف) علم دین بام گلشن جان است. (مازندران خرداد ۴۰۲)

ب) از عهده حفظ رعیت بیرون آمده باشم. (مرکزی خرداد ۴۰۲)

ج) ای ابوذر، خداوند متعال به سیمای ظاهر و دارایی‌ها و گفته‌هایتان نمی‌نگرد؛ بلکه به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

د) مثل مؤمنان، جمله چون یک تن است.[۱۸] (قم؛ گلستان خرداد ۴۰۲)

درس ۱۳؛ آشنای غریبان؛ میلاد گل

۱۹) **معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.**

الف) نام تو رخصت رویش است و طراوت / زین سبب برگ و باران تو را می‌شناسند (اردبیل؛ بوشهر؛ تهران؛ چهارمحال و بختیاری؛ اصفهان؛ خراسان رضوی؛ زنجان؛ کرمانشاه؛ کهگیلویه

۱۵- الف) خدایا تو آگاهی که آرزو و میل قلبی من در همراهی و اطاعت کردن از فرمان و دستور توست

ب) صدایی شنید که می‌گفت غمگین نباش در آینده چنان مقام و عظمتی به دست می‌آوری که تمام فرشتگان به تو افتخار کنند.

ج) رابعه شب تا صبح مشغول عبادت بود.

د) (حتی) شیطان نیز جرئت ندارد که دوروبر او باشد؛ ای دزد تو هم خود را اذیت نکن

هـ) شیطان جرئت ندارد اطراف او برود، پس دزد جرئت و شهامت نزد او رفتن را هم ندارد

و) شیطان جرئت و جسارت نزدیک شده به او را ندارد و نمی‌تواند صدمه‌ای به او وارد کند

ز) ای دزد خود را به‌زحمت نینداز؛ زیرا اگر یک دوست (رابعه) خوابیده باشد دوست دیگر (خدا) بیدار است و از او مراقبت می‌کند.

ح) به خاک سجده کرد و گفت خدایا تنها هستم و پدر و مادری ندارم؛ دستم هم شکسته است.

ط) در بصره خشکسالی بزرگی صورت گرفت و خواهران رابعه از هم جداشده به‌جایی رفتند

در شهر بصره خشکسالی و قحطی شدیدی آشکار شد و خواهران رابعه هر یک به جایی رفتند

ک) این دختر (رابعه)، بزرگی است که هفتاد هزار نفر از امت من با میانجی‌گری و خواهش او، مورد رحمت و عضو خداوندی قرار خواهند گرفت.

ل) اگر اختیار کارها به دست من بود، لحظه‌ای از اطاعت و فرمانبری تو غفلت نمی‌کردم.

م) آن شب که رابعه به دنیا آمد.

۱۶- ناراحت نباش که روز قیامت آن‌چنان مقام و عظمتی به دست می‌آوری که فرشتگان به آن افتخار کنند.

۱۷- تا صبح مشغول عبادت بود.

۱۸- الف) شناخت دین کمال روح و جان انسان است.

ب) مسئولیت خودم را که همان مواظبت از مردم است انجام داده باشم

ج) ای ابوذر خداوند بلندمرتبه به زیبایی و چهره ظاهری و اموال و سخنان شما توجه نمی‌کند بلکه به اعمال و رفتار و باطن قلبتان توجه می‌کند

د) مثل و داستان مؤمنان، همگی مثل اندام‌های یک بدن است.

و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

ب) پرسش تشنگی را تو آبی جوابی (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

ج) اینک ای خوب فصل غریبی سرآمد/ چون تمام شهیدان تو را می‌شناسند. (سیستان و بلوچستان؛ فارس؛ گلستان خرداد ۴۰۲)

د) هشدار که منجی جهان آمد (گیلان خرداد ۴۰۲)

هـ) خاموش مباش زیر این خرقه[19] (هرمزگان؛ همدان خرداد ۴۰۲)

درس ۱۴؛ پیدای پنهان

۲۰) معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) اگر آدمی را دردی نمی‌رسید به چه چیز تواضع می‌کرد برای خدا و تضرع می‌کرد نزد او؟ (تهران خرداد ۴۰۲)

ب) ترک معاصی کند (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

ج) حکیم علیم در هر امری آنچه به عمل آورده همه موافق حکمت است و راه خطا در آن نیست. (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

د) جهان جمله فروغ روی حق دان/ حق اندر وی از پیدایی است پنهان (آذربایجان غربی؛ البرز؛ خوزستان؛ سمنان؛ قزوین؛ کرمان؛ مازندران مرکزی؛ همدان؛ یزد خرداد ۴۰۲)

هـ) نمی‌بینی کسی را که به دردی دچار شد خضوع می‌کند و به درگاه خدا روی می‌آورد؟[20] (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

درس ۱۶؛ آرزو

۲۱) معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) حلقه گرد من زنید ای پیکران آب و گل/ آتشی در سینه دارم از نیاکان شما (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

ب) پول ارباب بدی است اما خدمتگزار خوبی است. (بوشهر؛ گلستان؛ فارس خرداد ۴۰۲)

ج) تا زیاده به خودت غره نشوی.[21] (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۱۷؛ شازده کوچولو

۲۲) معنی عبارت مشخص شده را به نثر روان بنویسید.

الف) چیزی درون شاهزاده بود که **مرا مفتون خود می‌ساخت.**[22] (قم خرداد ۴۰۲)

نیایش

۲۳) معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۹- الف) ای امام رضا نام تو اجازه روییدن و شادابی است و به همین علت تمام گیاهان و قطره‌های باران با تو آشنا هستند. (گیاهان و باران شادابی خود را از تو گرفته‌اند.)

ب) تو برای انسان‌هایی که تشنه معرفت هستند مانند آب ارزشمندی هستی و آن‌ها را سیراب می‌کنی

ج) ای امام خوب، اکنون زمان غریبی و تنهایی به پایان رسید چون تمام انسان‌های کشته‌شده در راه وطن و تو را می‌شناسند.

د) آگاه باش که نجات‌دهنده جهان آمد.

هـ) در زیر این لباس آرام و ساکت نباش

۲۰- الف) اگر انسان به درد و رنج دچار نمی‌شد، آنگاه برای چه چیز می‌خواست به درگاه خداوند زاری و اظهار فروتنی کند

ب) ترک گناهان کند.

ج) خداوند بسیار دانا، هرچه را در هر کاری انجام داده بر پایه علم و دانایی بوده و اشتباهی دران وجود ندارد.

د) سراسر جهان و موجودات آن پرتوی از نوری حق‌تعالی بدان؛ نور حق تمام جهان را فراگرفته و از شدت پیدایی و آشکاری، پنهان و دور از دسترس است. (نور حق تمام جهان را فراگرفته است و از شدت پیدا و آشکار بودن پنهان و دور از دسترس به نظر می‌رسد)

هـ) متوجه نیستی کسی که به رنجی و دردی دچار می‌شود، فروشی و تواضع نشان می‌دهد و متوسل به درگاه خداوندی می‌شود؟

۲۱- الف) ای موجودات آفریده‌شده از آب‌وخاک انسان‌ها دور من جمع شوید؛ من در وجود خود عشق و محبت سرشاری از گذشتگان شما دارم

ب) اگر پول بر انسان حاکم شود صاحب بسیاری بدی خواهد بود چراکه او را به حرص و طمع و رفتار نسنجیده وامی‌دارد ولی اگر در خدمت انسان باشد خدمتکار خوبی است زیرا به او رفاه و آرامش می‌بخشد. (وابسته شدن به پول خیلی بد است در این صورت ارباب انسان می‌شود اما استفاده درست و به جای آن پول را خدمتگزار انسان می‌کند.)

ج) تا بیش‌ازحد به خودت مغرور نشوی

۲۲- الف) چیزی در وجود شاهزاده بود که تا این اندازه مرا عاشق و شیفته خودش می‌کرد

الف) بیا تا برآریم دستی ز دل/ که نتوان برآورد فردا ز گل (خوزستان؛ مرکزی خرداد ۴۰۲)

ب) چو ما را به دنیا تو کردی عزیز/ به عقبی همین چشم داریم نیز (آذربایجان شرقی؛ آذربایجان غربی؛ خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

ج) چراغ یقینم فرا راه دار/ز بد کردنم دست کوتاه دار (چهارمحال و بختیاری؛ خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

د) کریما به رزق تو پرورده‌ایم / به انعام و لطف تو خو کرده‌ایم (ایلام؛ کردستان خرداد ۴۰۲)

هـ) خدایا به ذلّت مران از دَرَم/که صورت نبندد دری دیگرَم[۲۳] (اصفهان؛ همدان خرداد ۴۰۲)

۲-معنی واژه

ستایش

۲۴) معنی واژه مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.

ستودن **نداند** کس او را چو هست/ میان بندگی را ببایدت بست (.....)[۲۴] (اصفهان خرداد ۴۰۲)

۲۵) مناسب‌ترین معنی را از داخل کمانک، برای واژهٔ مشخص‌شده انتخاب کنید. (کرمان خرداد ۴۰۲)

خداوند کیوان و گردان سپهر / فروزندهٔ ماه و ناهید و **مهر** (محبت- اولین ماه پاییز -خورشید)[۲۵]

۲۶) کدام گزینه برای قرار گرفتن در جای خالی مناسب است؟ ..... از سخن، وزیر روی در هم کشید (قم خرداد ۴۰۲)

الف) مَلِک ب) مُلک پ) مَلَک[۲۶]

درس ۱؛ آفرینش، همه تنبیه خداوند دل است

۲۷) معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.

الف) شکر **انعام** تو هرگز نکند شکرگزار (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲) ب) فهم عاجز شود از **حقهٔ** یاقوت انار (مرکزی خرداد ۴۰۲)

ج) آفرینش همه **تنبیه** خداوند دل است. (چهارمحال و بختیاری؛ زنجان؛ کرمانشاه خرداد ۴۰۲) د) که تواند که دهد میوهٔ **الوان** از چوب (خوزستان خرداد ۴۰۲)

هـ) عقل حیران شود از خوشهٔ زرین **عنب** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

و) پاک و بی‌عیب خدایی که به تقدیر عزیز/ ماه و خورشید **مسخّر** کند و لیل و نهار[۲۷] (قزوین خرداد ۴۰۲)

۲۸) با توجه به جمله، معنی واژه مشخص‌شده را از داخل کمانک انتخاب کنید (مازندران خرداد ۴۰۲)

فهم عاجز شود از **حقه** یاقوت انار (جعبه – پوسته)[۲۸]

درس ۲؛ عجایب صنع حق‌تعالی

۲۹) معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.

الف) از جمال صورت قصر و بسیاری غلامان و **سریر** ملک وی هیچ خبر ندارد. (.....) (آذربایجان غربی؛ کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

ب) بدان که هرچه در وجود است، همه **صنع** خدای تعالی است. (.....) (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۲۳- الف) بیا با تمام وجود خداوند را پرستش کنیم، زیرا بعد از مرگ، فرصت چنین کاری را نداریم. (تا فرصت هست خدا را مناجات کنیم فردا که مردیم امکان دعا و مناجات نخواهیم داشت)

ب) (خدایا) همان‌طور که در دنیا به ما ارزش و اعتبار بخشیدی در آخرت نیز همین توقع را از تو داریم.

ج) خدایا نور بصیرت و ایمان را در برابرم قرار بده و من را از انجام کارهای ناشایست دور کن.

د) ای پروردگار بخشنده، با روزی تو پرورش‌یافته‌ایم و به لطف و بخشش تو عادت کرده‌ایم

هـ) خدایا، مرا با خواری و پستی از درگاهت، دور نکن، زیرا هیچ درگاهی جز درگاه تو، برای من، قابل تصوّر نیست.

۲۴- نمی‌تواند

۲۵- خورشید

۲۶- گزینه الف

۲۷- الف) انعام: بخشش، نعمت دادن & ب) حقه: جعبه؛ ظرفی کوچک که در آن جواهر یا چیزهای دیگر نگهداری می‌شود & ج) تنبیه: هوشیار کردن؛ آگاه ساختن کسی بر کاری & د) الوان: ج لون؛ رنگارنگ & هـ) عنب: انگور & و) مسخر: رام و مطیع

۲۸- جعبه

ج) در زمین نگاه کن که چگونه **بساط** تو ساخته است. (.....) (البرز؛ کردستان؛ گیلان؛ هرمزگان خرداد ۴۰۲)

د) در بهار زمین چون **دیبای** هفت‌رنگ گردد. (.....) (تهران خرداد ۴۰۲)

هـ) میغ و باران و برف و تگرگ و رعدوبرق و **قوس قزح**، همه عجایب صنع حق‌تعالی است. (.....) (گلستان خرداد ۴۰۲)

و) شعلهٔ وی آفتاب و **قندیل**‌های وی ستارگان (.....)[۲۹] (یزد خرداد ۴۰۲)

۳۰) **کدام گزینه برای کامل کردن عبارت، زیر مناسب است؟** (کرمان خرداد ۴۰۲)

مثل تو چون مورچه‌ای است که از جمال صورت قصر و بسیاری غلامان و سریر..... وی هیچ خبر ندارد.

۱) مِلک ۲) مُلک ۳) مَلَک ۴) مَلُک[۳۰]

درس ۳؛ مثل آیینه، کار و شایستگی

۳۱) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) **متاع** جوانی به بازار نیست (.....) (آذربایجان شرقی؛ سمنان؛ قزوین خرداد ۴۰۲)

ب) **مصاحبت** با یک دوست خوب و شکیبا، همچون وزش نسیم دل‌انگیزی است. (.....) (یزد خرداد ۴۰۲)

ج) به چشم **بصیرت** به خود در نگر (.....) (زنجان خرداد ۴۰۲)

د) آموختن **عار** نیست. (.....)[۳۱] (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

درس ۴؛ هم‌نشین

۳۲) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) تنهایی یکی از سنگین‌ترین **مصائب** است. (.....)(خوزستان؛ مرکزی خرداد ۴۰۲)

ب) هر که با بدان، نشیند به **طریقت** ایشان متهم گردد. (.....) (بوشهر؛ فارس خرداد ۴۰۲)

ج) مار بد جانی **ستاند** از سلیم[۳۲] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۳۳) **معنی واژه مشخص‌شده زیر کدام است؟** (لرستان خرداد ۴۰۲)

یار بد آرد سوی **نار** مقیم (آتش/ انار)[۳۳]

درس ۶؛ آداب زندگی

۳۴) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود، **خوض ننماید**. (.....)(اردبیل؛ سمنان خرداد ۴۰۲)

ب) از وطن خویش **رحلت کردم** (.....)(البرز خرداد ۴۰۲)

ج) سخن، ناپرسیده مگوی و از گفتار **خیره** پرهیز کن (.....) (همدان خرداد ۴۰۲)

د) مار بد جانی ستاند از **سلیم**/یار بد آرد سوی نار مقیم (.....)(گلستان خرداد ۴۰۲)

هـ) در **محاوراتی** که به حضور او میان دو کس رود، خوض ننماید. (.....)(کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

و) کم‌سخن و **دوراندیش** باش[۳۴] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۲۹- الف) سریر: تخت و اورنگ؛ صنع: آفرینش؛ احسان، ساختن و نیکویی کردن / ب) بساط: فرش، گستردنی، هر چیز گستردنی مانند فرش و سفره/ ج) دیبا: پارچه ابریشمین رنگین & د) قوس قزح: رنگین‌کمان & هـ) قندیل: مشعلی که از سقف آویزان کنند، چراغ‌آویز، چراغدان

۳۰- گزینه ۲ - مُلک به معنی پادشاهی و حکومت

۳۱- الف) متاع: کالای باارزش، چیز گران‌بها & ب) مصاحبت: هم‌صحبتی، هم‌نشینی، دوستی & ج) عار: عیب و ننگ، باعث سرافکندگی & د) بصیرت: زیرکی، روشن‌بینی

۳۲- الف) مصائب: ج مصیبت، بلاها & ب) طریقت: راه و روش & ج) ستاند: بگیرد

۳۳- آتش

۳۴- الف) خوض نمودن: ژرف‌اندیشی، به ژرفای چیزی فکر کردن برای بهتر فهمیدن & ب) رحلت کردن: سفر کردن، کوچ کردن & ج) خیره: بیهوده & د) سلیم: سالم، دارای قدرت تشخیصی و دادوری درست & هـ) محاورات: ج محاوره؛ گفتگوها؛ گفتارها & و) دوراندیش: آینده‌نگر

۳۵) **با توجه به کلمه مشخص‌شده، معنی درست را انتخاب کنید.** (کردستان خرداد ۴۰۲)

از گفتار **خیره** پرهیز کن. (بیهوده/ نگاه مستقیم)[۳۵]

۳۶) **در عبارت «و در محاوراتی که میان دو کس رود خوض ننماید» معنای قسمت مشخص‌شده چیست؟** (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

الف) دشمنی و خصومت نکند ب) گرفتار نکند پ) کنجکاوی نکند.[۳۶]

۳۷) **درست یا نادرست بودن جمله زیر را مشخص کنید.** (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

«خیره» در جملهٔ «از گفتار خیره پرهیز کن» به معنای «بیهوده» است. (درست/نادرست)[۳۷]

۳۸) **معنی واژهٔ مشخص‌شده در کدام گزینه آمده است؟** (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

از گفتار **خیره** پرهیز کن

۱) زشت ۲) بیهوده ۳) غمگین ۴) اشتباه[۳۸]

درس ۷؛ پرتو امید

۳۹) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) کلبه **احزان** شود روزی گلستان غم مخور (.....) (فارس؛ گیلان خرداد ۴۰۲)

ب) وین سر **شوریده** بازآید به سامان غم مخور (.....)[۳۹] (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

۴۰) **معنی «واقف» در کدام گزینه آمده است؟ هان مشو نومید چون واقف نه‌ای از سر غیب** (بوشهر خرداد ۴۰۲)

۱) ایستاده ۲) وقف‌شده ۳) باخبر ۴) گرفتار[۴۰]

درس ۸؛ همزیستی با مام میهن

۴۱) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) **کنام** پلنگان و شیران شود (.....) (تهران خرداد ۴۰۲)

ب) ایران با همه **فراخنای** فرهنگی به گلستانی می‌ماند. (.....)[۴۱] (ایلام خرداد ۴۰۲)

۴۲) **کدام واژه معنی مناسبی برای عبارت داخل پرانتز است؟**(قم خرداد ۴۰۲)

همه **پشت بر پشت یکدیگر** بر بیگانگان تاخته‌اند.

الف) با اتحاد؛ با یکدیگر ب) به‌نوبت[۴۲]

درس ۹؛ راز موفقیت

۴۳) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) هر جا که سخن از هوش و **فراست** به میان می‌آمد (.....) (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

۳۵-بیهوده

۳۶- گزینه پ

۳۷- درست

۳۸- گزینه «۲»

۳۹- الف) احزان: ج حزن؛ اندوه‌ها؛ غم‌ها & ب) شوریده: پریشان‌حال، آشفته

۴۰- گزینه ۳

۴۱- الف) کنام: محل زندگی جانوران وحشی & ب) فراخنای: پهنا، گستردگی

۴۲- جواب گزینه الف

ب) نصیرالدین هر روز خود را به **محضر** درس استاد می‌رساند. (.....)(مازندران خرداد ۴۰۲)

ج) ماه چون ظرفی **سیمگون** می‌درخشد. (.....)[۴۳] (اصفهان خرداد ۴۰۲)

۴۴) **معنی واژه مشخص‌شده زیر کدام است؟** (لرستان خرداد ۴۰۲)

در بستر بیماری **واپسین** لحظات زندگی را می‌گذرانید. (ناامیدی/ آخرین)[۴۴]

درس ۱۰؛ آرشی دیگر

۴۵) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) **تلی** از خاکستر خاموش / ماند روی دست‌های دشت. (.....) (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

ب) اسکندر یکی از کاردانان را از عملی شریف **عزل کرد** و عملی خسیس به وی داد. (.....)(اصفهان خرداد ۴۰۲)

ج) در هر عمل که هست نیکوسیرتی می‌باید و **داد**. (کرمان خرداد ۴۰۲)

د) کودکی از جنس **نارنجک** در دهان تانک‌ها افتاد.[۴۵] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

درس ۱۱؛ زن پارسا

۴۶) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) از گوشه **صومعه** آواز برآمد که خود را رنجه مدار (.....) (البرز؛ چهارمحال و بختیاری؛ سمنان؛ قزوین خرداد ۴۰۲)

ب) دزد را کی **زَهرهٔ** آن بود که گرد چادر او گردد (.....) (همدان خرداد ۴۰۲)

ج) هفتاد هزار از امت من در **شفاعت** او خواهند بود. (.....)(خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

د) تو خود را مرنجان ای **طرار** (.....)[۴۶] (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۴۷) **تفاوت معنایی واژگان مشخص‌شده را بنویسید.** (ایلام؛ شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

الف) شبی خواجه از خواب **درآمد**. ب) شبی دزدی **درآمد**.[۴۷]

۴۸) **معنی واژه مشخص‌شده زیر کدام است؟** (لرستان خرداد ۴۰۲)

الف) خود را مرنجان ای **طرار** (دزد/ برنامه‌ریز) ب) مردی از **سلاله** جوانمردان بر تابلوی خرمشهر نگاشته بود. (انجیر/نسل)[۴۸]

درس ۱۲؛ پیام‌آور رحمت

۴۹) **معنی واژه مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

طنین دل‌نشین کلام ایشان، فراتر از جغرافیای فرهنگی است.[۴۹] (تهران خرداد ۴۰۲)

درس ۱۳؛ آشنای غریبان؛ میلاد گل

۵۰) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) خاموش مباش زیر این **خرقه** (آذربایجان شرقی؛ زنجان خرداد ۴۰۲)

ب) نام تو **رخصت** رویش است و طراوت (فارس؛ قم؛ کردستان؛ مرکزی خرداد ۴۰۲)

ج) گلزار ز **عیش** لاله باران شد/سلطان زمین و آسمان آمد (البرز؛ گیلان خرداد ۴۰۲)

۴۳–الف) فراست: هوشمندی؛ زیرکی باطنی & ب) محضر: جای حضور؛ درگاه & ج) سیمگون: نقره‌فام؛ سپیدفام

۴۴– آخرین

۴۵– الف) تپه؛ بلندی؛ هر چیزی که بر روی هم انباشته شود & ب) عزل کردن: از شغل برکنار کردن & ج) داد: انصاف، عدل & د) نارنجک: بمب دستی

۴۶– الف) صومعه: عبادتگاه، دیر، محل عبارت & ب) زهره: جرئت، شهامت & ج) شفاعت: میانجی‌گری؛ خواهشگری؛ درخواست بخشش یا کمک از کسی برای دیگری & د) طرار: دزد، راهزن

۴۷– الف) بیدار شد/ ب) داخل شد

۴۸– الف) دزد & ب) نسل

۴۹– طنین: آواز، صدا

د) آماده امر و نهی و فرمان باش/ هشدار که **منجی** جهان آمد[۵۰] (خوزستان؛ گلستان خرداد ۴۰۲)

۵۱) **منظور از بخش مشخص‌شده، چه کسانی هستند؟** (مازندران خرداد ۴۰۲)

میلاد گل و بهار جان آمد / برخیز که عید **می‌کشان** آمد[۵۱]

۵۲) **کدام گزینه معنی واژهٔ مشخص‌شده نیست؟** (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

گلزار ز **عیش** لاله باران شد / سلطان زمین و آسمان آمد.

۱) خوشی ۲) زندگی ۳) فراوانی ۴) خرّمی[۵۲]

درس ۱۴؛ پیدای پنهان

۵۳) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) امانت‌های مردم را پس نمی‌دادند و ترک **معاصی** نمی‌کردند. (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

ب) اگر **حیا** نمی‌بود، هیچ‌کس مهمانداری نمی‌کرد و وفا به وعده‌ها نمی‌نمود. (اردبیل خرداد ۴۰۲)

ج) جهان جمله **فروغ** روی حق دان (بوشهر؛ سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

د) تأمل کن در **مصلحت** پنهان کردن عمر هر کس (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

هـ) انسان بیمار از پروردگار خود طلب **عافیت** می‌کند (.....)(قم خرداد ۴۰۲)

و) به چه چیز تواضع می‌کرد برای خدا و **تضرع** می‌کرد نزد او؟ (سمنان خرداد ۴۰۲)

ز) نمی‌بینی کسی را که به دردی دچار شد، **خضوع** می‌کند و به درگاه خدا روی می‌آورد؟ (خراسان رضوی؛ فارس؛ گلستان؛ همدان؛ یزد خرداد ۴۰۲)

ح) و امید نداشت که شخصی که دشمن اوست لحظه‌ای از فکر او **بپردازد**.[۵۳] (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۵۴) **منظور از واژه مشخص‌شده در بیت زیر را بنویسید.** (مازندران خرداد ۴۰۲)

چو فردا **نامه خوانان** نامه خوانند /تو وینی نامهٔ خود ننگت آیو[۵۴]

۵۵) **با توجه به کلمه مشخص‌شده، معنی درست را انتخاب کنید.** (کردستان خرداد ۴۰۲)

آنچه **صلاح** دین و دنیای او در آن‌هاست. (درستی/ اسلحه‌ها)[۵۵]

درس ۱۶؛ آرزو

۵۶) **معنی واژه مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

تا زیاده به خودت **غره** نشوی.[۵۶] (آذربایجان غربی؛ بوشهر؛ چهارمحال و بختیاری؛ زنجان؛ قزوین؛ کرمانشاه؛ گیلان؛ مازندران؛ یزد خرداد ۴۰۲)

درس ۱۷؛ شازده کوچولو

۵۷) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) من هر روز چیزی از سیاره و از **عزیمت** او می‌فهمیدم (آذربایجان شرقی؛ اصفهان؛ تهران؛ خوزستان؛ مرکزی خرداد ۴۰۲)

ب) همین‌که ساعت **وداع** فرارسید؛ روباه گفت: (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۵۰- الف) خرقه: لباس، جامهٔ عارفان و درویشان & ب) رخصت: اجازه، دستور، جواز & ج) عیش: خوشی و خرّمی؛ زندگی & د) منجی: نجات‌بخش

۵۱- باده‌نوشان، می‌خواران؛ منظور از آن در شعر، عارفان و عاشقان حضرت مهدی است

۵۲- گزینه «۳»

۵۳- الف) گناهان؛ ج معصیت & ب) حیا: شرمساری؛ خجالت & ج) فروغ: پرتو؛ روشنایی & هـ) مصلحت: خیراندیشی، نیک‌خواهی & د) عافیت: سلامتی & هـ) تضرع: زاری کردن، حالت دعا و التماس & و) خضوع: فروتنی کردن، تواضع & ز) در اینجا به معنی بیرون رفتن از فکر اوست.

۵۴- فرشتگان

۵۵- درستی

۵۶- مغرور؛ فریفته شدن

ج) بلافاصله نور اندیشه‌ای ذهنم را روشن کرد همچون **آذرخشی** که در دل شب بدرخشد. (ایلام خرداد ۴۰۲)

د) از کار تعمیر هواپیما **فراغت** یافتم. (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

هـ) **آوخ** که من خواهم گریست[۵۷] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۵۸) **معنی واژهٔ «شیفته» در کدام گزینه آمده است؟ آن واژه را مشخص کنید** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

الف) غرقه شکوه و اعجاز زیبایی خلقت بودم ب) وفای شاهزاده نسبت به گل مرا مفتون خود ساخت[۵۸]

۵۹) **با توجه به جمله، معنی واژه مشخص‌شده را از داخل کمانک انتخاب کنید** (مازندران خرداد ۴۰۲)

آدمک **باوقار** تمام مرا می‌نگریست (خشم -متانت)[۵۹]

۶۰) **مترادف واژهٔ مشخص‌شده در کدام گزینه آمده است؟** (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

که ساعت وداع فرارسید؛ روباه گفت «**آوخ** که من خواهم گریست!»

۱) متأسفانه ۲) سوگند ۳) افسوس ۴) هان[۶۰]

نیایش

۶۱) **معنی واژه‌های مشخص‌شده را با توجه به متن بنویسید.**

الف) به **عقبی** همین چشم داریم نیز (همدان خرداد ۴۰۲)

ب) به **انعام** و لطف تو خو کرده‌ایم. (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

ج) کریما به **رزق** تو پرورده‌ایم[۶۱] (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

ترکیبی

۶۲) **معنای واژگان «محض، رمق، فراست، تعرض» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

۱) جای حضور- نیرو- هوشمندی-حالتی از اعتراض ۲) درگاه- توان- زیرکی باطنی- تجاوز

۳) درگاه- غذا- زیرکی باطنی- دست‌درازی ۴) جای حضور -نیرو -فرصت‌طلبی- دست انداختن کسی[۶۲]

۶۳) **مترادف دو واژه از واژه‌های «آبشخور، مصلحت، توفیق» در عبارت‌های زیر به کار رفته است؛ آن‌ها را پیدا کنید سپس جفت واژه‌های مترادف را در جدول بنویسید. (یک واژه اضافی است.)** (ایلام خرداد ۴۰۲)

رگ و ریشهٔ همه در یک خاک نهاده شده است و از یک سرچشمه سیراب می‌شوند.

پس، داده است خداوند علیم به آدمی آنچه صلاح دین و دنیای او در آن‌هاست[۶۳]

ردیف	واژه‌های مترادف

۶۴) **با توجه به بیت «این‌همه نقش عجب بر در و دیوار وجود /هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار» در کدام گزینه مترادف کلمه «وجود» دیده نمی‌شود؟** (قم خرداد ۴۰۲)

۱) جهان چون چشم و خال و خط و ابروست/ که هر چیزی به جای خویش نیکوست

۲) ریشه نخل کهن‌سال از جوان افزون‌تر است/ بیشتر دلبستگی باشد به دنیا پیر را

۵۷- الف) عزیمت: سفر کردن، رفتن، کوچیدن & ب) وداع: خداحافظی & ج) آذرخشی: صاعقه؛ درخشش برق آسمانی & د) فراغت: آسودگی & هـ) آوخ: آه و افسوس

۵۸- گزینه ب؛ شیفته: مفتون

۵۹- متانت

۶۰- گزینه ۳

۶۱- الف) عقبی: جهان آخرت، جهان پسین & ب) انعام: لطف، بخشش & رزق: غذای روزانه؛ روزی

۶۲- گزینه ۱؛ محض: جای حضور، درگاه / رمق: توان، نیرو / فراست: هوشمندی، زیرکی باطنی/ تعرض: حالتی از اعتراض به خود گرفتن

۶۳- آبشخور: سرچشمه & مصلحت: صلاح

۳) هر روز درخت وجود نصیرالدین پربارتر می‌شد.[۶۴]

۶۵) **واژه‌ای را که در ردیف «الف» زیر آن خط کشیده شده است به عبارتی در ردیف «ب» وصل کنید که معنی واژه در آن عبارت موجود باشد.** (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

الف	ب
۱-من می‌آموختم که چگونه پرندگان از **موهبت** پدیده‌های خلقت برخوردار می‌شوند؟ ۲-تا زیاده به خودت **غره** نشوی ۳-گر تکبر می‌کنی با خواجگان **سفله** کن/ور تواضع می‌کنی با مردم درویش	الف) جوانی گه کار و شایستگی است / گه خودپسندی و پندار نیست. ب) او را از عملی شریف عزل کرد و عملی خسیس به وی داد. ج) ز داد و دهش یافت او نیکویی/ تو داد و دهش کن فریدون تویی[۶۵]

۶۶) **در همه گزینه‌ها مترادف به کار رفته است به‌جز....** (کرمان خرداد ۴۰۲)

۱) من هر روز چیزی از سیاره و از عزیمت و از مسافرت او می‌فهمیدم.

۲) و نعمت فراموشی در آدمی اگر تأمل کنی عظیم‌تر است از نعمت یادآوری

۳) دزد را کی زَهره آن بود که گرد چادر او گردد؟ تو خود را مرنجان ای طرار!

۴) آرزومندم اگر به ثروتی، رسیدی آن را پیش رویت بگذاری و بگویی این دارایی من است.[۶۶]

۳–درک مطلب

ستایش

۶۷) **درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

در بیت «به بینندگان آفریننده را /نبینی مرنجان دو بیننده را» منظور شاعر این است که خدا را می‌توان با چشم سر دید. (درست /نادرست)[۶۷]

۶۸) **با توجه به بیت «به بینندگان آفریننده را / نبینی مرنجان دو بیننده را» مفهوم مصراع دوم را بنویسید.**[۶۸] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۶۹) **شاعر در مصراع «نیابد بدو نیز اندیشه راه» بر چه نکته‌ای تأکید می‌کند؟**[۶۹] (مرکزی خرداد ۴۰۲)

درس ۱؛ آفرینش همه ...

۷۰) **در بیت زیر شاعر انسان را به کدام خصلت نیک دعوت کرده است؟** (البرز خرداد ۴۰۲)

سعدیا راست روان گوی سعادت بردند/ راستی کن که به منزل نرسد کج‌رفتار[۷۰]

۷۱) **منظور از مصرع دوم در بیت «سعدیا راست روان گوی سعادت بردند/ راستی کن که به منزل نرسد کج‌رفتار» چه کسانی به مقصود واقعی نمی‌رسند؟** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)[۷۱]

۷۲) **منظور از بیت «تا قیامت سخن اندر کرم و رحمت او /همه گویند و یکی گفته نیاید از هزار» چیست؟**[۷۲] (همدان خرداد ۴۰۲)

۶۴– گزینه ۳؛ گزینه ۱، جهان و گزینه ۲، دنیا با «وجود» مترادف هستند

۶۵–۱ با ج> موهبت: ز داد و دهش یافت او نیکویی /تو داد و دهش کن فریدون تویی

۲ با الف> غره: جوانی که کار و شایستگی است / که خودپسندی و پندار نیست & ۳ با ب> سفله: او را از عملی شریف عزل کرد و عملی خسیس به او داد.

۶۶– گزینه ۲؛ گزینه ۱ مسافرت و عزیمت؛ گزینه ۳ دزد و طرار؛ گزینه ۴ ثروت و دارایی

۶۷– نادرست

۶۸– چشم‌های (سر) قابلیت دیدن ندارد و دو چشم خود را آزار مده. (خداوند قابل‌دیدن نیست.)

۶۹– غیرقابل‌توصیف بودن عظمت الهی؛ اندیشه انسان توان درک آن را ندارد

۷۰– دوری از بدی‌ها و قرار گرفتن در مسیر درست

۷۱– افرادی که در زندگی صداقت و درستی را پیشه نمی‌سازند. (بار کج به منزل نمی‌رسد.)

۷۲– ناتوانی انسان در سپاس نعمت‌های خداوندی

۷۳) در بیت زیر بنفشه و نرگس به کدام ویژگی انسان اشاره دارد؟ (همدان خرداد ۴۰۲)

«تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش؟/ حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار»[۷۳]

درس ۲؛ عجایب صنع حق‌تعالی

۷۴) پیام متن زیر چیست؟

و این عالم، خانهٔ خداست؛ چراغ وی ماه است و شعلهٔ وی آفتاب تو از عجایب این، غافل؛ که خانه بس بزرگ است و چشم تو بس مختصر.[۷۴]

۷۵) شاعر در بیت زیر، دو راه رهایی پیله را از قفس چه بیان کرده است؟ (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

«در حبس و خلوتم تا وارهم به مرگ /یا پر برآورم بهر پریدنی[۷۵]

۷۶) عبارت «هر یکی را آنچه به کار باید داد» را توضیح دهید.[۷۶] (زنجان خرداد ۴۰۲)

۷۷) منظور از «آیات» در جمله «پس اندر این آیات تفکر کن» چیست؟[۷۷] (لرستان خرداد ۴۰۲)

۷۸) متن زیر را بخوانید و با توجه به محتوای متن به پرسش‌ها پاسخ دهید. (قم خرداد ۴۰۲)

و این عالم خانه خداست و فرش وی زمین است؛ ولکن سقفی بیستون و این عجب‌تر است و چراغ وی ماه و شعله وی، آفتاب و قندیل‌های وی ستارگان و تو از عجایب این غافل که خانه بس بزرگ است و چشم تو بس مختصر و در وی نمی‌گنجد

الف) منظور از «خانه خدا» چیست؟

ب) چرا آدمی از عجایب خانه خدا غافل است؟ (دو دلیل از متن)

پ) منظور از سقف بیستون چیست؟[۷۸]

۷۹) در عبارت «در وقت بهار بنگر و تفکر کن که زمین چگونه زنده شود و چون دیبای هفت‌رنگ گردد، بلکه هزار رنگ شود.» به چه موضوعی اشاره می‌کند؟[۷۹] (گیلان خرداد ۴۰۲)

درس ۳؛ مثل آیینه؛ کار و شایستگی

۸۰) پیام و مفهوم اصلی بیت «چو بفروختی از که خواهی خرید؟ / متاع جوانی به بازار نیست» در عبارتی کوتاه بنویسید.[۸۰] (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۸۱) پیام بیت زیر چیست؟

«در زندگی مطالعهٔ دل غنیمت است / خواهی بخوان و خواه نخوان ما نوشته‌ایم»[۸۱]

۸۲) با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ مناسب دهید. (بوشهر خرداد ۴۰۲)

جوانی گه کار و شایستگی است/ گه خودپسندی و پندار نیست

چو بفروختی از که خواهی خرید؟ / متاع جوانی به بازار نیست

به چشم بصیرت به خود در نگر/ تو را تا در آیینه زنگار نیست

همی دانه و خوشه خروار شد/ ز آغاز هر خوشه خروار نیست

۷۳- بنفشه: انسان ناآگاه & نرگس: انسان‌های آگاه و بیدار

۷۴- ناتوانی انسان از درک زیبایی‌های آفرینش

۷۵- تبدیل به پروانه شدن (پر درآوردن) یا مرگ

۷۶- یعنی به هر کسی هر چه را که شایسته آن بود بخشید خداوند بهتر می‌داند که به هر کسی چه چیزی بدهد.

۷۷- نشانه‌ها

۷۸- الف) دنیا / ب) دنیا بسیار بزرگ است / عقل و بینش انسان بسیار محدود است / ج) آسمان

۷۹- تفکر و تعقل در شگفتی‌های طبیعت

۸۰- برگشت‌ناپذیر بودن جوانی؛ درصورتی‌که عمر و جوانی از دست برود با هیچ قیمتی قابل جبران نیست.

۸۱- مفهوم: توصیه به‌دقت در احوال خود؛ در زندگی خودشناسی فرصت و باارزش است ما این نکته را نوشته‌ایم می‌توانی به آن عمل کنی یا نکنی

الف) با توجه به بیت دوم چه چیزی قابل خریدوفروش نیست؟ ب) بیت چهارم کدام ضرب‌المثل را به یاد شما می‌آورد؟[۸۲]

۸۳) **بیت زیر با کدام‌یک از گزینه‌های زیر ارتباط معنایی دارد؟** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

همه کار ایام درس است و پند/ دریغا که شاگرد هشیار نیست

الف) ده روز مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا

ب) زمانه پندی آزادوار داد مرا/ زمانه را چو نکو بنگری همه پند است[۸۳]

۸۴) **بیت «همی دانه و خوشه خروار شد/ز آغاز هر خوشه خروار نیست» از درس کار و شایستگی کدام ضرب‌المثل فارسی را به یادتان می‌آورد؟**[۸۴] (قزوین خرداد ۴۰۲)

۸۵) **پیام اصلی بیت زیر چیست؟** (مرکزی خرداد ۴۰۲)

آینه چون نقش تو بنمود راست /خود شکن، آیینه شکستن خطاست[۸۵]

۸۶) **منظور از «آینه» در بیت «آینه چون نقش تو بنمود راست/ خود شکن، آیینه شکستن خطاست» چیست؟**[۸۶] (فارس خرداد ۴۰۲)

۸۷) **با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

«آینه چون نقش تو بنمود راست/ خود شکن، آیینه شکستن خطاست»

الف) «خود شکن» کنایه از چیست؟ ب) مقصود از «آیینه شکستن» چیست؟[۸۷]

۸۸) **کدام بیت زیر بر «اصلاح خویش و دوری از غرور» توصیه می‌کند؟** (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

الف) آینه چون نقش تو بنمود راست/ خودشکن آیینه شکستن خطاست. ب) مار بد جانی ستاند از سلیم/ یار بد آرد سوی نار مقیم[۸۸]

درس ۴؛ هم‌نشین

۸۹) **با توجه به بیت زیر مقصود از «خاندان نبوتش گم شد» چیست؟** (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

«پسر نوح با بدان بنشست/ خاندان نبوتش گم شد»[۸۹]

۹۰) **در جمله «یکی از زمینه‌های اجتماعی گمراه شدن تأثیر هم‌نشین بد است.» چه عاملی باعث گمراه شدن انسان می‌گردد؟**[۹۰] (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

۹۱) **مفهوم کلی حکایت زیر در کدام گزینه آمده است؟** (سمنان خرداد ۴۰۲)

یکی از بزرگان پارسایی را گفت: چه گویی در حق فلان عابد که دیگران در حق وی به طعنه سخن‌ها گفته‌اند. گفت: بر ظاهرش عیب نمی‌بینم و در باطنش غیب نمی‌دانم.

۱) قضاوت نکردن ۲) سخن‌چینی ۳) مسخره نکردند ۴) هیچ‌کدام[۹۱]

۹۲) **با توجه به درس چهارم فارسی، چرا باید از معاشرت با هم‌نشینِ بد پرهیز کرد؟**[۹۲] (قزوین خرداد ۴۰۲)

۸۲- الف) دوران جوانی و عمر & ب) «قطره‌قطره جمع گردد وانگهی دریا شود» ضرب‌المثل مرتبطی است. & مفهوم بیت: (انسان) ها باید برای رسیدن به هدف‌ها و موفقیت‌ها، اندک‌اندک و گام‌به‌گام، قدم بردارند.

۸۳- گزینه ب

۸۴- قطره‌قطره جمع گردد وانگهی دریا شود.

۸۵- ترک خودبینی

۸۶- کسی یا دوستی که نقص و عیب انسان را به او گوشزد می‌کند.

۸۷- الف) غرور خودت را بشکن و خودت اصلاح کن & ب) نابودی چیزی که حقیقت را به ما نشان می‌دهد

۸۸- گزینهٔ الف

۸۹- ز خاندان پیغمبری رانده شد. (پسر حضرت نوح (ع) به خاطر هم‌نشینی با انسان‌های بی‌دین و بت‌پرست، اصالت اصلی خود را که از خانوادهٔ پیامبران و خداپرست بود، از دست داد.)

۹۰- نشست‌وبرخاست با افراد نامناسب

۹۱- گزینهٔ ۱

۹۲- چون هم‌نشین بد تأثیر مهم و عمیقی بر کردار و منش انسان دارد

درس ۶: آداب زندگی

۹۳) **در عبارت زیر منظور نویسنده از گوهر تن و گوهر اصل چیست؟**(آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

«جهد کن که اگر چه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود.»[۹۳]

۹۴) **با توجه به مفهوم عبارت زیر منظور از موارد مشخص‌شده چیست؟**(چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

«اگر مردم را با **گوهر اصل**، **گوهر هنر**، نباشد صحبت هیچ‌کس را به کار نیاید»[۹۴]

۹۵) **منظور از «گوهر تن» در عبارت زیر چیست؟** (فارس خرداد ۴۰۲)

جهد کن که اگر چه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود.[۹۵]

۹۶) **جاهای خالی را با کلمات داده‌شده پر کنید.** (اردبیل خرداد ۴۰۲)

جهد کن که اگر چه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری که..... از ..... بهتر بود. (گوهر اصل- گوهر تن)[۹۶]

۹۷) **در عبارت «کس را نصیحت مگوی و پند مده؛ خاصه کسی را که پند نشنود که او خود اوفتد.» منظور از «او خود اوفتد» چیست؟**[۹۷] (البرز خرداد ۴۰۲)

۹۸) **مفهوم عبارت «اگر مردم را با گوهر اصل، گوهر هنر نباشد؛ صحبت هیچ‌کس را به کار نیاید.» در کدام گزینه آمده است؟**

۱) اگر برای انسان همراه اصالت، دانش و دانایی نباشد، او به کار هم‌نشینی به هیچ‌کسی نمی‌آید.

۲) اگر انسان افزون بر نجابت و اصالت، هنر نداشته باشد، هیچ‌کس سخن او را نمی‌شنود.

۳) اگر انسان افزون بر برتری‌هایی که کسب کرده، برتری‌های ذاتی نداشته باشد، به کار هم‌نشینی با هیچ‌کس نمی‌آید.

۴) اگر انسان افزون بر برتری‌های ذاتی، چیزی نیاموزد به درد هم‌نشینی با هیچ‌کس نمی‌خورد.[۹۸]

۹۹) **در عبارت زیر مفهوم قسمت مشخص‌شده را بنویسید.** (تهران خرداد ۴۰۲)

در هر که این دو **گوهر یابی چنگ در وی زن و از دست مگذار** که وی همه را به کار آید.[۹۹]

۱۰۰) **در عبارت زیر مفهوم قسمت مشخص‌شده چیست؟** (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

تو مردی فقیر و بی‌چیز بودی و **شغلی پست داشتی**[۱۰۰]

۱۰۱) **با توجه به مفهوم عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را اگر مردم را با گوهر اصل، گوهر هنر، نباشد صحبت هیچ‌کس را به کار نیاید و در هرکه این دو گوهر، یابی چنگ در وی زن و از دست مگذار که وی همه را به کار نیاید.

الف) نویسنده متن **بزرگی** را در چه می‌داند؟

ب) منظور از عبارت «اگر مردم را با گوهر اصل، گوهر هنر نباشد صحبت هیچ‌کس را به کار نیاید» چیست؟[۱۰۱]

۹۳- گوهر تن منظور تلاش‌های خود انسان است و گوهر اصل منظور اسم‌ورسم خاندان و اصل و نسب انسان است

۹۴- گوهر اصل: اصل و نسب/ گوهر هنر: تلاش‌های خودت

۹۵- شایستگی‌های فردی (اکتسابی)

۹۶- گوهر تن - گوهر اصل

۹۷- خود اوفتد: گرفتار شود، {تجربه می‌کند}

۹۸- جواب: ۱|| مردم را با گوهر اصل یعنی همراه با /نه افزون بر

۹۹- به او متوسل شو و رهایش مکن و از دست نده

۱۰۰- شغلی کم‌ارزش داشتن

۱۰۱- الف) داشتن خرد و دانش (توانایی اکتسابی است.) & ب) چنانچه انسان اصل و نسب نیکو داشته باشد اما توانایی‌های اکتسابی (علم و دانش) خوبی نداشته باشد مناسب هم‌نشینی نیست.

۱۰۲) **متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید.** (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را اگر مردم را با گوهر اصل گوهر هنر نباشد صحبت هیچ‌کس را به کار نیاید و در هر که این دو گوهر یابی چنگ در وی زن و از دست مگذار که وی همه را به کار آید.

۱- نویسنده بزرگی را در چه می‌داند؟

۲- یک عبارت کنایی از متن بیابید و مفهوم آن را بنویسید.

۳-وجود چه کسی به کار همه آید؟[۱۰۲]

۱۰۳) **با توجه به متن به سؤالات پاسخ دهید.** (مازندران خرداد ۴۰۲)

بدان که مردم بی‌هنر مادام بی‌سود باشد چون مغیلان که تن دارد و سایه ندارد نه خود را سود کند و نه غیر خود را جهد کن که اگر چه اصیل و گوهری باشی گوهر تن نیز داری که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود.

الف) نویسنده چه چیزی را مهم‌تر دانسته است؟

ب) منظور از «مغیلان تن دارد و سایه ندارد» چیست؟[۱۰۳]

۱۰۴) **مفهوم بیت «بدان کز زبان است مردم به رنج /تو رنجش نخواهی سخن را بسنج» در کدام گزینه دیده نمی‌شود؟** (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

۱) خوب گوی تا خوب شنوی ۲) از گفتار خیره پرهیز کن

۳) بر وجهی بگوید که در متقدم طعن نکند. ۴) داد ده تا داد یابی[۱۰۴]

۱۰۵) **در جمله «داد ده تا داد یابی» منظور از واژهٔ «داد» کدام ویژگی اخلاقی می‌باشد؟** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

۱) بخشندگی ۲) عدالت ۳) صبوری ۴) ایثار[۱۰۵]

۱۰۶) **منظور از عبارت خط کشیده چیست؟ «داد ده تا داد یابی»**[۱۰۶] (همدان خرداد ۴۰۲)

۱۰۷) **عبارت «داد ده تا داد یابی» چه چیزی را پیشنهاد می‌کند؟**[۱۰۷] (لرستان؛ یزد خرداد ۴۰۲)

۱۰۸) **با توجه به جملهٔ «گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود» عبارت زیر را بخوانید و بگویید به کدام گوهر اشاره دارد؟** (کرمان خرداد ۴۰۲)

پرهیزگار و قانع باش و علم دوست و بردبار و کم‌سخن و دوراندیش. (گوهر تن/ گوهر اصل)[۱۰۸]

۱۰۹) **مفهوم کنایی عبارت مشخص‌شده را بنویسید.** (کردستان خرداد ۴۰۲)

اگر سؤال از جماعتی کنند که او داخل آن جماعت بود، **بر ایشان سبقت ننماید.**[۱۰۹]

۱۱۰) **عبارت «گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود» بر چه مفهومی تأکید دارد؟**[۱۱۰] (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۱۰۲-۱- در علم و خردمندی

۲- چنگ در وی زن در اینجا کنایه از قدر دانستن و حفظ کردن چیزی است.

۳- کسی که علاوه بر اصل و نسب ذاتی مهارت‌های ارزشمند اکتسابی نیز داشته باشد.

۱۰۳- الف) گوهر تن دانش و فضیلت کسبشده & ب) برخلاف ظاهرش فایده‌ای ندارد

۱۰۴- گزینه ۴

۱۰۵- گزینه ۲ (عدالت)

۱۰۶- عدالت را رعایت کن و حق مردم را بده تا تو نیز عدالت ببینی و حقت را بدهند

۱۰۷- رعایت انصاف و عدالت

۱۰۸- گوهر تن

۱۰۹- کنایه از زودتر از دیگران پاسخ دادن

۱۱۰- کسب شایستگی‌های فردی بهتر از اصل و نسب نیکو است.

درس ۷؛ پرتو امید

۱۱۱) **با توجه به بیت زیر توصیه حافظ برای رهایی از غم و اندوه چیست؟**(البرز؛ لرستان؛ هرمزگان خرداد ۴۰۲)

حافظا در کنج فقر و خلوت شب‌های تار /تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور[۱۱۱]

۱۱۲) **در بیت «حافظا در کنج فقر و خلوت شب‌های تار / تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور» حافظ، راه رسیدن به آرامش را در چه می‌داند؟**[۱۱۲] (تهران خرداد ۴۰۲)

۱۱۳) **بیت زیر از سعدی به چه مفهومی اشاره دارد؟**(چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ/ هرگز نکند درّ گران‌مایه به چنگ[۱۱۳]

۱۱۴) **بیت «غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ / هرگز نکند درّ گران‌مایه به چنگ» را با بیت زیر مقایسه کنید و بنویسید هر دو بر چه مفهوم مشترکی تأکید دارند؟**

«مهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی»[۱۱۴]

۱۱۵) **در دو بیت زیر، حافظ انسان‌ها را بر تقویت چه اصل مهمی از زندگانی ترغیب و تشویش می‌کند؟**(سمنان خرداد ۴۰۲)

ای دل غم‌دیده حالت به شود دل بد مکن/ وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور

دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت/ دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور[۱۱۵]

۱۱۶) **منظور از «دل بد نکردن» در بیت زیر چیست؟**(زنجان خرداد ۴۰۲)

ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن/وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور[۱۱۶]

۱۱۷) **مفهوم بیت «غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ/ هرگز نکند درّ گران‌مایه به چنگ» با کنام بیت در ارتباط است؟**(قزوین خرداد ۴۰۲)

۱) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت / دائماً یکسان نباشد حال دوران، غم مخور

۲) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند/ چون تو را نوح است کشتیبان، ز طوفان غم مخور

۳) در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم/سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور

۴) ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن/ وین سر شوریده، بازآید به کنعان غم مخور[۱۱۷]

۱۱۸) **مفهوم کنایه «دل بد کردن» در بیت زیر را بنویسید.** (کردستان خرداد ۴۰۲)

ای دل غمدیده حالت به شود **دل بد مکن** / وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور[۱۱۸]

۱۱۹) **بیت زیر با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟ دلیل ارتباط آن را بنویسید.** (کرمان خرداد ۴۰۲)

عزیز مصر به‌رغم برادران غیور / از قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید

الف) مهتری گر به کام شیر در است/ شو خطر کن ز کام شیر بجوی

ب) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت / دائماً یکسان نباشد حال دوران، غم مخور

گزینه: دلیل:[۱۱۹]

۱۱۱- خواندن دعا و تلاوت قرآن

۱۱۲- دعا به درگاه خداوند و خواندن قرآن کریم

۱۱۳- مردن با عزت بهتر از زندگی با ذلت است/ تحمل سختی‌ها در رسیدن به موفقیت

۱۱۴- برای رسیدن به هدف، باید سختی‌ها و خطرها را پذیرفت

۱۱۵- بی‌توجهی به سختی‌ها و امیدوار بودن

۱۱۶- دل بد مکن: نترس، نگران نباش (کنایه)

۱۱۷- گزینهٔ ۳

۱۱۸- کنایه از نگران و ناامید شدن

۱۱۹- گزینه ب & مفهوم مشترک میان دو بیت پایدار نبودن شرایط سخت زندگی است.

درس ۸؛ همزیستی با مام میهن

۱۲۰) منظور از عبارت «فرزندان به جان می‌کوشند» چیست؟[۱۲۰] (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۱۲۱) در بیت «آینه چون نقش تو بنمود راست/ خود شکن آیینه شکستن خطاست» منظور از عبارت «خودشکن» چیست؟[۱۲۱] (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۱۲۲) پیام اصلی عبارات زیر را به‌صورت خیلی کوتاه و مختصر بنویسید؟ (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

همه سربه‌سر تن به کشتن دهیم/ از آن به که کشور به دشمن دهیم[۱۲۲]

درس ۹؛ راز موفقیت

۱۲۳) هنگامی‌که ابوریحان بیرونی دانشمند معروف ایرانی در بستر بیماری واپسین لحظات زندگی خود را می‌گذرانید از دوست فقیه و دانشمند خود تمنا کرد که یکی از مسائل علمی گذشته را برایش بازگوید، این شیوه علم‌جویی و یادگیری او کدام سفارش پیامبر بزرگوار را به یاد می‌آورد؟[۱۲۳] (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

۱۲۴) با توجه به عبارت زیر به سؤال پاسخ بدهید. (ایلام خرداد ۴۰۲)

«جوان گفت: شگفتا با این همه تو باز هم روزها هشیارتر و بیدارتر از من و دیگران درس را فرامی‌گیری بگو بدانم راز موفقیت تو چیست و چرا هرگز خسته و آزرده نمی‌شوی؟ نصیرالدین پاسخ داد تنها یک‌چیز و نیز این است که تو می‌خواهی بخوانی و من می‌خواهم که بدانم.»

خواجه نصیر راز موفقیت خود را در چه می‌دانست؟[۱۲۴]

۱۲۵) منظور خواجه نصیر توسی از عبارت «تو می‌خواهی بخوانی و من می‌خواهم بدانم» چیست؟[۱۲۵] (مرکزی خرداد ۴۰۲)

۱۲۶) منظور از «کوه آهن» در عبارت «من نام تو را کوه آهن نهاده‌ام» چیست؟ (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۱) شجاع بودن ۲) خستگی‌ناپذیر بودن ۳) مغرور بودن ۴) مهارت در خواندن[۱۲۶]

۱۲۷) کدام بیت با حدیث «أطلب العلم مِنَ المَهد إلی اللحد» تناسب معنایی دارد؟ (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

الف) دل بی‌علم چشم بی‌نور است/ مرد نادان ز مردمی دور است ب) میاسای از آموختن یک زمان/ از دانش میفکن دل اندر گمان[۱۲۷]

۱۲۸) در عبارت «آنگاه که نفس او به شماره افتاده بود دوستی فقیه و دانشمند بر بالین وی حاضر آمد» مفهوم جمله: «نفس او به شماره افتاده بود» را بنویسید.[۱۲۸] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۱۲۹) پیام اصلی عبارت «ای مرد کدام‌یک از این دو امر بهتر است این‌که مسئله را بدانم و بمیرم یا نادانسته و جاهل درگذرم» چیست؟ (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

۱-مرگ‌اندیشی ۲-علم‌آموزی ۳- گذشت و فداکاری ۴- میانه‌روی و اعتدال[۱۲۹]

۱۲۰- یعنی مردم با تمام وجود تلاش می‌کنند

۱۲۱- خودبینی و غرور را کنار بگذار

۱۲۲- فدا کردن جان برای وطن

۱۲۳- ز گهواره تا گور دانش بجوی

۱۲۴- برای تو خواندن مهم است برای من فهمیدن

۱۲۵- درک عمیق مطالب (برای تو خواندن مهم است برای من فهمیدن)

۱۲۶- گزینهٔ ۲

۱۲۷- گزینه ب

۱۲۸- در حال مرگ بود.

۱۲۹- گزینه ۲؛ علم‌آموزی

درس ۱۰؛ آرشی دیگر

۱۳۰) **با توجه به مصراع‌های «آن‌طرف نصف جهان با تانک‌های آتشین در راه / این طرف تنها، سلاح جنگ ایمان بود.» منظور از «آن‌طرف» و «این طرف» به ترتیب چیست؟**[۱۳۰] (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

۱۳۱) **داستان زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.** (بوشهر خرداد ۴۰۲)

اسکندر یکی از کاردانان را از عملی شریف، عزل کرد و عملی خسیس به وی داد. روزی آن مرد بر اسکندر درآمد. اسکندر گفت: چگونه می‌بینی عمل خویش را؟ گفت: زندگانی‌ات دراز باد! نه مرد به عمل بزرگ و شریف گردد بلکه عمل به مرد بزرگ و شریف گردد پس در هر عمل که هست نیکوسیرتی می‌باید و داد.

الف) با توجه به متن کارهای ارزشمند انسان را بزرگ می‌گرداند. (درست/ نادرست)

ب) «عملی خسیس» یعنی چه؟

پ) مرد چه چیزی را عامل موفقیت در همه کارها می‌داند؟[۱۳۱]

۱۳۲) **منظور از ترکیب مشخص‌شده در جمله زیر چیست؟** (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

آن‌طرف **نصف جهان** با تانک‌های آتشین در راه/ این طرف، ایرانیان تنها.[۱۳۲]

۱۳۳) **عبارت «آن‌طرف، نصف جهان با تانک‌های آتشین در راه» اشاره به چه موضوعی دارد؟**[۱۳۳] (یزد خرداد ۴۰۲)

۱۳۴) **مفهوم عبارتی را که زیر آن خط کشیده شده است، بنویسید.** (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

صحنهٔ جانبازی است اینجا؟ / یا زمین بازی است اینجا؟[۱۳۴]

۱۳۵) **مفهوم عبارت «شهر یک‌باره به هوش آمد» چیست؟**[۱۳۵] (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۱۳۶) **درک و دریافت خود را دربارهٔ این سروده بیان کنید.** (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

از تمام تانک‌ها تنها/ تلی از خاکستر خاموش/ ماند روی دست‌های دشت /آسمان از شوق دف می‌زد/ شط خرمشهر کف می‌زد/ شهر یک‌باره به هوش آمد/ چشم اشک‌آلوده را واکرد/ بر فراز گنبدی زیبا/ پرچم خود را تماشا کرد.[۱۳۶]

۱۳۷) **«نه مرد به عمل بزرگ و شریف گردد، بلکه عمل به مرد بزرگ و شریف گردد» یعنی چه؟**[۱۳۷] (زنجان خرداد ۴۰۲)

۱۳۸) **منظور شاعر در بند «آسمان از شوق دف می‌زد / شط، خرمشهر، کف می‌زد» چیست؟**[۱۳۸] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۱۳۹) **معنی و مفهوم درست و نادرست را مشخص کنید.** (کردستان خرداد ۴۰۲)

الف) کودک ما بغض خود را خورد: کودک شروع به گریه کرد. (درست/ نادرست)

ب) خانه‌هامان تنگ خواهد شد: سرزمین ما مورد اشغال واقع خواهد شد. (درست/ نادرست)[۱۳۹]

۱۴۰) **در شعر زیر «جابه‌جا کردن مرزها» به چه موضوعی اشاره دارد؟** (مازندران خرداد ۴۰۲)

دشمن بدعهد بی‌انصاف / با هجوم بی‌امان خود / مرزها را جابه‌جا می‌کرد.[۱۴۰]

۱۳۰- سپاه دشمن - سپاه ایران

۱۳۱- الف) نادرست & ب) شغل بی‌ارزش & پ) درستکاری و انصاف و عدالت

۱۳۲- کنایه از زیاد بودن سپاه دشمن؛ حمایت بسیاری از کشورها از عراق

۱۳۳- کنایه بیشتر کشورهای دنیا از عراق حمایت می‌کردند

۱۳۴- اینجا میدان جنگ و فداکاری است یا زمین بازی؟ (این جمله را دشمن با دیدن حسین فهمیده می‌گوید)

۱۳۵- به هوش آمدن کنایه از آگاه شدن است.

۱۳۶- ابیات و عبارات نشان از آن دارند که جنگ تحمیلی به اتمام رسیده و مبارزان ایرانی پس از سال‌ها سختی پیروز شده‌اند.

۱۳۷- انسان به‌وسیلهٔ نوع شغلش، بزرگ و محترم نمی‌شود و ارزش نمی‌یابد بلکه کار توسط انسان بزرگ می‌شود و ارزش می‌یابد.

۱۳۸- آسمان به خاطر شادی و اشتیاق موسیقی می‌نواخت و رود خرمشهر شادی می‌کرد (مفهوم کلی شادی و شادابی طبیعت و جامعه به خاطر پیروزی ایرانیان است.)

۱۳۹- الف: درست/ ب: نادرست

۱۴۰- بخش‌هایی از کشور را تصرف می‌کرد

۱۴۱) در عبارت «تیغ آتش‌خیز «دستان» را نمی‌دیدند» منظور از «دستان» چه کسی است؟ (کرمان خرداد ۴۰۲)

۱) رستم ۲) اسفندیار ۳) زال پدر رستم ۴) سیاوش[۱۴۱]

۱۴۲) منظور شاعر از عبارت «ناممان در دفتر تاریخ کوچک و کمرنگ خواهد شد.» چیست؟[۱۴۲] (مرکزی خرداد ۴۰۲)

۱۴۳) منظور از مصراع «صد هزاران چشم قاب عکس کودک شد» چیست؟[۱۴۳] (گلستان خرداد ۴۰۲)

۱۴۴) مفهوم عبارت «این طرف ایرانیان، تنها/ این طرف تنها سلاح جنگ، ایمان بود» در کدام گزینه آمده است؟ (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۱) ایمان قوی‌تر از ابزار جنگی است. ۲) ابزار جنگی پیشرفته رمز پیروزی است

۳) ایرانیان سلاح‌های جنگی پیشرفته داشتند. ۴) ایرانیان به‌تنهایی سلاح‌های جنگی را ساختند[۱۴۴]

درس ۱۱؛ زن پارسا

۱۴۵) در داستان رابعه جملهٔ «آوازی شنید که غم مخور، فردا جاهیت خواهد بود، چنان‌که مقربان آسمان به تو نازند» مقصود چیست؟[۱۴۵] (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۱۴۶) با توجه به عبارت زیر مقصود از کلمات مشخص‌شده چیست؟ (آذربایجان شرقی؛ لرستان؛ مرکزی خرداد ۴۰۲)

آوازی شنید که غم مخور **فردا** جاهیت خواهد بود که **مقربان آسمان** به تو نازند.»

فردا: مقربان آسمان:[۱۴۶]

۱۴۷) با توجه به متن درس «زن پارسا» معنی واژهٔ «دوست» را در جمله زیر بررسی نمایید. (زنجان؛ تهران؛ شهرستان‌های تهران؛ کردستان؛ هرمزگان؛ همدان؛ یزد خرداد ۴۰۲)

اگر یک دوست خفته است دوست دیگر بیدار است.»

دوست نخست: دوست دوم:[۱۴۷]

۱۴۸) منظور «مردترین مردان» در عبارت زیر چه کسانی هستند؟ (کردستان خرداد ۴۰۲)

جنگ برپا شد تا **مردترین مردان** در حسرت قافله کربلایی عشق نمانند[۱۴۸]

۱۴۹) با توجه به متن زیر چرا رابعه نمی‌تواند هر وقت که می‌خواهد به عبادت خدا بپردازد؟ (قم؛ گلستان خرداد ۴۰۲)

اگر کار به دست من استی، یک ساعت از خدمتت نیاسودمی؛ اما تو مرا زیردست مخلوق کرده‌ای؛ به خدمت تو از آن دیر می‌آیم[۱۴۹]

۱۵۰) پیام جمله زیر چیست؟ (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

غم مخور فردا جاهیت خواهد بود چنان‌که مقربان آسمان به تو نازند.

الف) مرتبه و جایگاه بلند در قیامت ب) بخشیده شدن گناهان انسان گناهکار در آخرت[۱۵۰]

۱۴۱- گزینه ۱ (دستان نامی است که سیمرغ بر روی زال نهاد اما اینجا منظور از دستان خود رستم است.)

۱۴۲- بی‌اعتبار شدن

۱۴۳- صدها هزار نفر او را نگاه می‌کردند.

۱۴۴- گزینه «۱»

۱۴۵- اشاره به این دارد که رابعه با مقامات معنوی بالایی خواهد رسید (ای رابعه نگران نباش چراکه در آینده (قیامت) به مرتبه‌ای می‌رسی که فرشتگان به تو افتخار کنند.)

۱۴۶- فردا: روز قیامت & مقربان آسمانی: فرشتگان، نزدیکان درگاه الهی

۱۴۷- دوست نخست: رابعه / دوست دوم: خداوند

۱۴۸- مردان شجاع و رزمندگان جان‌برکف ایرانی

۱۴۹- زیرا خدمتکار یکی از بندگان خدا بود.

۱۵۰- گزینه الف

۱۵۱) **معنای کنایی واژه «زَهره » در عبارت «دزد را کی زَهرهٔ آن بود که گرد چادر او گردد؟» با کدام‌یک از ترکیب‌های کنایی زیر یکسان است؟** (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۱) زَهره ترک شدن ۲) زَهره کسی را بردن ۳) زَهره شیر داشتن ۴) زَهره کسی آب شدن[۱۵۱]

درس ۱۲؛ پیام‌آور رحمت

۱۵۲) **جاهای خالی را با کلمات داده‌شده، پر کنید.** (اردبیل خرداد ۴۰۲)

ای ابوذر.....بهتر از تنهایی است و تنهایی، بهتر از .....است. (هم‌نشین نیک - هم‌نشین بد)[۱۵۲]

۱۵۳) **با توجه به عبارت زیر بخشی از سفارش پیامبر (ص) به ابوذر به سؤالات «الف ب و ج» پاسخ بدهید** (ایلام خرداد ۴۰۲)

«ای ابوذر خداوند متعال به سیمای ظاهر و دارایی‌ها و گفته‌هایتان نمی‌نگرد؛ بلکه به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد به‌اندازه نیاز سخن بگوی گشاده‌رو و خندان باش که خدای تعالی گشاده‌رو و آسان‌گیر را دوست دارد، ای ابوذر! هم‌نشین نیک بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از هم‌نشین بد است مثل مؤمنان جمله چون یک تن است چون یک اندام را رنجی، رسد همهٔ اندام‌ها آگاهی یابند و رنجور شوند مبادا با برادر مسلمانت قهر کنی زیرا کردار شایسته در هنگام قهر به درگاه پروردگار پذیرفته نمی‌شود. مؤمن برای رهایی از گناه و نافرمانی بیش از گنجشک در قفس تلاش می‌کند.

الف) طبق نظر پیامبر (ص) در چه صورتی تنهایی برای افراد بهتر است؟

ب) بیت «بنی‌آدم اعضای یک پیکرند/ که در آفرینش ز یک گوهرند» با کدام بخش از این عبارت تناسب معنایی هماهنگی دارد؟ آن را بنویسید.

ج) چرا پیامبر (ص) ابوذر را از قهر کردن منع می‌کند؟[۱۵۳]

۱۵۴) **منظور ازجمله «ای ابوذر خداوند متعال به سیمای ظاهر و گفته‌هایتان نمی‌نگرد بلکه به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد» چیست؟**[۱۵۴] (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

۱۵۵) **عبارت «ای ابوذر اگر درباره چیزی که به آن علم نداری از تو پرسیده شود بگو نمی‌دانم تا از پیامدهای ناگوار آن در امان بمانی» با کدام بیت تناسب بیشتری دارد؟** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

الف) کمال است در نفس انسان سخن/ تو خود را به گفتار ناقص مکن ب) سخن را سر است ای خردمند و بن / میاور سخن در میان سخن[۱۵۵]

۱۵۶) **در عبارت «آن خادم بترسید و در قدم وی افتاد» «در قدم وی افتاد» یعنی چه؟**[۱۵۶] (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

۱۵۷) **این عبارت «سلمان فارسی بر لشکری امیر بود در میان رعایا چنان حقیر می‌نمود.» به کدام ویژگی شخصیتی سلمان اشاره شد؟**[۱۵۷] (سمنان خرداد ۴۰۲)

۱۵۸) **با توجه به متن زیر منظور ازجمله «خداوند به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد» چیست؟ آن را بنویسید.**[۱۵۸] (قزوین؛ قم خرداد ۴۰۲)

ای ابوذر خداوند متعال به سیمای ظاهر و دارایی‌ها و گفته‌هایتان نمی‌نگرد بلکه به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد

۱۵۹) **پیام اصلی عبارات زیر را به‌صورت خیلی کوتاه و مختصر بنویسید؟** (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

آن مرد گفت: نه مرد به عمل بزرگ و شریف گردد، بلکه عمل به مرد بزرگ و شریف گردد.»[۱۵۹]

۱۵۱- گزینه (۲) زهره در معنای جرئت است

۱۵۲- هم‌نشین نیک - هم‌نشین بد

۱۵۳- الف) درصورتی‌که هم‌نشین آدمی، انسان بدی باشد & ب) «مثل مؤمنان جمله چون یک تن است چون یک اندام را رنجی رسد همهٔ اندام‌ها آگاهی یابند و رنجور شوند» & ج) زیرا کردار شایسته در هنگام قهر به درگاه پروردگار پذیرفته نمی‌شود

۱۵۴- توجه خداوند به باطن و درون انسان‌هاست نه به‌ظاهر و صورت افراد

۱۵۵- گزینهٔ الف

۱۵۶- یعنی از او عذرخواهی کرد.

۱۵۷- تواضع و فروتنی

۱۵۸- خداوند به نیت انسان‌ها می‌نگرد و نیت و عمل انسان برای خداوند مهم است. (خداوند به نیت‌های قلبی هر کس نگاه می‌کند و بر اساس آن ارزش عملی را که فرد انجام داده مشخص می‌کند چه بسیار افرادی که در ظاهر کارهای خوب و خیر انجام می‌دهند اما نیت‌های خوبی ندارند)

۱۵۹- انسان باارزش به کار ارزش می‌دهد ولی کار باارزش باعث ارزشمندی انسان نمی‌شود

۱۶۰) **با توجه به عبارت زیر دو ویژگی برای سلمان فارسی بنویسید.** (کرمان خرداد ۴۰۲)

«سلمان: گفت به سه، وجه این کار را از برای خود کردم نه ازبهر تو. هیچ اندیشه مدار؛ اول آنکه تکبر از من دفع شود؛ دوم آنکه دل تو خوش شود؛ سوم آنکه از عهده حفظ رعیت بیرون آمده باشم.»[۱۶۰]

۱۶۱) **هر دو گزینه زیر بر مفهوم..... تأکید دارند.** (کرمان خرداد ۴۰۲)

الف) صورت زیبای ظاهر هیچ نیست / ای برادر سیرت زیبا بیار

ب) خداوند متعال به سیمای ظاهر و دارایی‌ها و گفته‌هایتان نمی‌نگرد؛ بلکه به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد.[۱۶۱]

۱۶۲) **در عبارت: «سلمان گفت: به سه وجه این کار را برای خودم کردم، نه ازبهر تو هیچ اندیشه مدارا!» در اینجا «هیچ اندیشه مدار» به چه معناست؟**[۱۶۲] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۱۶۳) **مفهوم حکایت سیرت سلمان در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟** (گلستان خرداد ۴۰۲)

۱) ساده زیستی ۲) تجمل ۳) طلب دانش ۴) تلاش[۱۶۳]

درس ۱۳؛ آشنای غریبان؛ میلاد گل

۱۶۴) **در بیت «آماده امرونهی و فرمان باش/ هشدار که منجی جهان آمد» مقصود از «منجی جهان» کیست؟**[۱۶۴] (آذربایجان غربی؛ هرمزگان هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۱۶۵) **مقصود از قسمت مشخص‌شده در عبارت کیست؟** (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

اینک **ای خوب** فصل غریبی سرآمد:.....[۱۶۵]

۱۶۶) **مقصود شاعر از اینکه «بر جان جهان، دوباره جان آمد» در شعر زیر چیست؟** (اصفهان خرداد ۴۰۲)

میلاد گل و بهار جان آمد/ برخیز که عید می‌کشان آمد

خاموش مباش زیر این خرقه / بر جان جهان دوباره جان آمد[۱۶۶]

۱۶۷) **کاربرد کدام نکته باعث شده، ظرفیت معنایی بیت «الف»، بیشتر از بیت «ب» باشد؟** (اصفهان خرداد ۴۰۲)

الف) احوال گل، ز خار بپرس و ز من مپرس/ نالیدن از هَزار بپرس و ز من مپرس

ب) ستودن نداند کس او را چو هست /میان بندگی را بباید بست[۱۶۷]

۱۶۸) **در بیت «میلاد گل و بهار جان آمد/ برخیز که عید می‌کشان آمد» منظور از میلاد گل ..... و منظور از عید می‌کشان ..... است.**[۱۶۸] (تهران خرداد ۴۰۲)

۱۶۹) **منظور از واژهٔ مشخص‌شده در بیت زیر را بنویسید.** (گلستان خرداد ۴۰۲)

میلاد گل و بهار جان آمد /برخیز که عید **می‌کشان** آمد[۱۶۹]

۱۶۰- فروتنی و نداشتن غرور - مسئولیت‌پذیری

۱۶۱- برتری ذات نیکو به زیبایی ظاهری

۱۶۲- نگران نباش؛ نترس

۱۶۳- گزینه ۱

۱۶۴- امام زمان

۱۶۵- امام رضا (ع)

۱۶۶- تولد امام زمان (عج)

۱۶۷- در بیت الف، شاعر با استفاده از ردیف، ظرفیت معنایی شعر را افزایش داده است

۱۶۸- امام مهدی (عج)- عید عاشقان و ارادتمندان امام مهدی (عج)

۱۶۹- می‌کشان: عاشقان و ارادتمندان امام مهدی (عج)

۱۷۰) **در بیت «میلاد گل و بهار جان آمد/ برخیز که عید می‌کشان آمد» منظور از «گل و بهار» چه کسی است؟**[۱۷۰] (لرستان خرداد ۴۰۲)

۱۷۱) **با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید؟** (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

پرسش تشنگی را تو آبی جوابی / ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند.

الف) مخاطب شعر چه کسی است؟ ب) ریگ‌های بیابان چه کسانی هستند؟[۱۷۱]

۱۷۲) **در بیت «نام تو رخصت رویش است و طراوت/زین سبب برگ و باران تو را می‌شناسند» مصراع دوم به کدامین واقعهٔ تاریخی در زندگی امام رضا (ع) اشاره دارد؟**[۱۷۲] (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۱۷۳) **منظور از «عبور» در مصراع روبرو چیست؟ «کاش من هم عبور تو را دیده بودم»**[۱۷۳] (فارس خرداد ۴۰۲)

۱۷۴) **بیت «چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند /موج‌های پریشان تو را می‌شناسند» توصیف کدام‌یک از شخصیت‌های زیر است؟** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

الف) ماه فروماند از جمال محمد/ سرو نباشد به اعتدال محمد ب) دارم به سر همیشه هوایِ هوایِ توس/ خواهم همی ز بخت، رضای رضای توس[۱۷۴]

۱۷۵) **در بیت، زیر کوچه‌های خراسان چه کسی را می‌شناسند؟** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

کاش من هم عبور تو را دیده بودم/ کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند.[۱۷۵]

۱۷۶) **«خاموش مباش زیر این خرقه/ بر جان جهان، دوباره جان آمد» منظور از قسمت مشخص‌شده چه کسی است؟**[۱۷۶] (سمنان خرداد ۴۰۲)

۱۷۷) **«گل‌های باغ» در مصراع «هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی» بر چه کسانی اشاره می‌کند؟**[۱۷۷] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۱۷۸) **شاعر در بیت زیر به چه کسی اشاره دارد؟** (زنجان خرداد ۴۰۲)

اینک ای خوب فصل غریبی سرآمد/ چون تمام غریبان تو را می‌شناسند[۱۷۸]

۱۷۹) **بیت «چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند/ موج‌های پریشان تو را می‌شناسند» توصیف چه کسی است؟** (لرستان خرداد ۴۰۲)

۱) پیامبر اکرم (ص) ۲) امام علی (ع) ۳) امام زمان (عج) ۴) امام رضا (ع)[۱۷۹]

۱۸۰) **شعر زیر را بخوانید و پس از درک درست محتوای آن به پرسش مربوطه پاسخ دهید.** (قم خرداد ۴۰۲)

«اینک ای خوب فصل غریبی سرآمد/ چون تمام غریبان تو را می‌شناسند»

چرا شاعر می‌گوید: «فصل غریبی سرآمد؟»[۱۸۰]

۱۸۱) **مفهوم بیت «خاموش مباش زیر این خرقه/ بر جان جهان دوباره جان آمد» را بنویسید.**[۱۸۱] (یزد خرداد ۴۰۲)

۱۷۰- امام زمان (عج)

۱۷۱- الف) امام رضا (ع) & ب) انسان‌های نیازمند

۱۷۲- به نماز بارانی که حضرت رضا خواند، اشاره دارد.

۱۷۳- دوران زندگی امام رضا (ع)

۱۷۴- گزینهٔ ب

۱۷۵- امام رضا (ع)

۱۷۶- تولد امام زمان (عج)

۱۷۷- شهیدان

۱۷۸- امام رضا (ع)

۱۷۹- گزینه ۱

۱۸۰- زیرا تمام انسان‌های بیگانه و غریب تو را می‌شناسند./ همه به زیارت تو می‌آیند

۱۸۱- معنی: در زیر این کهنگی، ساکت نباش؛ زیرا با آمدن میلاد حضرت مهدی دوباره روح و جان تازه‌ای در جان مردم جهان به وجود آمده است؛ & مفهوم: تمام هستی با تولد حضرت مهدی جان تازه‌ای گرفت

۱۸۲) **منظور از «تو» در مصراع «کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند» چه کسی است؟**[۱۸۲] (گلستان؛ هرمزگان خرداد ۴۰۲)

درس ۱۴؛ پیدای پنهان

۱۸۳) **پیام و مفهوم اصلی عبارات را بنویسید.** (اردبیل؛ کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

«جهان، جمله فروغ روی حق دان/ حق اندر وی پیدایی است پنهان»[۱۸۳]

۱۸۴) **با توجه به متن زیر وجود چه چیزی برای نداشتن کینه و خصومت در انسان مهم و ضروری است؟** (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

ای مفضّل، نعمت فراموشی در آدمی، اگر تأمل کنی عظیم‌تر است از نعمت یادآوری. اگر فراموشی در آدمی نبود هیچ‌کس از مصیبتی آرامش نمی‌یافت و کینه هیچ‌کس از سینه‌اش بیرون نمی‌شد و از هیچ‌یک از نعمت‌های دنیا بهره‌مند نمی‌شد...

۱) نعمت‌های دنیا ۲) عبادت و تفکر ۳) نعمت فراموشی ۴) نعمت یادآوری[۱۸۴]

۱۸۵) **با توجه به عبارت «و نعمت فراموشی در آدمی اگر تأمل کنی عظیم‌تر است از نعمت یادآوری» کدام نعمت مثبت و کدام منفی ارزیابی می‌شود؟**[۱۸۵] (بوشهر خرداد ۴۰۲)

۱۸۶) **منظور از موارد مشخص‌شده در بیت زیر چیست؟** (چهارمحال و بختیاری؛ هرمزگان خرداد ۴۰۲)

چو **فردا** **نامه خوانان** نامه خوانند/تو وینی نامه خود ننگت آیو[۱۸۶]

۱۸۷) **درک و دریافت شما از «چون یک اندام را رنجی رسد همه اندام‌ها آگاهی یابند و رنجور شوند.» چیست؟**[۱۸۷] (فارس خرداد ۴۰۲)

۱۸۸) **در عبارت «بود درد مو و درمانم از دوست/ بود وصل مو و هجرانم از دوست» منظور از «دوست» کیست؟**[۱۸۸] (گیلان خرداد ۴۰۲)

درس ۱۶؛ آرزو

۱۸۹) **به نظر شما چرا پول ارباب بدی است اما خدمتگزار خوبی است؟**[۱۸۹] (البرز؛ گیلان؛ همدان خرداد ۴۰۲)

۱۹۰) **منظور از عبارت «پول ارباب بدی است اما خدمتگزار خوبی است» چیست؟**[۱۹۰] (تهران؛ لرستان خرداد ۴۰۲)

۱۹۱) **با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

«برایت آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی نه کم و نه زیاد، درست به اندازه تا ....»

الف) از متن بالا یک قید بیابید.

ب) در عبارت چه آرایه ادبی می‌بینید؟

پ) چرا شاعر می‌گوید «برایت آرزومندم دشمن نیز داشته باشی؟»[۱۹۱]

۱۹۲) **با توجه به عبارت «ای مهربان برایت آرزومندم همواره دوستی خوب و یکدل داشته باشی تا اگر فردا آزرده شدی یا پس‌فردا شادمان گشتی با هم از عشق سخن بگویید و دوباره شکوفا شوید» به سؤالات پاسخ دهید.** (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

۱- فایده دوستان یکدل و صمیمی در زندگی چیست؟ ۲- کدام کلمات با هم آرایه تضاد به وجود آورده‌اند؟[۱۹۲]

۱۸۲- امام رضا (ع)

۱۸۳- وجود خداوند در تمام پدیده‌های آفرینش متجلی است. همهٔ جهان جلوه‌ای از نور الهی است. خدا آن‌قدر در آفریده‌ها جلوه کرده و آشکار است که ما از فرط آشکار بودن خدا نمی‌توانیم او را ببینیم.

۱۸۴- گزینه ۳؛ نعمت فراموشی

۱۸۵- نعمت مثبت: فراموشی - نعمت منفی: حافظه (یادآوری)

۱۸۶- روز قیامت - فرشتگان الهی

۱۸۷- از آنجایی که انسان موجودی اجتماعی و دارای احساس است؛ رنج سایر هم نوعانش باعث می‌شود او هم ناراحت و غمگین شود؛ درست مانند اعضای بدن که در کنار هم کار می‌کنند.

۱۸۸- خداوند

۱۸۹- زیرا اگر پول بر انسان مسلط شود او را به طمع و انجام کارهای بد می‌رساند، اما اگر خادم انسان باشد می‌تواند بسیاری از نیازها و خواسته‌های انسان را برآورده کند. (زیرا اگر پول در خدمت انسان باشد او را به رفاه و آسایش می‌رساند اما اگر انسان در خدمت پول باشد شرافتش زیر سؤال خواهد رفت)

۱۹۰- منظور این است که انسان نباید بنده ثروت گردد (ثروت دوستی) باید بتواند از آن استفاده صحیح کند و آن را به خدمت خود گیرد.

۱۹۱- الف) کم / زیاد & ب) آرایهٔ ادبی تضاد & پ) تا باورهای او را مورد سؤال قرار دهد

۱۹۲- ۱- در خوشی‌ها و رنج‌ها با انسان همراه و همدل هستند. & ۲- شادمان و آزرده

۱۹۳) به نظر شما در درس آرزو چرا شاعر می‌گوید انسان باید دشمن هم داشته باشد؟[۱۹۳] (قزوین خرداد ۴۰۲)

درس ۱۷؛ شازده کوچولو

۱۹۴) کدامین نماد زیر در درس شازده کوچولو اشتباه است؟(خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۱) کارفرما نماد انسان‌های حریص و وابسته به دنیا
۲) گل سرخ نماد عشق و علاقه
۳) شازده کوچولو نماد کودک پاک درون نویسنده
۴) روباه نماد نفرت و حیله‌گری[۱۹۴]

نیایش

۱۹۵) در بیت «چو ما را به دنیا تو کردی عزیز / به عقبی همین چشم داریم نیز» منظور از «به عقبی همین چشم داریم نیز» را بنویسید.[۱۹۵] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۱۹۶) مفهوم کنایه به‌کاررفته در بیت زیر را بنویسید. (کرمان خرداد ۴۰۲)

چو ما را به دنیا تو کردی عزیز / به عقبی همین **چشم داریم** نیز.[۱۹۶]

ترکیبی

۱۹۷) جمله‌ها و مصراع‌های زیر را بخوانید و به پرسش‌های مربوط پاسخ دهید. (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

- اینک ای خوب فصل غریبی سر آمد (امین پور)
- مثل مؤمنان جمله چون یک تن است. (پیامبر)
- اگر سخن را از او پوشیده دارند استراق سمع نکند. (خواجه نصیر)
- دریغ است ایران که ویران شود. (فردوسی)
- شط خرمشهر کف می‌زد. (دهریزی)
- همزیستی و همدلی اقوام ایرانی پشتوانه‌ای بسیار شکوهمند برای وطن است. (اکبری شلدره)

الف) در مصراع امین پور منظور از «خوب» کیست؟
ب) در مصراع دهریزی «کف زدن» دو معنی دارد. بنویسید.
ج) فردوسی از چه چیزی افسوس می‌خورد؟
د) در جمله خواجه نصیر «استراق سمع» به چه معنی است؟
هـ) کدام‌یک از جمله‌های بالا با مصراع «بنی‌آدم اعضای یکدیگرند» مفهوم یکسان دارد؟[۱۹۷]

۱۹۸) هر یک از عبارات ردیف اول با کدام‌یک از مفاهیم ردیف دوم متناسب است؟ یک مورد اضافی هست. (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

ردیف اول	ردیف دوم
الف) ز بد کردنم دست کوتاه دار	۱) اذیت شدن
ب) نعمتت بار خدایا ز عدد بیرون است	۲) بازداشتن و مانع‌شدن
ج) ناممان در دفتر تاریخ کوچک و کمرنگ خواهد شد؟	۳) بی‌شمار بودن
	۴) بی‌اعتبار شدن[۱۹۸]

۱۹۹) مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ (اصفهان خرداد ۴۰۲)

۱) خدایا به ذلت مران از درم / که صورت نبندد دری دیگرم
۲) به لطفم بخوان و مران از درم / ندارد به‌جز آستانت سرم
۳) کریما به رزق تو پرورده‌ایم / به انعام و لطف تو خوکرده‌ایم
۴) چراغ یقینم فرا راه دار / ز بد کردنم دست کوتاه دار[۱۹۹]

۱۹۳- باید دشمن هم داشته باشد تا عقایدت را مورد سؤال قرار دهد و با تو مخالفت کند که شاید این مخالفت‌ها درست باشد و این باعث می‌شود مغرور نشوی

۱۹۴- گزینه (۴) - روباه نماد دوستی و علاقه است.

۱۹۵- در آخرت هم همین توقع را داریم

۱۹۶- چشم داشتن کنایه از توقع داشتن است.

۱۹۷- الف) امام رضا (ع) & ب) خوشحالی کردن / کف درست کردن بر اثر برخورد به ساحل & ج) ویرانی ایران & د) دزدیده گوش دادن & مثل مؤمنان جمله چون یک تن است.

۱۹۸- الف) بازداشتن و مانع‌شدن & ب) بی‌شمار بودن & ج) بی‌اعتبار شدن

۱۹۹- جواب گزینه ۳

۲۰۰) **مفهوم کدام گزینه در مقابل آن نادرست آمده است؟**(تهران خرداد ۴۰۲)

۱- میان بندگی را ببایدت بست: آماده بندگی شدن

۲- سگ اصحاب کهف روزی چند پی نیکان گرفت و مردم شد: تبدیل به انسان شد

۳ - خون میان سنگر آزادگان جوشید: خشمگین شدن

۴ - جهان سربه‌سر زیردست من است: تحت فرمان بودن جهان[۲۰۰]

۴-دانش‌های ادبی

استفهام انکاری

۲۰۱) **صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید**

الف) عبارت «دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد» استفهام انکاری است. (درست / نادرست) (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

ب) عبارت «دزد را کی زَهرهٔ آن بود که گرد چادر او گردد؟» پرسش انکاری دارد. (درست / نادرست) (تهران خرداد ۴۰۲)

ج) عبارت «که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب؟» پرسش انکاری دارد. (درست / نادرست)[۲۰۱] (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۲۰۲) **نوع پرسش در بیت «که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب/ یا که داند که برآرد گل صدبرگ از خار؟» چیست؟**[۲۰۲] (همدان؛ کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۲۰۳) **کدام گزینه پرسش انکاری دارد؟**(البرز خرداد ۴۰۲)

الف) که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب؟ ب) ندانی که ایران نشست من است؟[۲۰۳]

۲۰۴) **کدام‌یک از گزینه‌های زیر نوع پرسش، پرسش انکاری نیست؟ آن مورد را مشخص کنید.** (ایلام خرداد ۴۰۲)

۱) چو، بفروختی از که خواهی خرید؟/ متاع جوانی به بازار نیست ۲) چرا هرگز خسته و آزرده نمی‌شوی؟

۳) درختی که تو امروز، نشانی میوهٔ آن کجا توانی خورد؟ ۴) که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب؟/ یا که داند که برآرد گل صدبرگ از خار؟[۲۰۴]

۲۰۵) **گونهٔ پرسش در همه گزینه‌ها مثل هم است به‌جز:** (اصفهان خرداد ۴۰۲)

۱) امیر خراسان را پرسیدند: تو شغلی پست داشتی به امیری خراسان چون افتادی؟ ۲) درختی که تو امروز نشانی میوهٔ آن کجا توانی خورد؟

۳) که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب/ یا که داند که برآرد گل صدبرگ از خار؟ ۴) چو بفروختی از که خواهی خرید؟/ متاع جوانی به بازار نیست[۲۰۵]

۲۰۶) **در کدام گزینه پرسش انکاری یافت نمی‌شود؟** (فارس خرداد ۴۰۲)

۱) که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب؟ / یا که داند که برآرد گل صدبرگ از خار

۲) فضل خدای را که تواند شمار کرد؟/ یا کیست آن‌که شکر یکی از هزار کرد؟

۳) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟/ ابری که در بیابان بر تشنه‌ای ببارد

۴) چو بفروختی از که خواهی خرید؟/متاع جوانی به بازار نیست.[۲۰۶]

۲۰۰- گزینه ۲

۲۰۱- الف: نادرست & ب: درست & ج: درست

۲۰۲- پرسش یا استفهام انکاری

۲۰۳- گزینهٔ الف

۲۰۴- جواب گزینه ۲

۲۰۵- جواب گزینه ۱

۲۰۶- گزینه ۳

لحن

۲۰۷) نوع لحن بیت زیر را بنویسید. (گلستان خرداد ۴۰۲)

همه سربه‌سر تن به کشتن دهیم /از آن به که کشور به دشمن دهیم[۲۰۷]

۲۰۸) درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) لحن بیت «میلاد گل و بهار جان آمد /برخیز که عید می‌کشان آمد» لحن شاد است.(درست/ نادرست) (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

ب) مناسب‌ترین لحن خوانش شعر آشنای غریبان (چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند / موج‌های پریشان تو را می‌شناسند) لحن عاطفی است. (درست/ نادرست)[۲۰۸] (قزوین خرداد ۴۰۲)

۲۰۹) بیت «میلاد گل و بهار جان آمد/ برخیز که عید می‌کشان آمد» با لحن (عاطفی/ شاد) خوانده می‌شود؟[۲۰۹] (البرز خرداد ۴۰۲)

۲۱۰) لحن چیره و غالب بر شعر «آرشی دیگر» چیست؟ (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۱) حماسی ۲) حماسی- روایی ۳) میهنی ۴) اندرزی[۲۱۰]

۲۱۱) توضیح زیر کدام لحن را معرفی می‌کند؟(خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

این لحن با کشش آوایی و نرمی آهنگ کلام و درنگ مناسب همراه است و احساسات لطیف را بازگو می‌کند و کاربرد گسترده‌ای در شعر دارد.

۱- لحن میهنی ۲- لحن تعلیمی ۳- لحن عاطفی ۴- لحن توصیفی[۲۱۱]

ردیف و قافیه

۲۱۲) قافیه و ردیف را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) سینه از آتش و دل در غم جانانه بسوخت/ آتشی بود در این خانه که کاشانه بسوخت (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

ب) در پیله تا به کی بر خویشتن تنی؟/ پرسید کرم را مرغ از فروتنی (سمنان خرداد ۴۰۲)

ج) ندانی که ایران نشست من است؟ /جهان سربه‌سر زیردست من است؟ (همدان خرداد ۴۰۲)

د) یوسف گم‌گشته باز آید به کنعان غم مخور /کلبه احزان شود روزی گلستان، غم مخور (سیستان و بلوچستان؛ یزد خرداد ۴۰۲)

هـ) دوستان شرح پریشانی من گوش کنید / داستان غم پنهانی من گوش کنید (بوشهر؛ خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

و) ور نبود جامهٔ اطلس تو را/ دلق کهن ساتر تن بس تو را[۲۱۲] (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

۲۱۳) ردیف را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) احوال گل ز خار بپرس و ز من مپرس / نالیدن از هزار بپرس و ز من مپرس (البرز؛ چهارمحال و بختیاری؛ خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

ب) لاله دیدم، روی زیبای توام آمد به یاد / شعله دیدم سرکشی‌های توام آمد به یاد (اردبیل خرداد ۴۰۲)

ج) دردم از یار است و درمان نیز هم/ دل فدای او شد و جان نیز هم[۲۱۳] (قم خرداد ۴۰۲)

۲۱۴) قافیه بیت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) بیا تا برآریم دستی ز دل/ که نتوان فردا برآورد فردا از گل (لرستان خرداد ۴۰۲)

ب) آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد/ مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد[۲۱۴] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۲۰۷- لحن میهنی

۲۰۸- الف) درست & ب) درست

۲۰۹- لحن شاد

۲۱۰- گزینهٔ ۲

۲۱۱- گزینه ۳

۲۱۲- الف) قافیه: جانانه و کاشانه/ ردیف: بسوخت & ب) ردیف: - & قافیه: تنی و فروتنی & ج) قافیه: نشست و زیردست & ردیف: من است & د) کنعان و گلستان: قافیه/ غم مخور: ردیف & هـ) قافیه: پریشانی و پنهانی/ ردیف: «من گوش کنید» & و) تو را: ردیف & & & اطلس و بس: قافیه

۲۱۳- الف) بپرس و ز من مپرس & ب) توام آمد به یاد & ج) نیز هم

۲۱۴- الف) دل و گل & ب) نگار و بهار

۲۱۵) صحیح یا غلط بودن مفهوم عبارات زیر را مشخص کنید.

الف) ردیف پیوندهای جدیدی با واژگان بیت‌ها پدید می‌آورد و ظرفیت معنایی شعر را افزایش می‌دهد. (درست / نادرست) (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

ب) کلمه یا کلمه‌هایی که پیش از قافیه بیایند و با معنی یکسان تکرار شوند، ردیف نام دارند. (درست / نادرست)[۲۱۵] (گلستان خرداد ۴۰۲)

۲۱۶) بیتی بنویسید که ردیف در آن به شکل فعل باشد.[۲۱۶] (ایلام خرداد ۴۰۲)

۲۱۷) در ابیات زیر نوع ردیف را مشخص کنید.

الف) لاله دیدم روی زیبای توام آمد به یاد/ شعله دیدم سرکشی‌های توام آمد به یاد (مرکزی خرداد ۴۰۲)

ب) شد نفس آن دو سه همسال او/تنگ‌تر از حادثه حال او (خوزستان؛ مرکزی خرداد ۴۰۲)

د) چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما / ای جوانان عجم، جان من و جان شما[۲۱۷] (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۲۱۸) نوع ردیف را در دو بیت زیر بررسی کنید؛ سپس نتیجه را بنویسید. (کرمان خرداد ۴۰۲)

الف) با چشم ادب نگر پدر را / از گفته او مپیچ سر را ب) آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد[۲۱۸]

۲۱۹) نوع ردیف (ازنظر انواع کلمه) در کدام گزینه متفاوت است؟ (تهران خرداد ۴۰۲)

۱-دریغ است ایران که ویران شود/ کنام پلنگان و شیران شود ۲ - بنی‌آدم اعضای یکدیگرند /که در آفرینش ز یک گوهرند

۳- به بینندگان آفریننده را /نبینی مرنجان دو بیننده را ۴ - توانا بود هر که دانا بود/ ز دانش دل پیر برنا بود[۲۱۹]

۲۲۰) نوع ردیف در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ (فارس خرداد ۴۰۲)

۱) چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند/ موج‌های پریشان تو را می‌شناسند ۲) ندانی که ایران نشست من است؟ / جهان سربه‌سر زیردست من است

۳) تا توانی می‌گریز از یار بد / یار بد بدتر بود از مار بد ۴) همای اوج سعادت به دام ما افتد/ اگر تو را گذری بر مقام ما افتد[۲۲۰]

قالب

۲۲۱) قالب شعر زیر چیست؟ (لرستان خرداد ۴۰۲)

دلی دیرم خریدار محبت/ کزو گرم است بازار محبت

لباسی دوختم بر قامت دل /ز پود محنت و تار محبت

۱) مثنوی ۲) دوبیتی ۳) غزل ۴) قصیده[۲۲۱]

۲۲۲) کدام قالب برای سرودن داستان مناسب است؟ (همدان خرداد ۴۰۲)

۱) قصیده ۲) غزل ۳) قطعه ۴) مثنوی[۲۲۲]

تشبیه

۲۲۳) در جمله «کم‌کم شمع وجودش به خاموشی می‌گرایید.» تشبیه کدام است؟[۲۲۳] (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۲۱۵- الف) درست/ ب) نادرست

۲۱۶- هر بیتی که فعل ردیف آن باشد می‌تواند جواب سؤال باشد مثل

& دوستان شرح پریشانی من گوش کنید / داستان غم پنهانی من گوش کنید

& علم دین بام گلشن جان است/ نردبان عقل و حس انسان است.

& جهان چون زلف و خال و خطّ و ابروست / که هر چیزی به جای خویش نیکوست

۲۱۷- الف) توام آمد به یاد = جمله & ب) او = ضمیر & ج) ردیف: شما؛ نوع ردیف: ضمیر

۲۱۸- الف) ردیف «را» از نوع حرف & & ب) ردیف «می‌رسد» از نوع فعل

۲۱۹- گزینهٔ ۳ د؛ سایر گزینه‌ها فعل هستند و گزینه ۳ حرف «را» قافیه است.

۲۲۰- گزینه ۳؛ در سایر گزینه‌ها ردیف از نوع فعل است.

۲۲۱- گزینه (۲) دوبیتی است.

۲۲۲- جواب گزینه ۴

۲۲۳- وجود شخص (جانش) به شمع تشبیه شده است.

۲۲۴) در بیت «سعدیا راست روان گوی سعادت بردند / راستی کن که به منزل نرسد کج‌رفتار» تشبیه کدام است؟[۲۲۴] (بوشهر خرداد ۴۰۲)

۲۲۵) در زیر وجه شبه را مشخص کنید. (ایلام خرداد ۴۰۲)

خرمشهر شقایقی خون‌رنگ است که داغ جنگ بر سینه دارد[۲۲۵]

۲۲۶) در جمله «خرمشهر شقایقی خون‌رنگ است» مشبه کدام کلمه است؟[۲۲۶] (قم خرداد ۴۰۲)

۲۲۷) با توجه به بیت زیر، «مشبه، مشبه‌به، وجه‌شبه» را بنویسید. (اصفهان خرداد ۴۰۲)

جهان چون زلف و خال و خطّ و ابروست / که هر چیزی به جای خویش نیکوست[۲۲۷]

۲۲۸) تشبیهی را در بیت زیر بیابید و بنویسید. (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

علم دین بام گلشن جان است/ نردبان عقل و حس انسان است.[۲۲۸]

۲۲۹) در مصراع دوم بیت زیر یک تشبیه وجود دارد «مشبه و مشبه‌به» آن را بنویسید. (کردستان خرداد ۴۰۲)

علم دین بام گلشن جان است/ نردبان عقل و حس انسان است[۲۲۹]

۲۳۰) در بیت، زیر مشبه و وجه شبه را بنویسید. (مرکزی خرداد ۴۰۲)

تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش/ حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار[۲۳۰]

۲۳۱) در جمله «هر روز درخت وجود نصیرالدین پربارتر می‌شد» طرف اول تشبیه (مشبه) کدام است؟[۲۳۱] (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

۲۳۲) برای هر گزینه یک آرایه ادبی بنویسید.

الف) چراغ یقینم فرا راه دار (.....)(خراسان شمالی خرداد ۴۰۲) ب) ایران ما به گلستانی می‌ماند. (.....)[۲۳۲] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۲۳۳) در کدام گزینه زیر تشبیه وجود ندارد؟ (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

۱) سیل فنا ۲) خورشید ایمان ۳) طالب علم ۴) شمع وجودش[۲۳۳]

۲۳۴) در دو گزینه زیر، روی هم چند تشبیه به کار رفته است؟ (کرمان خرداد ۴۰۲)

الف) عقل حیران شود از خوشهٔ زرین عنب / فهم عاجز شود از حقه یاقوت انار

ب) شکسپیر می‌گوید: روزگار دریایی است که کشتی زندگانی ما بر روی آن به‌سوی ساحل مقصود می‌رود.»

۱) چهار ۲) شش ۳) پنج ۴) سه[۲۳۴]

تخلص

۲۳۵) معمولاً شاعران در پایان، شعر، نامِ شعری خود را می‌آورند. به این نام..... می‌گویند.[۲۳۵] (آذربایجان غربی؛ اردبیل؛ تهران؛ لرستان خرداد ۴۰۲)

۲۲۴- گوی سعادت از نوع اضافهٔ تشبیهی است.

۲۲۵- رنگ قرمز و سیاهی وسط آن

۲۲۶- خرمشهر

۲۲۷- مشبه: جهان/ مشبهٌ‌به: زلف و خال و خطّ و ابرو/ وجه شبه: تناسب داشتن و سر جای خود بودن

۲۲۸- سه تشبیه دارد. ۱) علم دین به بام گلشن جان تشبیه شده. ۲) عقل و حس انسان به نردبان تشبیه شده. ۳) گلشن جان که اضافه تشبیهی است

۲۲۹- مشبه: عقل و حس/ مشبه‌به: نردبان

۲۳۰- مشبه: تو/وجه شبه: سر غفلت در پیش داشتن

۲۳۱- وجود: مشبه

۲۳۲- الف) تشبیه یقین به چراغ تشبیه شده است & ب) تشبیه ایران به گلستان

۲۳۳- جواب گزینهٔ ۳

۲۳۴- گزینه ۱؛ بیت الف) حقه یاقوت انار (تشبیه اول) روزگار دریایی است (تشبیه دوم) کشتی زندگانی (تشبیه سوم) – ساحل مقصود (تشبیه چهارم)
بیت ب) سه تشبیه. روزگار به دریا و زندگانی به کشتی و مقصود به ساحل تشبیه شده است.

۲۳۵- تخلص

۲۳۶) همه گزینه‌ها تخلص آمده است به‌جز.... (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۱) پروین خیال عشرت و آرام و خورد و خواب/ ازبهر عمر گمشده تاوان نمی‌شود

۲) ز نوای مرغ یاحق، بشنو که در دل شب/ غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهریارا

۳) برآی ای صبح مشتاقان اگر نزدیک روز آمد/ که بگرفت این شب یلدا ملال از ماه و پروینم

۴) به یار ما نتوان یافت شهریارا عیب/ جز این‌قدر که فراموش می‌کند ما را[۲۳۶]

۲۳۷) کدام واژه در بیت زیر تخلص را نشان می‌دهد؟ (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

شهریارا بی‌حبیب خود نمی‌کردی سفر / این سفر راه قیامت می‌روی تنها چرا؟[۲۳۷]

۲۳۸) در بیت «از نوای مرغ یا حق بشنو که در دل شب/ غم دل به دوست گفتن، چه خوش است شهریارا!» تخلص را بیابید.[۲۳۸]

(خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

تضاد

۲۳۹) در بیت زیر واژه‌های مشخص‌شده ازنظر رابطه معنوی نسبت به هم چه حالتی دارند؟(آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

«به نزد مهان و به نزد کهان / به آزار موری نیرزد جهان»[۲۳۹]

۲۴۰) در بیت زیر آرایه تضاد را بیابید. (سمنان؛ گلستان خرداد ۴۰۲)

به نزد کهان و به نزد مهان/ به آزار موری نیرزد جهان[۲۴۰]

۲۴۱) در جمله «برایت آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی نه کم و نه زیاد درست به‌اندازه» کدام آرایه بیشتر چشمگیر است. ذکر کنید. (اردبیل خرداد ۴۰۲)[۲۴۱]

۲۴۲) مصراع «حق اندر وی ز پیدایی است پنهان» آرایهٔ ..... دارد.[۲۴۲] (تهران خرداد ۴۰۲)

۲۴۳) برای گزینه زیر یک آرایه ادبی بنویسید.

همی‌خواهم از کردگار جهان/ شناسنده آشکار و نهان (.....)[۲۴۳] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۲۴۴) صحیح یا غلط بودن مفهوم عبارت زیر را مشخص کنید. (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

تضاد یک عنصر معنایی است و نوع رابطهٔ دو واژه از نوع رابطه لفظی است. (درست / نادرست)[۲۴۴]

۲۴۵) زیر واژه‌های متضاد عبارات زیرخط بکشید. (لرستان خرداد ۴۰۲)

با آرامش آن آرمیده‌اند و در آشوبش بی‌قراری کرده‌اند.[۲۴۵]

۲۴۶) آرایه موجود در بیت «همی‌خواهم از کردگار جهان /شناسنده آشکار و نهان» در کدام گزینه دیده می‌شود؟(قم خرداد ۴۰۲)

الف) علم دین بام گلشن جان است ب) پیرم ولی به گوشه چشمی جوان شوم[۲۴۶]

۲۳۶- گزینه ۳؛ در اینجا پروین نام صورت فلکی است.

۲۳۷- شهریار - شاعر به نام خود اشاره کرده است.

۲۳۸- تخلص واژه «شهریارا» است.

۲۳۹- تضاد

۲۴۰- تضاد مهان / کهان

۲۴۱- آرایهٔ تضاد (کم - زیاد)

۲۴۲- تضاد

۲۴۳- تضاد بین آشکار و نهان

۲۴۴- نادرست

۲۴۵- آرامش و آشوب

۲۴۶- گزینه ب (هر دو تضاد دارند)

۲۴۷) در کدام بیت آرایه تضاد وجود ندارد؟ (گیلان خرداد ۴۰۲)

۱) همی‌خواهم از کردگار جهان /شناسنده آشکار و نهان

۲) هان مشو نومید چون واقف نی‌ای از سر غیب/ باشد اندر پرده بازی‌های پنهان غم مخور

۳) با بدان کم نشین که صحبت بد /گرچه پاکی تو را پلید کند

۴) بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار /خوش بود دامن صحرا و تماشای بهار[۲۴۷]

تلمیح

۲۴۸) بارزترین آرایه در بیت‌های زیر کدام آرایه است؟

یوسف گم‌گشته باز آید به کنعان غم مخور/ کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور (ایلام خرداد ۴۰۲)

بر کمانش تیر آرش را نمی‌دیدند / در رگش خون سیاوش را نمی‌دیدند[۲۴۸] (اردبیل؛ خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

۲۴۹) مصراع اول بیت «گلستان کند آتشی بر خلیل /گروهی بر آتش برد ز آب نیل» به چه داستانی اشاره دارد؟ نام آرایه آن چیست؟[۲۴۹] (بوشهر خرداد ۴۰۲)

۲۵۰) درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) معنی واژگانی «تلمیح» با گوشه چشم اشاره کردن است. (درست/ نادرست) (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

ب) بیت «عشق با دشوار ورزیدن خوش است/ چون خلیل از شعله، گل چیدن خوش است» مراعات نظیر دارد. (درست/نادرست)[۲۵۰] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۲۵۱) آرایه را در مصراع دوم بیت زیر مشخص کنید. (خراسان جنوبی؛ همدان خرداد ۴۰۲)

عشق با دشوار ورزیدن خوش است / چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است[۲۵۱]

۲۵۲) بیت زیر به کدام داستان اشاره دارد؟ (گلستان خرداد ۴۰۲)

عشق با دشوار ورزیدن خوش است/چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است[۲۵۲]

۲۵۳) کوثر می‌خواهد متنی ادبی بنویسد؛ برای تأثیرگذاری بیشتر متن خود، تصمیم گرفت به یک داستان تاریخی اشاره کند.

(کرمان خرداد ۴۰۲)

الف) کدام آرایه را به او پیشنهاد می‌دهید؟

ب) با توجه به پیشنهاد شما در بخش «الف» او کدام‌یک از بیت‌های زیر را در متن خود به کار ببرد؟

۱-لبخند تو خلاصه خوبی‌هاست / لختی بخند خنده گل زیباست ۲-عشق با دشوار ورزیدن خوش است / چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است[۲۵۳]

۲۵۴) در کدام‌یک از ابیات زیر تلمیح دیده می‌شود؟ (مرکزی خرداد ۴۰۲)

الف) حریف، عهد مودت شکست و من نشکستم /خلیل بیخ ارادت برید و من نبریدم

ب) چون خلیلی هیچ از آتش مترس ایمن برو /من ز آتش صد گلستانت کنم نیکو شنو[۲۵۴]

۲۵۵) در بیت زیر کدام آرایه ادبی بارز وجود دارد؟(سمنان خرداد ۴۰۲)

بزد تیر بر چشم اسفندیار/سیه شد جهان پیش آن نامدار[۲۵۵]

۲۴۷- گزینه (۲)

۲۴۸- تلمیح

۲۴۹- آرایهٔ تلمیح دارد به داستان گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد.

۲۵۰- الف) درست/ ب) نادرست

۲۵۱- تلمیح (به داستان حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد.)

۲۵۲- به داستان حضرت ابراهیم اشاره می‌کند که نمرود او را به آتش انداخت اما آتش به فرمان الهی گلستان شد

۲۵۳- الف) تلمیح & ب) گزینه ۲ به داستان حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد.

۲۵۴- گزینه ب

۲۵۵- این بیت در کتاب برای آرایه تلمیح ذکر شده است؛ اما چون خود داستان را نقل می‌کند بهتر است آن را تلمیح ندانیم. سیه شد جهان پیش آن نامدار: کنایه

۲۵۶) **در کدام بیت آرایه تلمیح وجود ندارد؟** (یزد خرداد ۴۰۲)

الف) بر کمانش، تیر آرش را نمی‌دیدند / در رگش، خون سیاوش را نمی‌دیدند.

ب) عشق با دشوار ورزیدن خوش است /چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است.

ج) یا بزرگی و عز و نعمت و جاه/ یا چو مردانت، مرگ رویاروی[۲۵۶]

۲۵۷) **آرایه تلمیح در کدام بیت به کار نرفته است؟** (خوزستان خرداد ۴۰۲)

الف) عزیز مصر به‌رغم برادران غیور / ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید

ب) ز نوای مرغ یاحق بشنو که در دل شب / غم دل به دوست، گفتن چه خوش است شهریارا[۲۵۷]

۲۵۸) **کدام عبارت دارای آرایه ادبی تلمیح نیست؟**(سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

۱) پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد. ۲) کودک تنها به روی خاکریز آمد

۳) تیغ آتش‌خیز دستان را نمی‌دیدند ۴) بر کمانش تیر آرش را نمی‌دیدند[۲۵۸]

۲۵۹) **در بیت زیر چه آرایه‌ای وجود دارد؟** (لرستان خرداد ۴۰۲)

پسر نوح با بدان بنشست/ خاندان نبوتش گم شد.

۱) تشبیه ۲) تضاد ۳) تلمیح ۴) جناس[۲۵۹]

۲۶۰) **در همه گزینه‌ها آرایه ادبی «تلمیح» دیده می‌شود به‌جز...** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

۱) در دلش خورشید ایمان را نمی‌دیدند ۲) بر کمانش تیر آرش را نمی‌دیدند

۳) در رگش خون سیاوش را نمی‌دیدند ۴) تیغ آتش‌خیز دستان را نمی‌دیدند[۲۶۰]

۲۶۱) **در کدام‌یک از اشعار زیر تلمیح به کار نرفته است؟** (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

۱-چون تو را نوح است کشتیبان ز توفان غم مخور ۲- چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است

۳-در کمانش تیر آرش را نمی‌دیدند ۴- سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور[۲۶۱]

۲۶۲) **در بیت زیر کدام عناصر زیبایی سخن به کار رفته است؟**(زنجان خرداد ۴۰۲)

ای دل از سیل فنا بنیاد هستی برکند/ چون تو را نوح است کشتیبان ز طوفان غم مخور

۱) تخلص ۲) تلمیح ۳) تضاد ۴) تکرار[۲۶۲]

کنایه

۲۶۳) **مفهوم کنایی «دل بد مکن» در مصراع «ای دل غمدیده حالت به شود، دل بد مکن» چیست؟**[۲۶۳] (ایلام خرداد ۴۰۲)

۲۶۴) **درست یا نادرست بودن جملهٔ زیر را مشخص کنید.** (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

در عبارت «همه فرزندان ایران مشت‌ها را گره کرده‌اند» کنایه وجود دارد. (درست/نادرست)[۲۶۴]

۲۶۵) **در مصراع «مهر دل و مُهره پشتش شکست» چه آرایه ادبی وجود دارد؟**[۲۶۵] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۲۵۶- جواب گزینه ج

۲۵۷- گزینه ب

۲۵۸- گزینه (۲)

۲۵۹- گزینه (۳) تلمیح

۲۶۰- گزینهٔ ۱

۲۶۱- گزینه ۴؛ سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور

۲۶۲- گزینه ۲

۲۶۳- دل بد مکن: نترس، نگران نباش (کنایه)

۲۶۴- درست

۲۶۵- مهر دل شکستن کنایه از ناامید شدن است.

۲۶۶) **در عبارت زیر یک کنایه بیابید و مفهوم آن را بنویسید.** (مازندران خرداد ۴۰۲)

ز چون به لشکرگاه رسید. مردم گفتند: امیر است آن خادم بترسید و در قدم وی افتاد.[۲۶۶]

۲۶۷) **در کدام، بیت کنایه دیده می‌شود؟** (کردستان خرداد ۴۰۲)

۱) به نام خداوند جان و خرد/ کزین برتر اندیشه بر نگذرد
۲) خداوند نام و خداوند جای /خداوند روزی‌ده رهنمای
۳) خداوند کیوان و گردان سپهر/ فروزندهٔ ماه و ناهید و مهر
۴) ستودن نداند کس او را چو هست/ میان بندگی را ببایدت بست[۲۶۷]

۲۶۸) **کنایه، در کدام گزینه وجود دارد؟** (قزوین خرداد ۴۰۲)

۱ -ای دل غمدیده حالت به شود، دل بد مکن.
۲-هان مشو نومید، چون واقف نه ای از سر غیب
۳ -تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور
۴-دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور[۲۶۸]

تشخیص

۲۶۹) **در بیت «لباسی دوختم بر قامت دل /ز پود محنت و تار محبت» «قامت دل» آرایه ..... دارد.**[۲۶۹] (بوشهر خرداد ۴۰۲)

۲۷۰) **آرایه ادبی تشخیص را در بیت زیر مشخص کنید.** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

خبرت هست که مرغان سحر می‌گویند/ آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار؟[۲۷۰]

۲۷۱) **در بیت «چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند/ موج‌های پریشان تو را می‌شناسند» کدام آرایه وجود دارد؟** (لرستان خرداد ۴۰۲)

۱) تشخیص ۲) تشبیه ۳) تلمیح ۴) تضاد[۲۷۱]

جناس

۲۷۲) **آرایه واژگان مشخص‌شده چیست؟** (همدان خرداد ۴۰۲)

تا نشود **راز** چو **روز** آشکار /تا نشویم از پدرش شرمسار[۲۷۲]

ترکیبی

۲۷۳) **برای هر گزینه یک آرایه ادبی بنویسید.**

الف) علم دین بام گلشن جان است/نردبان عقل و حس انسان است (.....)(خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

ب) بیا تا برآریم دستی ز دل/که نتوان برآورد فردا ز گل (.....)(خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

ج) ستودن نداند کس او را چو هست /میان بندگی را ببایدت بست (.....)(خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

د) سعدیا راست روان گوی سعادت بردند/ راستی کن که به منزل نرسد کج‌رفتار (.....) (خراسان رضوی؛ کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

هـ) کم‌کم شمع وجودش به خاموشی می‌گرایید. (.....)(یزد خرداد ۴۰۲)

و) تلی از خاکستر خاموش ماند روی دست‌های دشت. (.....)(یزد خرداد ۴۰۲)

ز) تا کی آخر چو بنفشه، سر غفلت در پیش؟ (.....)(یزد خرداد ۴۰۲)

ح) بر کمانش نیز آرش را نمی‌دیدند. (.....)[۲۷۳] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۲۶۶- قدم وی افتاد: عذرخواهی کرد.

۲۶۷- گزینه ۴؛ کنایه: میان بندگی را بستن: آمادهٔ خدمت بودن، بندگی کردن، آماده شدن برای کاری

۲۶۸- گزینه ۱؛ دل بد مکن: نترس، نگران نباش (کنایه)

۲۶۹- تشخیص یا جان‌بخشی (استعاره هم درست است)

۲۷۰- صحبت کردن مرغان سحر: تشخیص

۲۷۱- گزینه (۱) تشخیص

۲۷۲- جناس

۲۷۳- الف) مراعات نظیر، تشبیه، & ب) جناس دل و گل و کنایه & ج) کنایه «میان بستن» & د) تشبیه گوی سعادت؛ تمثیل & هـ: کنایه و تشبیه & و) تشخیص و جناس & ز) تشبیه و کنایه & ح) تلمیح به داستان آرش؛ تناسب

۲۷۴) **با توجه به متن زیر، پاسخ مناسب از داخل پرانتز خط بکشید.** (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

الف) در مصرع «شط خرمشهر کف می‌زد» آرایه (تشبیه، تناسب، تشخیص) به کار رفته است.

ب) در بیت «ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن» آرایه (کنایه، تکرار، جناس) وجود ندارد.[۲۷۴]

۲۷۵) **با توجه به بیت «عشق با دشوار ورزیدن خوش است/ چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است»**(آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

الف) چه آرایه ادبی در بیت به کار رفته است؟ ب) واژه‌های قافیه را در بیت مشخص کنید.[۲۷۵]

۲۷۶) **از بین آرایه‌های زیر برای هر بیت فقط یک آرایه غیرتکراری را انتخاب کنید.** دو آرایه اضافه ذکر شده است (البرز خرداد ۴۰۲)

{تشخیص (جان‌بخشی) – تناسب (مراعات نظیر)- تلمیح -واج‌آرایی - تشبیه – تضاد}

الف) در زندگی مطالعه دل غنیمت است /خواهی بخوان و خواه نخوان ما نوشته‌ایم

ب) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند/چو تو را نوح است کشتیبان، ز طوفان غم مخور

ج) چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند /موج‌های پریشان تو را می‌شناسند

د) خاموش مباش زیر این خرقه/ بر جان جهان دوباره جان آمد[۲۷۶]

۲۷۷) **در بیت زیر آرایه‌های خواسته‌شده را مشخص کنید..** (کردستان خرداد ۴۰۲)

چون بفروختی از که خواهی خرید؟/ متاع جوانی به بازار نیست > تضاد: مراعات نظیر:[۲۷۷]

۲۷۸) **برای هر گزینه، دو آرایهٔ ادبی بنویسید..**

الف) چو بفروختی از که خواهی خرید؟ متاع جوانی به بازار نیست (.....)(.....) (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

ب) دشمنان کوردل اما / در دلش خورشید ایمان را نمی‌دیدند / تیغ آتش‌خیز دستان را نمی‌دیدند / در نگاهش خشم آتش را نمی‌دیدند.[۲۷۸] (تهران خرداد ۴۰۲)

۲۷۹) **در بیت چه آرایه‌های ادبی به کار رفته است؟ (دو مورد)** (گلستان خرداد ۴۰۲)

عقل حیران شود از خوشهٔ زرین عنب/ فهم عاجز شود از حقه یاقوت انار (.....)(.....)[۲۷۹]

۲۸۰) **با توجه به بیت پاسخ دهید.** (مازندران خرداد ۴۰۲)

چو ایران نباشد تن من مباد / در این بوم و بر زنده یک تن مباد

الف) نوع ردیف در بیت..... است. ب) واژه‌های «تن» و «من» سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟[۲۸۰]

۲۸۱) **برای هرکدام از بیت‌های زیر فقط یک آرایه بنویسید** آرایه‌ها نباید در بیت دیگری تکرار شود (خوزستان خرداد ۴۰۲)

الف) چو بفروختی از که خواهی خرید؟ / متاع جوانی به بازار نیست (.....)

ب) بود درد مو و درمانم از دوست / بود وصل مو و هجرانم از دوست (.....)[۲۸۱]

۲۸۲) **با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید.** (مازندران خرداد ۴۰۲)

باغبانی پیر را دیدم که سرگرم کاشتن نهال درخت بود. گفت: وقت آن است که دست از این میل و آرزو برداری و درخت اعمال نیک در بهشت بنشانی

الف) قسمت مشخص‌شده دارای چه آرایه ادبی است؟ ب) عبارت «اعمال نیک» کدام رکن تشبیه است؟[۲۸۲]

۲۷۴- الف) تشخیص & ب) جناس

۲۷۵- الف) تشبیه یا تلمیح یا مراعات نظیر (هرکدام که نوشته شود درست است) & ب) ورزیدن، چیدن

۲۷۶- الف) تضاد بین بخوان و مخوان & ب) تشبیه سیل فنا و تلمیح به داستان حضرت نوح & ج) تشخیص & د) واج‌آرایی

۲۷۷- تضاد: بفروختی–خرید/ مراعات نظیر: متاع– بازار

۲۷۸- الف) متاع جوانی: اضافه تشبیهی/ خریدوفروش: تضاد و تناسب/ متاع، بازار، خریدوفروش: تناسب & ب) تشبیه: خورشید ایمان؛ خشم آتش & کنایه: کوردلی & تلمیح،

۲۷۹- جان‌بخشی: حیران شدن عقل، عاجز شدن فهم / مراعات نظیر: عنب و انار & تشبیه انار به حقه

۲۸۰- الف) فعل (مباد) & ب) جناس از نوع ناقص اختلافی

۲۸۱- الف) متاع جوانی: تشبیه (هرچند می‌توان با توجه به کتاب، پرسش انکاری هم نوشت؛ البته پرسش انکاری آرایه نیست) & ب) تضاد

۲۸۲- الف) سرگرم بودن کنایه از مشغول کاری بودن است. & ب) مشبه

۲۸۳) در عبارت «به غم مردمان شادی مکن تا مردمان نیز به غم تو شادی نکنند داد ده تا داد یابی.» آرایه تضاد و تکرار وجود دارد (درست/ نادرست)[۲۸۳] (قزوین خرداد ۴۰۲)

۲۸۴) هر مصرع را به آرایه بارز و آشکار خود وصل کنید. یک آرایه اضافی است (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۱) بر کمانش تیر آرش را نمی‌دیدند	تضاد
۲) قلبش سرخ و روشن است چونان خورشید	تشخیص
۳) حق اندر وی از پیدایی است پنهان	مراعات نظیر
۴) فروزندهٔ ماه و ناهید و مهر	تشبیه
	تلمیح[۲۸۴]

۲۸۵) هر بیت را به آرایه موجود در آن وصل کنید یک آرایه اضافی است (قم خرداد ۴۰۲)

الف) در رگش خون سیاوش را نمی‌دیدند	جناس
ب) یار بد بدتر بود از مار بد	تشخیص
	تلمیح[۲۸۵]

۲۸۶) آرایه درست هر گزینه را از داخل کمانک انتخاب نمایید.

الف) کریما به رزق تو پرورده‌ایم/ به انعام و لطف تو خو کرده‌ایم (مراعات نظیر - تضاد) (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

ب) چو ما را به دنیا تو کردی عزیز/ به عقبی همین چشم داریم نیز (تشبیه – تضاد) (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

ج) سعدیا! راست روان گوی سعادت بردند /راستی کن که به منزل نرسد کج‌رفتار (واج‌آرایی- تشخیص) (اصفهان خرداد ۴۰۲)

د) پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی / ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند (تشخیص- تلمیح)[۲۸۶] (اصفهان خرداد ۴۰۲)

۲۸۷) آرایه‌های ادبی به کار رفته در ابیات زیر در همه گزینه‌ها درست آمده است به‌جز... (فارس خرداد ۴۰۲)

۱) پرسش تشنگی را تو آبی جوابی /ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند (تشبیه، تشخیص)

۲) ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن/ وین سر شوریده بازآید به سامان غم مخور (تضاد، کنایه)

۳) ای دل از سیل فنا بنیاد هستی برکند /چون تو را نوح است کشتیبان، ز توفان غم مخور (تلمیح، مراعات نظیر)

۴) عقل حیران شود از خوشهٔ زرین عنب/ فهم عاجز شود از حقه یاقوت انار (تشبیه، جناس)[۲۸۷]

۲۸۸) در مصراع «کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند» کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟ (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۱- جناس ۲- مراعات نظیر ۳-تلمیح ۴- تشخیص[۲۸۸]

۲۸۹) در بیت زیر کدام آرایه ادبی، دیده نمی‌شود؟ (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

ای دل غمدیده حالت به شود، دل بد مکن/وین سر شوریده بازآید به کنعان، غم مخور

۱) تشبیه ۲) تشخیص ۳) کنایه ۴) تضاد[۲۸۹]

۲۸۳- درست

۲۸۴-۱) تلمیح (داستان (آرش) & ۲) تشبیه (قلب به خورشید) & ۳) تضاد (پیدا و پنهان) & ۴) مراعات نظیر ماه و ناهید و مهر)

۲۸۵- الف) خون سیاوش = تلمیح/ ب) مار و یار = جناس

۲۸۶- الف) مراعات نظیر (انعام و لطف) & ب) تضاد (دنیا و عقبی) & ج) واج‌آرایی & د) تشخیص (هرچند برخی دبیران آرایه تلمیح را هم درست می‌دانند اما با توجه به تعریف آرایهٔ تلمیح در کتاب‌های بلاغی، آرایهٔ تشخیص صحیح‌تر است)

۲۸۷- گزینه ۴؛ در اینجا جناس وجود ندارد.

۲۸۸- گزینه ۱

۲۸۹- گزینه ۱

۲۹۰) **کدام گزینه، دو آرایه مهم و برجسته بیت زیر را به‌درستی نشان می‌دهد.** (اردبیل خرداد ۴۰۲)

کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند / نه همه مستمعی فهم کنند این اسرار

۱- مراعات نظیر و تشبیه ۲- مراعات نظیر و جان‌بخشی ۳ - تکرار و جان‌بخشی ۴- تشبیه و کنایه[۲۹۰]

۲۹۱) **کدام ترکیب با بقیه فرق دارد؟** (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۱) سیل فنا ۲) ستاره اشک ۳) خوشه گندم ۴) چراغ یقین[۲۹۱]

۲۹۲) **توضیح مقابل همه گزینه‌ها درست است به‌جز...** (کرمان خرداد ۴۰۲)

۱) ای، ایران ای مرز پرگهر .../در راهِ تو، کی ارزشی دارد این جان ما؟ (پرسش انکاری است)

۲) این سخن پروین نه از روی هواست / هر کجا نور است از انوار خداست (تخلص دارد)

۳) همای اوج سعادت به دام ما افتد/ اگر تو را گذری بر مقام ما افتد (تضاد دارد)

۴) آی؛ ای دشمن/ من حسین کوچک ایران‌زمین هستم/ یک‌تنه با تانک می‌جنگم (لحن حماسی دارد)[۲۹۲]

۲۹۳) **در کدام گزینه کنایه و تشبیه، به کار رفته است؟** (قزوین خرداد ۴۰۲)

۱ - شمع وجودش به خاموشی گرایید ۲-نفس او به شماره افتاده بود.

۳-خندان دیده از جهان فروبست. ۴- بیمار با تعرض پاسخ داد.[۲۹۳]

۲۹۴) **در بیت زیر کدام عناصر زیبایی سخن به کار رفته است؟** (زنجان خرداد ۴۰۲)

خداوند کیوان و گردان سپهر/فروزندهٔ ماه و ناهید و مهر

۱) مراعات نظیر ۲) تکرار ۳) تلمیح ۴) تشبیه[۲۹۴]

۲۹۵) **آرایه مقابل کدام گزینه نادرست است؟** (قزوین خرداد ۴۰۲)

۱-مصاحبت با یک دوست خوب همچون وزش نسیم است (تشبیه) ۲- ما را از دام و چاه این راه آگاه می‌سازد. (تشبیه)

۳- چون شمشیرش برهنه ظاهرش زیبا و اثرش زشت. است (تضاد) ۴- یار بد بدتر بود از مار بد (جناس)[۲۹۵]

۵-دانش‌های زبانی

نقش کلمات

۲۹۶) **نقش کلمه‌های مشخص‌شده را بنویسید.**

الف) **عقل** حیران شود از خوشهٔ زرین **عنب** (بوشهر خرداد ۴۰۲)

ب) **امیر** خراسان را پرسیدند. (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

ج) اینک ای **خوب**! فصل غریبی سرآمد. (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

د) اگر **فردا** آزرده شدی یا پس‌فردا **شادمان** گشتی (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

هـ) مفضل، **به‌خوبی**، **خدا** را حمد کرد. (زنجان خرداد ۴۰۲)

ز) و مثل تو چون **مورچه‌ای** است که در قصر ملکی **سوراخی** دارد جز غذای خویش و یاران خویش، چیزی نمی‌بینند قزوین خرداد ۴۰۲)

ح) **کهن** شود **همه‌کس** را به روزگار **ارادت**/مگر مرا که همان عشق اول است و ارادت[۲۹۶] (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

۲۹۰- گزینه ۲، مراعات نظیر بین کوه و دریا و درختان؛ تسبیح گفتن موجودات: تشخیص؟

۲۹۱- گزینهٔ ۳؛ همه گزینه اضافه تشبیهی هستند ولی گزینه ۳ فقط ترکیب اضافی است

۲۹۲- گزینه ۳

۲۹۳- گزینه ۱؛ شمع وجود: اضافه تشبیهی؛ عبارت کنایه از مردن است

۲۹۴- گزینه ۱

۲۹۵- جواب گزینهٔ ۲

۲۹۶- الف) عقل: نهاد؛ عنب: مضاف‌الیه & ب) امیر: متمم & ج) منادا & د) فردا: قید؛ شادمان: مسند & هـ) به‌خوبی: قید؛ خدا: مفعول & ز) مورچه‌ای: متمم؛ سوراخی: مفعول & ح) کهن: مسند/ همه‌کس: مضاف‌الیه؛ ارادت: نهاد

۲۹۷) **ثابت کنید چرا واژهٔ «شایسته» در جمله الف، قید نیست؟** (کرمان خرداد ۴۰۲)

الف) برخورد فرزندان با پدر و مادر باید **شایسته** باشد. ب) تو نیز با ما **شایسته** سخن بگو.[۲۹۷]

۲۹۸) **در جملهٔ «مریم مشتاقانه کتاب می‌خواند.» نقش کلمهٔ «مشتاقانه» چیست؟**[۲۹۸] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۲۹۹) **نقش واژه «اندوهناک»، در جمله «مفضّل اندوهناک، نزد امام صادق علیه‌السلام رفت.» چیست؟**[۲۹۹] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۳۰۰) **در عبارت «با هجوم بی‌امان خود» واژهٔ «هجوم»، ..... نقش دارد.**[۳۰۰] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۳۰۱) **نقش دستوری ضمایر پیوسته مشخص‌شده را بنویسید** (مرکزی خرداد ۴۰۲)

به **لطفم** بخوان و مران از درم؛ ضمیر «م»: (.....) ندارد به‌جز **آستانت** سرم؛ ضمیر «ت»: (.....)[۳۰۱]

۳۰۲) **در مصرع اول بیت مسند را پیدا کنید** .(همدان خرداد ۴۰۲)

دریغ است که ایران ویران شود/ کنام پلنگان و شیران شود.[۳۰۲]

۳۰۳) **در متن زیر نقش‌های دستوری خواسته‌شده را بیابید.** (کردستان خرداد ۴۰۲)

اکنون من دوست دارم که شب‌ها به ستارگان گوش فرا دهم گاه از خود می‌پرسم: «او اکنون در سیاره خود چه می‌کند؟»

مضاف‌الیه: (.....) متمم: (.....)[۳۰۳]

۳۰۴) **در مصراع «در فکر رستنم - پاسخ بداد کرم» کدام گزینه مفعول است؟** (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۱ - در فکر رستنم ۲ - پاسخ ۳-کرم ۴ -فکر[۳۰۴]

۳۰۵) **نقش به کار رفته در کدام گزینه صحیح نیست؟** (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

۱) ندانی که **ایران** نشست من است (نهاد) ۲) نگاه کن **مرغان هوا** و حشرات زمین را (مفعول)

۳) تو هم **شایسته** سخن بگو (قید) ۴) **کنام** پلنگان و شیران شود (مسند)[۳۰۵]

هسته و وابسته

۳۰۶) **در گروه اسمی مشخص‌شده هسته و نوع وابسته را بنویسید**

الف) به **چشم بصیرت** به خود در نگر. (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

ب) آن نوجوانان رشید اکنون به **سرچشمه جاودانگی** رسیده‌اند. (ایلام خرداد ۴۰۲)

ج) مهم**ترین آموزش غیرمستقیم** (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

د) **چه آیات شگفت‌انگیزی** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

هـ) میهن ما با **همهٔ باشندگان** مادرانه رفتار می‌کند. (مازندران خرداد ۴۰۲)

و) **همین چند دانش‌آموز پرتلاش کردستانی** (کردستان خرداد ۴۰۲) ز) **نعمتت** بار خدایا ز عدد بیرون است[۳۰۶] (همدان خرداد ۴۰۲)

۲۹۷- در عبارت اول با حذف واژه شایسته به معنای جمله خلل وارد می‌شود این واژه نقش مسند دارد. & «شایسته» هیچ‌کدام از نقش‌های اصلی (نهاد، مسند، متمم، مفعول و منادا) را ندارد.

۲۹۸- قید

۲۹۹- قید

۳۰۰- هسته گروه اسمی و متمم عبارت

۳۰۱- «م» در لطفم: مفعول / «ت» در آستانت: مضاف‌الیه

۳۰۲- مسند: ویران

۳۰۳- مضاف‌الیه: خود (سیاره خود) / متمم: ستارگان؛ خود (از خود)؛ سیاره

۳۰۴- گزینه ۱

۳۰۵- گزینهٔ ۲؛ «مرغان هوا» نقش متمم دارد.

۳۰۶- الف) چشم (هسته) بصیرت (وابسته، مضاف‌الیه) & ب) سرچشمه (هسته) جاودانگی (وابسته، مضاف‌الیه) & ج) مهم**ترین (وابسته، صفت عالی) آموزش (هسته) غیرمستقیم** (وابسته، صفت بیانی) & د) **چه (وابسته، صفت تعجبی) آیات (هسته) شگفت‌انگیزی** (وابسته، صفت بیانی) & هـ) همه (وابسته پیشین) باشندگان (هسته) & و) همین (صفت اشاره) چند (صفت مبهم) دانش‌آموز (هسته) کردستانی (وابسته، صفت بیانی) & ز) نعمت تو: نعمت (هسته) ت (وابسته، مضاف‌الیه)

۳۰۷) **هسته گروه‌های اسمی زیر را مشخص کنید.**

الف) «زیباترین نثر گلستان سعدی» (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲) ب) «دوران هشت سال دفاع مقدس»[۳۰۷] (چهارمحل و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۳۰۸) **از وابسته‌های پیشین اسم یک مورد را نام ببرید.**[۳۰۸] (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۳۰۹) **درست یا نادرست بودن جمله زیر را مشخص کنید.**

الف) در عبارت «هر درس کتاب فارسی» وابستهٔ پیشین از نوع صفت مبهم است. (درست /نادرست) (البرز خرداد ۴۰۲)

ب) در گروه اسمی «این سه کتاب خواندنی» دو وابسته پیشین وجود دارد. (درست/ نادرست)[۳۰۹] (قم خرداد ۴۰۲)

۳۱۰) **در عبارت «این‌همه آیات حق‌تعالی» هسته و وابسته پسین را مشخص کنید (ذکر نام وابسته نیاز نیست)**[۳۱۰] (بوشهر خرداد ۴۰۲)

۳۱۱) **مطابق الگوی داده‌شده گروه اسمی بنویسید.** (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

وابستهٔ پیشین + وابستهٔ پیشین + هسته + صفت + مضاف‌الیه[۳۱۱]

۳۱۲) **درستی یا نادرستی جمله زیر را مشخص کنید.**

الف) در عبارت هر درس کتاب واژهٔ «کتاب» هسته گروه اسمی است. (درست/ نادرست) (گلستان خرداد ۴۰۲)

ب) در عبارت «چه خلقت شگفت‌انگیزی» کلمهٔ شگفت‌انگیزی وابسته پسین و صفت بیانی است. (درست/ نادرست) (گیلان خرداد ۴۰۲)

ج) صفت اشاره جزء وابسته‌های پیشین است. (درست/ نادرست)[۳۱۲] (لرستان خرداد ۴۰۲)

۳۱۳) **با توجه به عبارت زیر به موارد زیر پاسخ دهید.** (کرمان خرداد ۴۰۲)

«ساعاتی اینجا می‌ایستم و به آسمان می‌نگرم و غرق اندیشه و خیال می‌شوم»

هسته گروه متممی را پیدا کنید؛ سپس آن را با یکی از وابسته‌های پیشین گسترش دهید.[۳۱۳]

۳۱۴) **در مصراع «ای دل غمدیده حالت به شود» نوع وابسته‌ها را بنویسید.**[۳۱۴] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۳۱۵) **در کدام گزینه الگوی گروه اسمی به‌صورت «وابسته پیشین + هسته + وابسته پسین» دیده می‌شود؟** (فارس خرداد ۴۰۲)

۱) همه کار ایام درس است و پند/ دریغا که شاگرد هشیار نیست ۲) این همزیستی و همدلی میهن را از گزند اهرمن‌خویان می‌رهاند.

۳) چو ایران نباشد تن من مباد /در این بوم و بر زنده یک تن مباد ۴) نصیرالدین هر روز لوح و کتاب در زیر بغل می‌نهاد و آرام از کوچه‌ها می‌گذشت.[۳۱۵]

فعل

۳۱۶) **در عبارات زیر زمان فعل‌های مشخص‌شده و نوع آن را بنویسید.**

الف) کاش من هم عبور تو را **دیده بودم**/ کوچه‌های خراسان تو را **می‌شناسند** (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

ب) شاید صدای باران را از پشت پنجره شنیده باشی **شنیده باشی؛** (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

ج) آسمان از شوق دف **می‌زد.**[۳۱۶] (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

۳۰۷–الف) هسته: نثر & ب) هسته: دوران

۳۰۸– ضمیر اشاره (این آن همین همان)؛ ضمیر مبهم (هر فلان هیچ)؛ صفت شمارشی (سه؛ دو؛ چهارم)؛ صفت پرسشی (چه؛ کدام)؛ صفت تعجبی (چه، چقدر)

۳۰۹– الف) درست & ب) درست

۳۱۰– هسته: آیات & وابستهٔ پسین: حق‌تعالی

۳۱۱– این چند کتاب ارزشمند پدر

۳۱۲– الف) درست & ب) نادرست & ج) درست

۳۱۳– هسته گروه متممی: آسمان / گسترش: آن آسمان

۳۱۴– دل غمدیده: غمدیده (صفت بیانی)/ حالت: حالت تو؛ «ت» مضاف‌الیه

۳۱۵– گزینه ۱؛ همه کار ایام< همه (وابسته پیشین از نوع صفت مبهم) کار (هسته) ایام (وابسته پسین از نوع مضاف‌الیه)

۳۱۶– الف) دیده بودم: ماضی بعید؛ می‌شناسند: مضارع اخباری & ب) ماضی التزامی & ج) ماضی استمراری

۳۱۷) **از مصدر «شنیدن» فعل‌های خواسته‌شده را بنویسید.** (یزد خرداد ۴۰۲)

ماضی التزامی سوم شخص مفرد: (.....) ماضی استمراری دوم‌شخص جمع: (.....) مضارع اخباری اول‌شخص مفرد: (.....)[۳۱۷]

۳۱۸) **از مصدر «دیدن» موارد خواسته‌شده را بنویسید.** (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۱ - اول‌شخص جمع ماضی بعید: (.....) ۲- دوم‌شخص مفرد مضارع اخباری: (.....)[۳۱۸]

۳۱۹) **از مصدر «پوشیدن» فعل‌های خواسته‌شده را بنویسید.** (مرکزی خرداد ۴۰۲)

الف) مضارع مستمر دوم‌شخص مفرد: (.....) ب) مضارع التزامی سوم شخص جمع: (.....)[۳۱۹]

۳۲۰) **در عبارت «حالا دارم آزمون فارسی را می‌نویسم» نوع فعل مضارع را بنویسید.**[۳۲۰] (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

۳۲۱) **در عبارت: «اکنون داریم امتحان فارسی می‌دهیم» نوع فعل را مشخص کنید.**[۳۲۱] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۳۲۲) **فعل «گرفتیم» را با حفظ همان شخص به ماضی استمراری تغییر دهید.**[۳۲۲] (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

۳۲۳) **فعل «خواهد داشت» را با توجه به شخص آن به زمان مضارع اخباری تبدیل کنید.**[۳۲۳] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۳۲۴) **زمان فعل «دارم می‌بینم» چیست؟**[۳۲۴] (لرستان خرداد ۴۰۲)

۳۲۵) **زمان فعل «رفتند» را به ماضی استمراری تبدیل کنید.**[۳۲۵] (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

۳۲۶) **درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخّص کنید.**

الف) مضارع اخباری با استفاده از الگوی (می + بن مضارع + شناسه) ساخته می‌شود. (درست/ نادرست) (اصفهان خرداد ۴۰۲)

ب) زمان فعل جملهٔ «داشتم درس می‌خواندم» مضارع مستمر است. (درست/ نادرست) (البرز خرداد ۴۰۲)

ج) زمان فعل «می‌زند» گذشته است. (درست/ نادرست) (لرستان خرداد ۴۰۲)

د) فعل جمله «سعدی در اشعارش به عالم و آدم عشق می‌ورزد» مضارع التزامی است. (درست/ نادرست)[۳۲۶] (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

۳۲۷) **زمان و نوع افعال را در جملات اول و چهارم مشخص کنید.** (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

دارم برایت نامه‌ای می‌نویسم؛ اگر بدانی شدت دل‌تنگیم را؟ نوشته‌هایت را می‌بویم. یادت روح و روانم را زنده نگه خواهد داشت.[۳۲۷]

۳۲۸) **با توجه به واژه‌های داخل کمانک، در جای خالی فعل مناسب بنویسید.** (کرمان خرداد ۴۰۲)

از خرابی هواپیمای من در صحرا هشت روز..... (گذشتن: ماضی استمراری)؛ و من داستان روباه را با نوشیدن آخرین قطره آب ذخیره خود ..... (گوش کردن > ماضی بعید)[۳۲۸]

۳۲۹) **فعل جملات زیر را به زمان خواسته‌شده، تغییر دهید.** (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

الف) سال‌ها از آن روز می‌گذشت. (مضارع اخباری) (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

ب) کاش به آرزوی خود برسند. (ماضی التزامی) (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۳۱۷- ماضی التزامی سوم شخص مفرد: شنیده باشد & ماضی استمراری دوم‌شخص جمع: می‌شنیدید & مضارع اخباری اول‌شخص مفرد: می‌شنوم

۳۱۸-(۱) دیده بودیم & (۲) می‌بینی

۳۱۹- الف) داری می‌پوشی /ب) بپوشند

۳۲۰- مضارع جاری (مستمر)

۳۲۱- مضارع مستمر

۳۲۲- می‌گرفتیم

۳۲۳- می‌دارد / دارد (مصدر داشتن از مصادر خاص در زبان فارسی است که اغلب در ساختار مضارع اخباری «می» نمی‌گیرد)

۳۲۴- مضارع مستمر

۳۲۵- می‌رفتند.

۳۲۶- الف) درست & ب) نادرست. فعل ماضی مستمر است & ج) نادرست، زمان فعل مضارع است & د) نادرست؛ فعل مضارع اخباری است

۳۲۷- دارم می‌نویسم: مضارع مستمر (اول‌شخص مفرد) & خواهد داشت: فعل آینده /مستقبل (سوم شخص مفرد)

۳۲۸- می‌گذشت/ گوش کرده بودم.

ج) قطار با سرعت زیادی حرکت می‌کرد. (مضارع اخباری) (همدان خرداد ۴۰۲)

د) من شماره ستاره‌های خود را نوشتم. (مضارع اخباری) (مازندران خرداد ۴۰۲)

هـ) از انسان‌های آزاده می‌آموزد. (ماضی بعید) (مازندران خرداد ۴۰۲)

و) من هر روز از عزیمت او چیزی می‌فهمیدم. (مضارع اخباری) (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

ز) هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی. (ماضی بعید) (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

ح) راز دیگری از زندگی شاهزادهٔ کوچک بر من فاش خواهد شد. (گذشته استمراری) (گلستان خرداد ۴۰۲)

ط) من شاهکار خود را به آدم‌های بزرگ نشان دادم. (مضارع اخباری) (گلستان خرداد ۴۰۲)

ی) من از دیدن ماه و ستارگان درس خداشناسی می‌آموزم. (ماضی استمراری)[۳۲۹] (ایلام خرداد ۴۰۲)

۳۳۰) **فعل جمله زیر را با حفظ شخص یک‌بار به ماضی نقلی و بار دیگر به مضارع اخباری تبدیل کنید.** (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

«من شاهکار خود را به آدم‌های بزرگ نشان دادم» مضارع اخباری: (.....) ماضی نقلی: (.....)[۳۳۰]

۳۳۱) **جدول زیر را کامل کنید (با هر شخص و شناسه بنویسید اشکال ندارد.)**[۳۳۱] (تهران خرداد ۴۰۲)

مصدر	مضارع مستمر	ماضی بعید
آمدن		

۳۳۲) **جدول زیر را کامل کنید.**[۳۳۲] (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

مصدر	دوم‌شخص مفرد ماضی استمراری	سوم شخص جمع ماضی مستمر
ریختن		

۳۳۳) **جدول زیر را کامل کنید.**[۳۳۳] (کردستان خرداد ۴۰۲)

مصدر	مضارع التزامی سوم شخص مفرد	ماضی التزامی دوم شخص جمع
ساختن		

۳۳۴) **با توجه به ستون‌های پرشده در جای خالی زمان جدید فعل‌ها را بنویسید.**[۳۳۴] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

الف) می‌سازم	سوم شخص مفرد	ماضی مستمر	
ب) خواند	دوم‌شخص مفرد	مضارع اخباری	

۳۳۵) **جدول را تکمیل نمایید.**[۳۳۵] (سمنان خرداد ۴۰۲)

مصدر	گذشته مستمر، سوم شخص جمع	گذشته نقلی دوم‌شخص مفرد
آوردن		

۳۳۶) **موارد خواسته‌شده را در جدول زیر کامل کنید.**[۳۳۶] (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

فعل	ماضی نقلی؛ اول‌شخص جمع	مضارع التزامی؛ دوم‌شخص مفرد	ماضی بعید؛ سوم شخص مفرد
آورد	آورده‌ایم		
فراگرفت			فراگرفته بود

۳۲۹- الف) می‌گذرد & ب) رسیده باشند & هـ) آموخته بود & د) می‌نویسم & هـ) آموخته بود & و) می‌فهمم & ز) شناخته بودی & ح) می‌شود & ط) نشان می‌دهم & ی) می‌آموختم

۳۳۰- نشان داده‌ام: ماضی نقلی/ نشان می‌دهم: مضارع اخباری

۳۳۱- مضارع مستمر: دارم می‌آیم- ماضی بعید: آمده بودم

۳۳۲- می‌ریختید - داشتند می‌ریختند

۳۳۳- مضارع التزامی سوم شخص مفرد: بسازد / ماضی التزامی دوم‌شخص جمع: ساخت باشید

۳۳۴- الف) داشت می‌ساخت & ب) می‌خوانی

۳۳۵- ماضی مستمر سوم شخص جمع: داشتند می‌آورند & ماضی نقلی دوم‌شخص مفرد: آورده‌ای

۳۳۶- مضارع التزامی دوم‌شخص مفرد: بیاوری & ماضی بعید سوم شخص مفرد: آورده بود. & ماضی نقلی اول‌شخص جمع: فراگرفته‌ایم & مضارع التزامی دوم‌شخص مفرد: فرابگیری

۳۳۷) **نوع فعل مشخص‌شده را تعیین نمایید.** (زنجان خرداد ۴۰۲)

شاید به دیدار شما **بیایم**

۱) مضارع اخباری ۲) ماضی نقلی ۳) مضارع التزامی ۴) ماضی استمراری[۳۳۷]

۳۳۸) **زمان و نوع فعل کدام گزینه در متن زیر دیده نمی‌شود؟** (فارس خرداد ۴۰۲)

پیرمردی که سال‌های عمرش به هفتادوهفت رسیده بود در بستر بیماری، واپسین لحظات زندگی را می‌گذرانید در تن رنجورش رمقی باقی نمانده بود و کم‌کم شمع وجودش به خاموشی می‌گرایید بستگانش با چشمانی اشک‌بار نگران حال وی بودند.

۱) ماضی ساده ۲) ماضی بعید ۳) مضارع اخباری ۴) ماضی استمراری[۳۳۸]

۳۳۹) **در کدام گزینه فعل ماضی نقلی به کار نرفته است؟** (اصفهان خرداد ۴۰۲)

۱) سرزنش‌ها دیده‌ای از روزگار ۲) دیده‌ای زخم‌زبان بسیار

۳) دیده‌ای کو تا ببیند درد ما ۴) در جهان تو کام بسیار دیده‌ای[۳۳۹]

۳۴۰) **نوع و زمان فعل‌های عبارت زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟** (قزوین خرداد ۴۰۲)

روزی در محضر استاد حمزه یکی از شاگردانی که در کنار نصیرالدین نشسته بود، گفت من نام تو را کوه آهن نهاده‌ام.

۱- مضارع اخباری، ماضی ساده، ماضی نقلی ۲- ماضی بعید، ماضی ساده، ماضی نقلی

۳- ماضی بعید، مضارع التزامی، مضارع اخباری ۴- ماضی نقلی، ماضی ساده، مضارع اخباری[۳۴۰]

۳۴۱) **در کدام گزینه به ترتیب افعال ماضی استمراری و ماضی مستمر به کار رفته است؟** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

۱) می‌خوانم، داشتم می‌نوشتم ۲) می‌دیدی، داشتم می‌گفتم ۳) می‌پوشد، دارم می‌نویسم ۴) سپردیم، داشتیم می‌شنیدیم[۳۴۱]

۳۴۲) **زمان کدام گزینه فقط مضارع اخباری است؟** (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

۱) می‌برد ۲) می‌رساند ۳) می‌گرداند ۴) می‌رسد[۳۴۲]

۳۴۳) **در کدام گزینه زمان فعل با بقیه فرق دارد؟** (قم خرداد ۴۰۲)

۱) از دیدن ماه و ستارگان درس معرفت می‌آموزم ۲) من هر روز چیزی از سیاره و از عزیمت او می‌فهمیدم.

۳) سخن عشق پیر و جوان نمی‌شناسد. ۴) درد تو را به جان خسته‌ام می‌خرم.[۳۴۳]

ساختمان واژه

۳۴۴) **ساخت هر واژه را از جهت ساده مشتق یا مرکب بودن مشخص کنید.**

الف) گلزار: (.....) آبراه: (.....) (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

ب) خدمتگزار: (.....) آرزومند: (.....) (گلستان خرداد ۴۰۲)

ج) پیامبر: (.....) دیوار: (.....)(مرکزی خرداد ۴۰۲)

د) دانشمند: (.....) خمپاره: (.....)[۳۴۴] (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۳۴۵) **با واژه «کار» یک کلمه مرکب بسازید.**[۳۴۵] (قم خرداد ۴۰۲)

۳۴۶) **واژهٔ «سوادآموز» را ازلحاظ ساخت مشخص کنید که در چه گروهی قرار می‌گیرد.**[۳۴۶] (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۳۳۷- گزینه ۳ (مضارع التزامی)

۳۳۸- گزینه (۳)؛ ماضی ساده: بودند./ ماضی بعید: نمانده بود./ ماضی استمراری: می‌گرایید.

۳۳۹- جواب گزینه ۳؛ دیده‌ای در این گزینه به معنی «چشمی» است

۳۴۰- گزینه ۲

۳۴۱- گزینه (۲) (می‌دیدی – داشتم می‌گفتم)

۳۴۲- گزینه ۴

۳۴۳- گزینه ۲؛ فعل در این گزینه ماضی استمراری است؛ در سایر گزینه‌ها مضارع اخباری است

۳۴۴- الف) گلزار: مشتق / آبراه: مرکب & ب) خدمتگزار: مرکب/ آرزومند: مشتق & ج) پیامبر: مرکب؛ دیوار: ساده & د) دانشمند: وندی؛ خمپاره: مرکب

۳۴۵- خدمتکار؛ راهکار؛ کارشناس؛ کارگروه؛...

۳۴۶- از نوع واژگان غیر ساده (مرکب) است.

۳۴۷) ساخت هر واژه را مشخص کنید.

الف) هواپیما - آتشین — دریا (زنجان خرداد ۴۰۲) ب) آرزومند- کتابدار- گلدان- دیواره (یزد خرداد ۴۰۲)

ج) دبیرستان- سوادآموز- گل (قزوین خرداد ۴۰۲) د) کتابخانه- گلدان- خرم‌آباد- پیروزمند[۳۴۷] (لرستان خرداد ۴۰۲)

۳۴۸) با واژهٔ «گل» یک کلمهٔ مشتق و یک کلمهٔ مرکب بسازید و در جای خالی بنویسید. (البرز خرداد ۴۰۲)

واژه مشتق: (.....) واژه مرکب: (.....)[۳۴۸]

۳۴۹) درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخّص نمایید.

الف) واژه «کیمیاگر و خدمتگزار» ازنظر ساختمان به ترتیب مشتق و مرکب هستند. (درست / نادرست) (تهران خرداد ۴۰۲)

ب) واژه‌های «کتاب‌خوان – کشتیبان – ساده» به ترتیب «ساده - مرکب – مشتق» هستند. (درست/ نادرست) (اصفهان خرداد ۴۰۲)

ج) واژه‌های «گلخانه» و «تعمیرگاه» به ترتیب مرکب و مشتق هستند. (درست /نادرست) (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

د) کلمه «گلدان» ازنظر ساختمان یک واژه ساده است. (درست/ نادرست)[۳۴۹] (قم خرداد ۴۰۲)

۳۵۰) «رویش» ازنظر ساختمان با کدام گزینه شباهت دارد؟ (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

الف) گرمایش ب) آسایش[۳۵۰]

۳۵۱) ساخت واژه در کدام گزینه متفاوت است؟ (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

۱) دشمن ۲) آرزومند ۳) نی‌زار ۴) تعمیرگاه[۳۵۱]

۳۵۲) از بین واژه‌های زیر ساخت «ساده، غیر ساده» کدام واژه با دیگر واژه‌ها متفاوت است؟ (کرمان خرداد ۴۰۲)

۱) نکته‌دان ۲) گلزار ۳) حکیم ۴) دانش[۳۵۲]

۳۵۳) ازنظر ساختمان، کدام واژه «وندی / مشتق» است؟ (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۱) گرفتار ۲) نمازخانه ۳) گلاب ۴) سیاه‌پوست[۳۵۳]

۳۵۴) در کدام گزینه تمام واژه‌ها ساده هستند؟ (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

۱- بااستعداد، دولتمند، لباس ۲- گلاب، سفید، خانه ۳- رهاورد، چوبی، وطن ۴-چراغ، خیابان، گیاه[۳۵۴]

۳۵۵) کدام واژه ازنظر ساختمان با واژگان دیگر تفاوت دارد؟ (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۱) آب‌انبار ۲) گلخانه ۳) راه‌آهن ۴) دبیرستان[۳۵۵]

۳۵۶) کدام واژه ازنظر ساختمان، با بقیه واژگان متفاوت است (گیلان خرداد ۴۰۲)

۱) دشمن ۲) شادمان ۳) ساده ۴) فکر[۳۵۶]

۳۴۷- الف) دریا: ساده – آتشین: مشتق (وندی) –هواپیما: مرکب & ب) آرزومند: مشتق – کتابدار: مرکب– گلدان: مشتق– دیواره: مشتق & ج) گل: ساده – دبیرستان: مشتق / سوادآموز: مرکب & د) کتابخانه: مرکب– گلدان: مشتق– خرم‌آباد: مرکب– پیروزمند: مشتق

۳۴۸- مشتق گلدان، گلستان/ مرکب: گلخانه؛ گل‌فروش

۳۴۹- الف) درست & ب) نادرست & ج) درست & د) نادرست

۳۵۰- گزینه ب؛ هر دو در ساختمان خود، بن مضارع دارند.

۳۵۱- گزینهٔ ۱، این واژه ساده است، سایر گزینه‌ها مشتق (وندی) هستند

۳۵۲- گزینه ۳؛ گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ غیر ساده هستند و گزینه ۳ ساده است

۳۵۳- گزینهٔ ۱

۳۵۴- گزینه ۴

۳۵۵- گزینه ۴؛ گزینه ۴ مشتق، سایر گزینه‌ها وندی هستند

۳۵۶- گزینه ۲؛ گزینه ۲ مشتق است و سایر گزینه‌ها ساده

۳۵۷) کدام گزینه به ترتیب ساختمان اسم‌های (خودکار و نویسنده) را نشان می‌دهد؟ (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

۱) وندی – ساده ۲) مرکب – ساده ۳) مرکب – مرکب ۴) مرکب – وندی[۳۵۷]

۳۵۸) کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ (وندی – ساده – مرکب) (همدان خرداد ۴۰۲)

۱) گلزار ۲) سربازخانه ۳) تعمیرگاه ۴) کودکستان[۳۵۸]

۳۵۹) کدام‌یک از کلمات زیر مشتق است؟ (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

۱) آرزومند ۲) دبیرخانه ۳) گلبرگ ۴) آبراه[۳۵۹]

صفت

۳۶۰) در جمله «دوستی و پیوند با دیگران یکی از مهم‌ترین نیازهای انسان است» یک صفت عالی پیدا کنید و بنویسید.[۳۶۰] (اردبیل خرداد ۴۰۲)

۳۶۱) در جمله «میهن ما زیباتر از هر کشور دیگری است.» واژهٔ «زیباتر» صفت سنجشی..... است.[۳۶۱] (البرز خرداد ۴۰۲)

۳۶۲) هرگاه بخواهیم مریم را با دوستش ازنظر کوشا بودن بسنجیم از صفت ..... استفاده می‌کنیم.[۳۶۲] (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

۳۶۳) در مصراع «دشمن دانا که غم جان بود» یک ترکیب وصفی مشخص کنید.[۳۶۳] (گیلان خرداد ۴۰۲)

۳۶۴) در مناجات خواجه عبدا... انصاری آمده است «خدایا مرا آن ده که آن به.» یک صفت سنجشی بیابید و نوع آن را مشخص کنید؟[۳۶۴] (سمنان خرداد ۴۰۲)

۳۶۵) صفت ساده «بزرگ» را به صفت برتر تبدیل کنید.[۳۶۵] (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

۳۶۶) کدام واژه در عبارت زیر صفت عالی (برترین) را نشان می‌دهد؟ (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

ای مردم مسلمان، باتقواترین شما نزد خداوند گرامی‌تر از دیگران است.[۳۶۶]

۳۶۷) کدام گزینه در مورد صفت‌های سنجشی (صفت برتر- صفت برترین) نادرست است؟ (گلستان خرداد ۴۰۲)

۱) نشانه صفت برتر یا تفضیلی پسوند «تر» است. ۲) صفت برتر گاهی وابسته پسین اسم قرار می‌گیرد.

۳) نشانه صفت برترین یا عالی پسوند «ترین» است. ۴) صفت برترین وابسته پسین اسم است.[۳۶۷]

۳۶۸) در کدام گزینه صفت تفضیلی (برتر) دیده نمی‌شود؟ (قم خرداد ۴۰۲)

۱) همه سربه‌سر تن به کشتن دهیم/ از آن به که کشور به دشمن دهیم ۲) لطف خدا بیشتر از جرم ماست

۳) زیباترین گلی که پسندیده‌ام تویی/ گل مثل چشم‌های تو زیبا نمی‌شود ۴) اگر کسی به جواب مشغول شود و او بر بهتر جوابی از آن قادر بود[۳۶۸]

۳۵۷- گزینه ۴؛ خودکار: مرکب – نویسنده: وندی

۳۵۸- جواب گزینه ۲؛ گزینه ۲ مرکب است سایر گزینه‌ها مشتق هستند

۳۵۹- گزینه ۱؛ آرزومند؛ سایر گزینه‌ها مرکب هستند

۳۶۰- مهم‌ترین

۳۶۱- صفت برتر یا تفضیلی

۳۶۲- برتر

۳۶۳- دشمن دانا

۳۶۴-«به» در معنی بهتر، صفت تفضیلی

۳۶۵- بزرگ‌تر

۳۶۶- باتقواترین

۳۶۷- گزینه ۴؛ صفت برترین وابسته پیشین اسم است

۳۶۸- گزینه ۳ & گزینه ۱ «به» در معنی بهتر صفت تفضیلی بدون نشانه؛ گزینه ۲ «بیشتر» گزینه ۴ «بهتر» صفت تفضیلی هستند. در گزینه ۳ صفت عالی وجود دارد

قید

۳۶۹) در عبارات زیر قیدها را مشخص کنید؟

الف) من دیشب به مادربزرگم پیامک فرستادم (سمنان خرداد ۴۰۲)

ب) بستنی، بسیار سرد و خنک بود. (سمنان خرداد ۴۰۲)

ج) دانش آموزان مشتاقانه درس می‌خوانند. (همدان خرداد ۴۰۲)

د) مریم امروز مشتاقانه کتاب می‌خواند. (قزوین خرداد ۴۰۲)

هـ) نصیرالدّین آرام از کوچه‌ها می‌گذشت. (اصفهان خرداد ۴۰۲)

و) مفضل اندوهناک نزد امام صادق (ع) بازگشت. (اردبیل؛ خوزستان خرداد ۴۰۲)

ز) چو فردا نامه خوانان نامه خوانند. (خوزستان خرداد ۴۰۲)

ح) علی خوب سخن می‌گوید. (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

ط) در سینه‌ام دوباره غمی جان گرفته است. (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

ی) دیشب دو چشم پنجره در خواب می‌خزید. (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

ک) مفصل به‌شدت به سخنان او اعتراض کرد. (یزد خرداد ۴۰۲)

ل) آرزومندم، همواره دوستی خوب و یکدل داشته باشی.[۳۶۹] (البرز خرداد ۴۰۲)

۳۷۰) در کدام گزینه واژهٔ «اندوهناک» قید است؟ (ایلام خرداد ۴۰۲)

الف) مفضل اندوهناک شد. ب) مفضل اندوهناک نزد امام جعفر صادق (ع) رفت[۳۷۰]

۳۷۱) درست و نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید

الف) قید از ارکان اصلی حمله نیست و حذف آن به معنی آسیب نمی‌زند. (درست/ نادرست) (لرستان خرداد ۴۰۲)

ب) در جمله «پرنده نغمه‌زنان در چارچوب پنجره جا خوش کرد» کلمه «نغمه‌زنان» قید است. (درست/ نادرست)[۳۷۱] (قم خرداد ۴۰۲)

۳۷۲) در عبارت زیر دو قید بیابید و بنویسید (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

حکیم گفت: این پیرمرد دیشب بیمار بود و اصلاً نخوابیده است؛ او را رها کنید.[۳۷۲]

۳۷۳) کلمه «اندوهناک» در عبارت «شازده کوچولو اندوهناک به روباه نگاه کرد و گفت...» چه نقشی دارد؟ (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

۱-نهاد ۲-مفعول ۳-مسند ۴-قید[۳۷۳]

۳۷۴) در کدام گزینه قید به کار نرفته است؟ (فارس خرداد ۴۰۲)

۱) آرزو دارم دوستانی داشته باشی که دست‌کم یکی در جمعشان مورد اعتمادت باشد

۲) آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی تا گاهی باورهایت را مورد پرسش قرار دهد.

۳) امیدوارم به پرنده‌ای دانه بدهی و به آواز مرغ سحری گوش کنی.

۴) آرزومندم همواره دوستی خوب و یکدل داشته باشی.[۳۷۴]

روابط واژگانی

۳۷۵) کدام گروه از کلمات هم‌خانواده نیستند (ایلام خرداد ۴۰۲)

۱) عالم، علوم ۲) کاتب، مکتوب ۳) حجت و احتیاج ۴) توحید، وحدت[۳۷۵]

۳۷۶) کدام واژه زیر جمع است؟ (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۱) کنعان ۲) پیروان ۳) پایان ۴) کشتیبان[۳۷۶]

۳۶۹- الف) دیشب & ب) بسیار & ج) مشتاقانه & د) مشتاقانه & هـ) آرام & و) اندوهناک & ز) فردا & ح) قید: خوب & ط) دوبارهٔ & ی) دیشب & ک) به‌شدت & ل) همواره

۳۷۰- جواب گزینه ب؛ در گزینه یک «اندوهناک» مسند جمله است.

۳۷۱- الف) درست & ب) درست

۳۷۲- دیشب / اصلاً

۳۷۳- – گزینه ۴؛ قید

۳۷۴- گزینه ۳: قیدها> گزینه ۱: دستکم/ گزینه ۲: گاهی/ گزینه ۴: همواره.

۳۷۵- – جواب گزینه ۳

۳۷۶- گزینهٔ ۲

۳۷۷) **برای هر یک از واژه‌های مقابل یک هم‌خانواده بنویسید.** (گیلان خرداد ۴۰۲)

صبور: مبصر:[۳۷۷]

جمله

۳۷۸) **عبارت «برخاست و به در خانه آن همسایه رفت و بازآمد و گفت خفته‌اند.» چند جمله است؟**[۳۷۸] (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

ترکیبی

۳۷۹) **با توجّه به بیت «دلی دیرُم خریدار محبّت / کز او گرم است بازار محبّت» به پرسش‌ها پاسخ دهید.** (اصفهان خرداد ۴۰۲)

الف) نقش دستوری واژهٔ «دلی» چیست؟ ..... ب) در گروه اسمی «بازار محبّت» هسته کدام است؟ .....[۳۷۹]

۳۸۰) **درست یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.** (بوشهر خرداد ۴۰۲)

الف) ساخت واژه «گلزار» وندی است. (درست/ نادرست)

ب) مصراع «ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند» دو واژهٔ مخفف (کوتاه) شده دارد. (درست/ نادرست)[۳۸۰]

۳۸۱) **با توجه به شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید.** (سمنان خرداد ۴۰۲)

«کودک تنها به روی خاکریز آمد / صد هزاران چشم قاب عکس کودک ما شد / خط دشمن گیج و سرگردان»

الف) واژه کودک به کدام شخصیت والا در دفاع مقدس اشاره می‌کند؟

ب یک مترادف در شعر پیدا کنید و سپس برای آن یک متضاد بنویسید. مترادف: متضاد:[۳۸۱]

۳۸۲) **با توجه به عبارت زیر به سؤالات زیر پاسخ دهید.** (تهران خرداد ۴۰۲)

بلافاصله نور اندیشه‌ای ذهنم را روشن کرد همچون آذرخشی که در دل شب تاریک بدرخشد.

۱ - در عبارت بالا قید کلمهٔ..... است.

۲ - در عبارت بالا متمم کدام کلمه است؟ یک مورد

۳ - در عبارت بالا یک مضاف‌الیه پیدا کنید.[۳۸۲]

۳۸۳) **با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید.** (مازندران خرداد ۴۰۲)

آرزو دارم همیشه دوستانی داشته باشی برخی نادوست و برخی دوست دار

الف) در عبارت یک قید پیدا کنید که بیانگر مفهوم زمان باشد. ب) واژه «دوست دار» ازنظر ساخت (ساده -مشتق - مرکب) چیست؟[۳۸۳]

۳۷۷- صابر، صبور، صبر – بصیرت، بصر، بصارت

۳۷۸-۵ جمله: برخاست- و به در خانه آن همسایه رفت- و بازآمد- و گفت -خفته‌اند

۳۷۹- الف) دلی: مفعول؛ ب) هسته: بازار

۳۸۰- الف) درست & ب) نادرست

۳۸۱- الف) حسین فهمیده & ب) مترادف: گیج و سرگردان/ متضاد: هوشیار

۳۸۲-۱) بلافاصله: قید & ۲) آذرخشی و دل: متمم & ۳) اندیشه‌ای/ «م» در ذهنم/شب

۳۸۳- الف) همیشه قید زمان & ب) مرکب

۶-تاریخ ادبیات

در بخش تاریخ ادبیات، سؤالات به چندگونه طراحی می‌شوند. دسته‌بندی سؤالات این بخش بر اساس نحوه طراحی سؤال است.

وصل کردنی

۳۸۴) **هر نویسنده را به کتابش وصل کنید.** یک مورد اضافی هست (آذربایجان شرقی خرداد ۴۰۲)

صاحب اثر	اثر
الف) عطار نیشابوری	۱) اخلاق ناصری
ب) خواجه‌نصیرالدین توسی	۲) تذکرة الاولیا
ج) شیخ محمود شبستری	۳) کیمیای سعادت
د) غزالی	۴) گلشن راز
	۵) حدیقةالحقیقه[۳۸۴]

۳۸۵) **جواب قسمت «الف» را از قسمت «ب» پیداکرده و در مقابل آن بنویسید**چهار واژه در قسمت ب اضافی است. (اردبیل خرداد ۴۰۲)

الف	ب
	سنایی غزنوی
	سعدی
معروف‌ترین شاعر غزل‌سرای قرن هشتم هجری قمری	عنصرالمعالی کیکاووس
نویسنده کتاب «تذکرة الاولیا»	قیصر امین پور
سرایندهٔ شعر «آشنای غریبان»	عطار نیشابوری
نویسنده کتاب «قابوس‌نامه»	محمد دهریزی
	حافظ
	خواجه‌نصیرالدین طوسی[۳۸۵]

۳۸۶) **هر توضیح را به کتاب مناسب و مربوط به خود وصل کنید دو کتاب اضافی است** (ایلام خرداد ۴۰۲)

	- بینوایان
الف) یکی از مهم‌ترین آثار ویکتور هوگو	- شازده کوچولو
ب) مثنوی حکمی و اخلاقی	- شاهنامه
	- بوستان[۳۸۶]

۳۸۷) **آثار زیر را به نویسندگانشان وصل کنید** (یک اثر اضافی است.) (تهران خرداد ۴۰۲)

گلستان	سنت اگزوپری
کیمیای سعادت	سعدی
قابوس‌نامه	محمد غزالی[۳۸۷]
شازده کوچولو	

۳۸۴- الف) عطار نیشابوری؛ ۲) تذکرة الاولیا & ب) خواجه‌نصیرالدین توسی؛ ۱) اخلاق ناصری & ج) شیخ محمود شبستری؛ ۴) گلشن راز & د) غزالی؛ ۳) کیمیای سعادت

۳۸۵- معروف‌ترین شاعر غزل‌سرای قرن هشتم هجری قمری: حافظ & نویسنده کتاب «تذکرة الاولیا»: عطار نیشابوری & سرایندهٔ شعر «آشنای غریبان»: قیصر امین پور & نویسنده کتاب «قابوس‌نامه» عنصرالمعالی کیکاووس

۳۸۶- الف) یکی از مهم‌ترین آثار ویکتور هوگو: بینوایان & ب) مثنوی حکمی و اخلاقی: بوستان

۳۸۷- گلستان: سعدی & کیمیای سعادت: محمد غزالی & شازده کوچولو: سنت اگزوپری & قابوس‌نامه: عنصرالمعالی کیکاووس

۳۸۸) **موارد مربوط را به هم وصل کنید.** (خراسان جنوبی خرداد ۴۰۲)

الف	ب
مرزبان‌نامه	ترجمه علامه مجلسی
توحید مفضل	کتابی مشتمل بر داستان و تمثیل
الهی‌نامه	کتابی به زبان عربی
احیاءالعلوم الدین	عطار نیشابوری[۳۸۸]

۳۸۹) **هر اثر را در ستون الف به صاحب اثر آن در ستون «ب» وصل کنید.** (اصفهان خرداد ۴۰۲)

الف	ب
قابوس‌نامه	عنصرالمعالی
اسرارالتّوحید	آنتوان دوسنت اگزوپری
شازده کوچولو	محمد بن منوّر[۳۸۹]

۳۹۰) **هر اثر را به نویسنده مربوط به آن وصل کنید** یک اثر اضافه است (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

نویسنده	اثر
نظامی عروضی	بینوایان
ویکتور هوگو	پرواز شبانه
	چهارمقاله[۳۹۰]

۳۹۱) **نام نویسنده هر اثر را به کتاب موردنظر وصل کنید.** (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

الف	ب
حدیقةالحقیقه	نیما یوشیج
تذکرة الاولیا	سنایی
	عطار[۳۹۱]

۳۹۲) **نام هر یک از آثار ستون ب را به نام نویسنده مرتبط در ستون الف وصل کنید.** یک گزینه اضافه است (قزوین خرداد ۴۰۲)

الف	ب
الف) نصیرالدین توسی	مخزن‌الاسرار
ب) اگزوپری	تذکرة الاولیا
ج) نظامی	اخلاق ناصری
د) ویکتور هوگو	شازده کوچولو
	بینوایان[۳۹۲]

چندگزینه‌ای

۳۹۳) **کدام‌یک از آثار زیر اثر معروف «آنتوان دوسنت اگزوپری» است؟** (خوزستان خرداد ۴۰۲)

الف) شازده کوچولو ب) بینوایان[۳۹۳]

۳۸۸- الهی‌نامه: عطار & مرزبان‌نامه: کتابی مشتمل بر داستان و تمثیل & توحید مفضل: ترجمه علامه مجلسی & «احیاء علوم الدین» کتابی به زبان عربی

۳۸۹- قابوس‌نامه: عنصرالمعالی & اسرارالتوحید: محمد بن منوّر & شازده کوچولو: آنتوان دوسنت اگزوپری

۳۹۰- نظامی عروضی چهارمقاله & ویکتور هوگو بینوایان

۳۹۱- حدیقه‌الحقیقه: سنایی غزنوی & تذکرة الاولیا عطار نیشابوری

۳۹۲- الف) اخلاق ناصری/ ب) شازده کوچولو/ ج) مخزن‌الاسرار/ د) بینوایان

۳۹۳- گزینهٔ الف

۳۹۴) کدام کتاب به شیوه «کلیله‌ودمنه» نوشته شده است؟(بوشهر خرداد ۴۰۲)

۱) تذکرة الاولیا ۲) کیمیای سعادت ۳) قابوس‌نامه ۴) مرزبان‌نامه[۳۹۴]

۳۹۵) کدام کتاب به شیوه «کلیله‌ودمنه» نوشته شده است؟(چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۱) روضه خلد ۲) مرزبان‌نامه ۳) بهارستان ۴) گلستان[۳۹۵]

۳۹۶) کتاب «افسانه» و «آثارالباقیه» به ترتیب اثر کیست؟(چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۱) نیما یوشیج، ابوریحان بیرونی ۲) اگزوپری، ابوریحان بیرونی ۳) هلن کلر، خرمشاهی ۴) رابرت فیشر، قیصر امین پور[۳۹۶]

۳۹۷) کدام‌یک از گزینه‌های زیر از آثار «قیصر امین پور» است؟(البرز خرداد ۴۰۲)

۱) قصه رنگ‌پریده ۲) آینه‌های ناگهان ۳) کویر ۴) داستان زندگی من[۳۹۷]

۳۹۸) کدام‌یک از آثار شریعتی نیست؟(خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

۱ -فاطمه فاطمه است ۲- سبک‌شناسی ۳- اسلام‌شناسی ۴- کویر[۳۹۸]

۳۹۹) کتاب تذکرة الاولیا از آثار کیست؟ (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۱) نظامی ۲) عطار نیشابوری ۳) جامی ۴) سعدالدین وراوینی[۳۹۹]

۴۰۰) نوشته زیر درباره کدام کتاب است؟ (کردستان خرداد ۴۰۲)

این کتاب همانند کتاب گلستان سعدی نثری آمیخته به نظم دارد و به‌تناسب از آیات احادیث، اخبار، حکمت و بهره برده است. کتاب در هجده باب نگاشته شده است.

۱) بهارستان ۲) کیمیای سعادت ۳) روضه خلد ۴) مرزبان‌نامه[۴۰۰]

۴۰۱) کتاب «تذکرة الاولیا» از کیست؟ (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

۱-محمد بن منور ۲- عطار نیشابوری ۳-ابوسعید ابوالخیر ۴-سعدالدین وراوینی[۴۰۱]

۴۰۲) یکی از شاعران ایرانی است که در قرن نهم می‌زیست و هفت مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است. (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۱- عطار نیشابوری ۲ - شیخ احمد جام ۳- محمود شبستری ۴-عبدالرحمان جامی[۴۰۲]

۴۰۳) پدر شعر نو فارسی کیست؟(کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۱- رودکی سمرقندی ۲- فردوسی توسی ۳- علی اسفندیاری ۴- قیصر امین پور[۴۰۳]

۴۰۴) باباطاهر عریان چه قالبی را به‌خوبی سروده است؟(کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۱- رباعی ۲- دوبیتی ۳-دوبیتی و رباعی ۴ -قطعه و رباعی[۴۰۴]

۳۹۴- گزینه ۴

۳۹۵- گزینه ۲

۳۹۶- گزینهٔ ۱

۳۹۷- گزینه ۲

۳۹۸- گزینه ۲

۳۹۹- گزینه ۲

۴۰۰- جواب گزینه ۳

۴۰۱- گزینه ۲ عطار نیشابوری

۴۰۲- گزینه ۴

۴۰۳- گزینه ۳

۴۰۴- گزینه ۲

۴۰۵) کتاب «روضه خلد» اثر چه کسی است؟ (کهگیلویه و بویراحمد خرداد ۴۰۲)

۱ - جویا مجد ۲ - مجد خوافی ۳-قاآنی ۴- سنایی غزنوی[۴۰۵]

۴۰۶) گزینه نادرست را مشخص کنید. (گلستان خرداد ۴۰۲)

۱) شعر «میلاد گل» اثر سعدی است. ۲) رابعه عدویه از زنان عارف قرن دوم هجری است.

۳) مخزن‌الاسرار اثر نظامی گنجه‌ای به نظم است. ۴) کتاب چهارمقاله اثر نظامی عروضی به نثر است.[۴۰۶]

۴۰۷) کدام‌یک از آثار زیر به ترتیب از عطار نیشابوری و نظامی گنجوی است؟ (گیلان خرداد ۴۰۲)

۱) تذکرة الاولیا - بهارستان ۲) مخزن‌الاسرار - توحید مفضل ۳) توحید مفضل - مخزن‌الاسرار ۴) تذکرة الاولیا - مخزن‌الاسرار[۴۰۷]

درست و نادرست

۴۰۸) صحیح و غلط بودن عبارت زیر را مشخص کنید

الف) تذکرة الاولیا کتابی است در شرح‌حال بزرگان عرفان نوشتهٔ فریدالدین عطار نیشابوری. (درست/ نادرست) (تهران خرداد ۴۰۲)

ب) مجمع النوادر نام دیگر چهارمقاله می‌باشد که اثر معروف نظامی عروضی است. (درست/ نادرست) (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

ج) کتاب شازده کوچولو اثر ویکتور هوگو است. (درست/ نادرست) (سیستان و بلوچستان خرداد ۴۰۲)

د) «اسرارالتوحید» کتابی است که شیخ ابوسعید ابوالخیر دربارهٔ «محمد بن منور» نوشت. (درست /نادرست) (البرز خرداد ۴۰۲)

هـ) از آثار مشهور «ویکتور هوگو» شاعر رمانتیک قرن نوزدهم می‌توان به «گوژپشت نتردام» اشاره کرد. (درست / نادرست) (البرز خرداد ۴۰۲)

و) کتاب «کیمیای سعادت» از محمد غزالی است. (درست / نادرست) (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

ز) کتاب «مرزبان‌نامه» را عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر نوشته است (درست / نادرست) (کرمانشاه خرداد ۴۰۲)

ح) مرزبان‌نامه کتابی است به شیوه کلیله‌ودمنه که مرزبان بن رستم آن را تألیف کرده است و مشتمل بر داستان و تمثیل است.(درست/نادرست)(مرکزی خرداد ۴۰۲)

ط) سنت اگزوپری در جنگ جهانی دوم به خدمت ارتش درآمد و در جنگ مفقودالاثر شد. اثر معروف او «پرواز شبانه» شرح دیداری شگفت با مسافری از یک سیاره خیالی است. (درست/نادرست) (مرکزی خرداد ۴۰۲)

ی) کتاب «اسرارالتوحید» نوشته امام محمد غزالی است. (درست/نادرست) (گیلان خرداد ۴۰۲)

ک) شازده کوچولو» اثر «آگزوپری» است. (درست /نادرست) (لرستان خرداد ۴۰۲)

ل) گلشن راز از محمد غزالی است. (درست / نادرست) (لرستان خرداد ۴۰۲)

م) اسرارالتوحید در شرح احوال شیخ ابوسعید ابوالخیر نوشته شده است. (درست / نادرست) (لرستان خرداد ۴۰۲)

ن) بهارستان اثری از عطار نیشابوری است. (درست/ نادرست.) (لرستان خرداد ۴۰۲)

س) نویسنده کتاب «از آسمان سبز» قیصر امین پور است. (درست/ نادرست) (مازندران خرداد ۴۰۲)

ع) مولوی از شاعران قرن هفتم که معروف‌ترین اثر او مثنوی معنوی است. (درست /نادرست) (مازندران خرداد ۴۰۲)

ف) تذکرة الاولیا کتابی است تألیف شیخ فریدالدین عطار نیشابوری در شرح‌حال فلاسفه. (درست/ نادرست) (یزد خرداد ۴۰۲)

ظ) شعر «کودکی از جنس نارنجک» از محمد دهریزی است. (درست / نادرست) (یزد خرداد ۴۰۲)

ق) کتاب اسرارالتوحید نوشته خواجه ابوسعید ابوالخیر است. (درست/ نادرست)[۴۰۸] (قم خرداد ۴۰۲)

۴۰۵- گزینه ۲

۴۰۶- گزینهٔ ۱

۴۰۷- گزینه ۴

۴۰۸- الف) درست & ب) درست & ج) نادرست & د) نادرست & هـ) درست & و) درست & ز) نادرست & ح) درست & ط) نادرست & ی) نادرست & ک) درست & ل) نادرست & م) درست & ن) نادرست & س) نادرست & ع) درست & ف) نادرست & ظ) درست & ق) نادرست

پر کردن جا خالی

۴۰۹) جای‌های خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

الف) کتاب..... تألیف محمد غزالی است. نویسنده عمده محتویات این کتاب را از کتاب دیگر خود به نام «احیاءالعلوم» که به عربی نوشته شده بود به‌طور خلاصه به فارسی نقل کرده است. (فارس خرداد ۴۰۲)

ب) اثر معروف آنتوان دو سنت اگزوپری..... است. (فارس خرداد ۴۰۲)

ج) شازده کوچولو اثر..... است. (زنجان خرداد ۴۰۲)

د) نویسنده کتاب اخلاق ناصری ..... است. (فارس خرداد ۴۰۲)

هـ) کتاب ..... تألیف شیخ فریدالدین عطار نیشابوری در شرح‌حال بزرگان عرفان و تصوف است. (فارس خرداد ۴۰۲)

و) سعدالدین وراوینی کتاب..... را از زبان طبری به فارسی ترجمه کرد. (قم خرداد ۴۰۲)

ز) سنایی غزنوی در قرن..... و سعدی در قرن ..... می‌زیست. (کردستان خرداد ۴۰۲)

ح) مصیبت‌نامه اثر..... و بهارستان اثر..... است. (همدان خرداد ۴۰۲)

ط) در آغاز شاعری مداح بود ولی تغییر حال داد و به عرفان روی آورد. از آثار او می‌توان به «حدیقةالحقیقه» و «کارنامه بلخ» اشاره کرد نام این شاعر..... است. (همدان خرداد ۴۰۲)

ی) کتاب..... را عبدالرحمن جامی به پیروی از گلستان سعدی به نظم و نثر نوشته است. این کتاب دارای هشت روضه (باب) یک مقدمه و یک خاتمه است. (بوشهر خرداد ۴۰۲)

ک) کتابی است نوشتهٔ مجد خوافی به تقلید از گلستان سعدی در هجده باب: ..... (اصفهان خرداد ۴۰۲)

ل) مجد خوافی روضه خلد را به تقلید از ..... نوشت. (خراسان شمالی خرداد ۴۰۲)

م) خواجه شمس‌الدین، محمد حافظ شیرازی معروف به .....، بزرگ‌ترین..... ایران است.[۴۰۹] (کرمان خرداد ۴۰۲)

۴۱۰) جدول زیر را تکمیل نمایید. (سمنان خرداد ۴۰۲)

ردیف	نام نویسنده	نام اثر
الف	.....	کیمیای سعادت
ب	آنتوان دوسنت اگزوپری	.....[۴۱۰]

۴۱۱) با توجه به آنچه در تاریخ ادبیات خوانده‌اید جدول زیر را کامل کنید. (خراسان رضوی خرداد ۴۰۲)

نام اثر	نام نویسنده یا مترجم
.....	خواجه نصیر توسی
کیمیای سعادت	.....
.....	سنت اگزوپری
تذکرة الاولیا	.....[۴۱۱]

۴۱۲) جدول زیر را کامل کنید (شهرستان‌های تهران خرداد ۴۰۲)

نام اثر	نام نویسنده
بهارستان	.....
.....	آنتوان دوسنت اگزوپری[۴۱۲]

۴۰۹- الف) کیمیای سعادت & ب) شاهزده کوچولو & ج) آنتوان دو سنت اگزوپری & د) خواجه نصیرالدین توسی & هـ) تذکرة الاولیا & و) مرزبان‌نامه & ز) ششم – هفتم & ح) عطار – جامی & ط) سنایی غزنوی & ی) بهارستان & ک) روضه االخلد & ل) گلستان سعدی & م) لسان الغیب – غزلسرای

۴۱۰- الف) امام محمد غزالی & ب) شازده کوچولو

۴۱۱- اخلاق ناصری: خواجه‌نصیرالدین توسی & کیمیای سعادت: محمد غزالی & شازده کوچولو: سنت اگزوپری & تذکرة الاولیا: عطار نیشابوری

۴۱۲- بهارستان: جامی/ شازده کوچولو: سنت اگزوپری

توضیحی

۴۱۳) توضیحات زیر مربوط به کدام اثر است؟ نام آن اثر را بنویسید.

الف) کتابی است به شیوه کلیله و دمنه مشتمل بر داستان و تمثیل که سعدالدین وراوینی آن را به فارسی برگرداند. (.....)(مازندران خرداد ۴۰۲)

ب) کتابی است تألیف شیخ فریدالدین عطار نیشابوری در شرححال بزرگان عرفان و تصوف.» (.....) (ایلام خرداد ۴۰۲)

ج) کتابی است در احوال شیخ ابوسعید ابوالخیر که محمد بن منور آن را نگاشته است. (.....) (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

د) کتابی است به فارسی، تألیف عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر نویسنده این کتاب را با موضوع اخلاقی و تربیتی برای تربیت فرزندش نوشته است. (.....) (یزد خرداد ۴۰۲)

هـ) کتابی که عبدالرحمن جامی در قرن نهم هجری آن را به تقلید از گلستان سعدی به نظم و نثر نوشته است. (.....) (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

و) نام کتابی که به فارسی نوشته شده و تألیف عنصرالمعالی کیکاووس ابن اسکندر است. (.....)(گیلان خرداد ۴۰۲)

ز) از مشهورترین تألیف‌های خواجه‌نصیرالدین توسی است. (.....) (همدان خرداد ۴۰۲)

ح) از شاعران برجسته انقلاب اسلامی است که مجموعه شعرهای «به قول پرستو» و «تنفس صبح» از آثار اوست. (قم خرداد ۴۰۲)

ط) نویسنده معروف فرانسوی و خالق اثر شازده کوچولو است. (گیلان خرداد ۴۰۲)

ی) بهارستان، کتابی است که به پیروی از گلستان سعدی نوشته شده است؛ نام نویسنده آن را بنویسید.[۴۱۳] (کرمان خرداد ۴۰۲)

۴۱۴) متن زیر کدام شخصیت بزرگ ایرانی را معرفی می‌کند؟

الف) از علمای بزرگ، ریاضی نجوم و حکمت ایران در قرن هفتم و وزیر «هلاکو» بود که او را به ایجاد «رصدخانه مراغه» تشویق نمود. اثر مشهور وی کتاب اخلاق ناصری است این دانشمند بزرگ ایرانی ..... نام دارد. (البرز خرداد ۴۰۲)

ب) وی در قرن چهارم و پنجم می‌زیست چند سال در گرگان در دربار قابوس بن وشمگیر به سر برد. در اکثر جنگ‌های سلطان محمود در هند همراه او بود از آثار مهم او می‌توان به «التفهیم » اشاره کرد. (مرکزی خرداد ۴۰۲)

ج) مشهورترین شاعر رمانتیک فرانسه در قرن ۱۹ میلادی که مردی آزادی‌خواه و طرفدار اصلاحات اجتماعی به نفع طبقات محروم بود و کتاب «بینوایان» از آثار مهم اوست.....[۴۱۴] (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

۴۱۵) با استفاده از واژگان درون کمانک به سؤالات زیر پاسخ مناسب دهید. دو واژه اضافی است (هرمزگان خرداد ۴۰۲)

(سنایی، شیخ محمود شبستری، محمد غزالی، بهارستان، بوستان، شازده کوچولو)

الف) کتابی است که عبدالرحمن جامی آن را به پیروی از گلستان سعدی به نظم و نثر نوشته است. (.....)

ب) اثری معروف از سنت اگزوپری که شرح دیداری شگفت با مسافری از یک سیاره خیالی است. (.....)

پ) از دانشمندان معروف دوره سلجوقی است. کتاب کیمیای سعادت از آثار ارزشمند اوست. (.....)

ت) از عرفای مشهور قرن هشتم که مثنوی گلشن راز از آثار اوست. (.....)[۴۱۵]

پرسش

۴۱۶) کدام شاعر و ادیب قرن هشتم اثر معروف «روضه خُلد» را به پیروی از گلستان نوشت؟[۴۱۶] (چهارمحال و بختیاری خرداد ۴۰۲)

۴۱۷) کتاب «اخلاق ناصری» را چه کسی نوشته است؟[۴۱۷] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۴۱۸) یک اثر از آثار نیما یوشیج علی اسفندیاری را بنویسید.[۴۱۸] (خوزستان خرداد ۴۰۲)

۴۱۳- الف) مرزبان‌نامه & ب) تذکرة الاولیا & ج) اسرارالتوحید & د) قابوس‌نامه & هـ) بهارستان & و) قابوس‌نامه & ز) اخلاق ناصری& ح) قیصر امین پور & ط) آنتوان دوسنت اگزوپری & ی) جامی

۴۱۴- الف) خواجه نصیر توسی & ب) ابوریحان بیرونی & ج) ویکتور هوگو

۴۱۵- الف) بهارستان & ب) شازده کوچولو & پ) محمد غزالی & ت) شیخ محمود شبستری

۴۱۶- مجد خوافی

۴۱۷- خواجه‌نصیرالدین توسی

۴۱۸- قصه رنگ‌پریده/ افسانه و هر اثر دیگری که از نیما نام ببرند

۴۱۹) **کتاب قابوس‌نامه از کیست؟**[۴۱۹] (زنجان خرداد ۴۰۲)

۴۲۰) **لقب نیما یوشیج چه بود؟**[۴۲۰] (قم خرداد ۴۰۲)

۴۲۱) **آثار زیر از چه کسانی است؟**(گلستان خرداد ۴۰۲)

قابوس‌نامه: شازده کوچولو:[۴۲۱]

۴۲۲) **نویسندگان آثار چه کسانی هستند؟** (آذربایجان غربی خرداد ۴۰۲)

الف) قابوس‌نامه: ب) به قول پرستو[۴۲۲]

۴۲۳) **موضوع کتاب اسرارالتوحید را بنویسید.** (یزد خرداد ۴۰۲)

ابتکاری

۴۲۴) **تذکرة الاولیا کتابی است در شرح‌حال بزرگان عرفان و تصوّف؛ به نظر شما کدام‌یک از عبارت‌های زیر از این کتاب انتخاب شده است؟** (کرمان خرداد ۴۰۲)

الف) نگاه کرد رابعه را دید در سجده که می‌گفت الهی تو می‌دانی که هوای دل من در موافقت فرمان توست.

ب) روزی پیر ما، با جمعی از همراهان به در آسیابی. رسید افسار اسب کشید و ساعتی درنگ کرد؛ پس به همراهان گفت...[۴۲۳]

احمدی؛ ویرایش فروردین ۱۴۰۳

۴۱۹- عنصرالمعالی کیکاووس

۴۲۰- پدر شعر نو فارسی

۴۲۱- قابوس‌نامه: عصر المعالی کیکاووس بن اسکندر / شازده کوچولو آنتوان دو سنت اگزوپری

۴۲۲- الف) عنصرالمعالی کیکاووس & ب) قیصر امین پور

۴۲۳- گزینه الف